

KAARINAN KAUPUNKI

TALOUSARVIO 2011
JA
TALOUSSUUNNITELMA 2011 - 2013

SISÄLLYSLUETTELO

1.	Kaupunginjohtajan katsaus	3
2.	Kaarinan kaupungin strategia	5
3.	Veroprosentit ja väestötiedot	6
4.	Tuloslaskelma, velat ja investoinnit	7
5.	Rahoitusstrategia	8
6.	Talousarvion sitovuussäännöt	9
7.	Valtuuston nähden sitovat määrärahaerät	11
8.	Konsernijohto	12
9.	Tarkastuslautakunta	15
10.	Elinkeinopolitiikka	16
11.	Palo- ja pelastustoimi	19
12.	Vuokratalotoiminta	20
13.	Kiinteistö Oy Kaarinan Vuokratalot	21
14.	Piikkiön Vuokra-asunnot Oy	23
15.	Hallintopalvelut	26
16.	Henkilöstölautakunta	31
17.	Sivistyslautakunta	33
18.	Perusturvalautakunta	40
19.	Erikoissairaanhoito	60
20.	Kansalaistoiminnan lautakunta	61
21.	Tekninen lautakunta	65
22.	Vesihuoltolaitos	75
23.	Kaavoitus- ja rakennuslautakunta	77
24.	Ympäristönsuojelulautakunta	83
25.	Investoinnit	86

1. Kaupunginjohtajan katsaus

Maailmantalous on toipumassa maailmanlaajuisen rahoituskriisin aiheuttamasta taantumasta ja maailmantalouden kasvun ennustetaan olevan nopeaa seuraavan kahden vuoden aikana. Suomen tärkeimmän vientimarkkina-alueen, Euroopan, kasvu on kuitenkin hitaampaa kuin muiden alueiden osittain julkisen talouden vajeen nopeammasta vakauttamistahdistista, yksityisen sektorin hitaammin kasvavista investoinneista ja kotitalouksien vähäisemmästä rohkeudesta kuluttamiseen. Suomen talouden ennustetaan siitä huolimatta jatkavan kasvuaan. Turun seudulla telakkateollisuuden ongelmat lisäävät työttömyyttä, mutta näyttää siltä, että Kaarinan osalta vaikutus on ennakoitua pienempi. Ennustettavissa on kuitenkin, että pitkäaikaistyöttömyys ja erityisesti nuorisotyöttömyys lisääntyy Kaarinassa ainakin tilapäisesti.

Kuntasektorilla taantuma on näkynyt toistaiseksi toimeentuloon ja työttömyyteen liittyvien kulujen lisääntymisenä. Näyttää siltä, että taantumien vaikutus kuntien tuloverokertymään on ennakoitua pienempi.

Kasvavien kustannusten myötä on kuntien kyky investoida kuitenkin laskenut.

Turun seudulla kunta- ja palvelurakennemuutos etenee. Kaarinan kaupunki on strategiansa mukaisesti rakentamassa kilpailukykyistä Turun seutua ja kaupunki on aktiivisesti mukana kehittämässä alueen palvelurakenteita yhteistyössä muiden Turun seudun kuntien kanssa.

Seudullisen yhteistyön koordinointiin on perustettu luottamushenkilöistä koostuva ohjausryhmä sekä virkamiehistä koostuvat palvelutyöryhmä ja teknisen sektorin Maankäytön, asumisen ja liikenteen työryhmä. Elinkeinotoiminnoista sovitaan uudistetulla elinkeino-yhteistyösopimuksella, joka pitää sisällään myös Turun Seudun Kehittämiskeskusten arvioinnin. Kunta- ja palvelurakennemuutokseen vahvasti liittyvät kaupunkiseutusuunnitelmien hankkeet ovat edenneet pääosin aikataulussa. Vuosien 2011-2012 aikana ratkaistavaksi tulevat ainakin vesihuollon seudullinen yhtiöittäminen, kaupunkiseudun rakennemalli, yhteinen rakennusvalvonta sekä infrastruktuurin tilaaja- ja tuottajayhteistyön kehittäminen. Sosiaali- ja terveyssektorilla esillä ovat yhteispäivystys, palvelusetelin käyttöönotto, kustannuslaskennan kehittäminen ja seudullinen palvelustrategia. Seudun liikuntastrategiaa ja -toimintaa on suunniteltu kehitettäväksi Turun Seutu, liikunnan malliseutu 2013 -hankkeen yhteydessä.

Kaarinan kaupunki edistää strategisten päämääriensä mukaisesti hyvinvointia ennakoivasti, kustannus- ja laatuvarmuutta, ekologisesti viihtyisää ympäristöä ja luovuudesta tunnettua Kaarinaa. Nämä strategiset päämäärät on pyritty ottamaan mahdollisimman hyvin huomioon tätä talousarviota tehtäessä.

Vuoden 2011 talousarvio antaa lisäresursseja terveydenhuoltoon sekä ennaltaehkäisevään ja omatoimisuutta edistävään toimintaan. Näistä esimerkkeinä ovat resurssit kouluterveydenhuoltoon, hammashuoltoon ja työhyvinvointiin.

Ympäristöarvot ovat myös vahvasti esillä vuoden 2011 talousarviossa. Joukkoliikenteen käyttöä tuetaan alentamalla seutulipun hintaa ja Littoistenjärven kunnostamisesta laaditaan suunnitelma ensi vuonna.

Vuoden 2011 aikana tehtävillä investoinneilla pystytään vastaamaan niin korjausvelan lyhentämiseen kuin palvelutarpeen lisäykseen. Piispanlähteen koulun yhteyteen rakennettava päiväkotiantaa mahdollisuuden luopua pienistä yksiköistä ja ennakoi osittain alueen tulevaisuudenkin päivähoitotarvetta.

Palvelutarpeen kasvu, ikärakenteen muuttuminen ja kunnille siirtyvät velvoitteet lisäävät Kaarinan talouden haasteita. Sen lisäksi, että vuosi 2011 on arvioitu alijäämäiseksi, tuovat porkkanarahan ja yhteisöverohyvityksen poistuminen sekä kasvavat erityyssairaanhoitokulut ylimääräistä pohdittavaa. Talousarvio edellyttääkin rakenteellista tarkastelua palveluketjujen toimivuuteen. Toimintaa tullaan tarkastelemaan niin tukipalvelujen kuin varsinaisen ydintoiminnan osalta. Kaikkia muutoksia ei tehdä eikä voida tehdä vuoden 2011 aikana, joten kehitettävää jää vielä tulevillekin vuosille.

Harri Virta
kaupunginjohtaja

2. Kaarinan kaupungin strategia

KAARINAN KAUPUNGIN STRATEGIA 2009 - 2016

Kaarinan kaupunginvaltuusto hyväksyi 24.5.2010 laajentuneen Kaarinan ensimmäisen kaupunkistrategian. Kaarinan strategiaa valmisteltiin kahdessa vaiheessa: vuoden 2009 elokuussa kaupunginvaltuusto hyväksyi ensimmäisen version strategiasta, jota toukokuussa 2010 tarkistettiin toimialojen ja eri yhteistyötahojen kommenttien perusteella. Kaarina-strategia on talousarvion ohella yksi tärkeimmistä välineistä tavoitteiden asettamiselle ja kaupungin pitkäjänteiselle kehittämiselle. Strategiassa on määritelty Kaarinan kaupungin toiminta-ajatus, visio, strategiset päämäärät sekä kriittiset menestystekijät vuoteen 2016 asti. Toiminta-ajatus kuvaa, miksi Kaarinan kaupunki on olemassa. Visio vastaa kysymykseen, minkälaisen haluamme Kaarinan kaupungin olevan vuonna 2016. Strategiset päämäärät taas toteutuessaan johtavat vision osoittamaan tavoitetilään. Kriittiset menestystekijät puolestaan kertovat, missä asioissa meidän ainakin tulee onnistua, jotta saavutamme strategiset päämäärämme.

Toiminta-ajatus

Tarjoamme kaarinalaisten hyvinvointia edistävät, hyvät kunnalliset palvelut tasapuolisesti ja oikea-aikaisesti. Tuemme kaarinalaisten omatoimisuutta ja mahdollistamme arjen sujuvuuden sekä turvallisen huomisen asukkaille ja yrityksille. Huolehdimme myös vehreästä sekä merellisestä ympäristöstämme.

Visio

Kaarina on kilpailukykyisen Turun seudun vetovoimaisin kaupunki.

Strategiset päämäärät ja kriittiset menestystekijät

1. Hyvinvoinnin edistäminen ennakoivasti
  - Kaupunkilaisten tietoisuuden ja oman vastuun lisääminen omasta terveydestään ja hyvinvoinnistaan
  - Palveluketjun toimivuus
  - Riskiryhmissä olevien löytäminen
2. Laatu- ja kustannustietoinen johtaminen
  - Seudullisissa yhteistyöhankkeissa onnistuminen
  - Elinkaarikustannusten selvittäminen
  - Toimivat työskentelyketjut ja selkeät vastuusuhteet
  - Ajantasainen palvelustrategia
  - Toimiva johtaminen
3. Ekologisesti viihtyisä ympäristö
  - Alueiden rakentaminen tukee olemassa olevan taajaman kehittymistä
  - Energiatohokkuuden parantaminen
  - Joukkoliikenteen ja kevyenliikenteen ratkaisujen etusija yhdyskuntarakennetta kehitettäessä
  - Ranta-alueiden saavutettavuuden paraneminen
4. Luovuudesta tunnettu Kaarina
  - Elinkeino-ohjelman tavoitteisiin sitoutuminen ja niiden edistäminen
  - Osallistuva kaupunkilainen ja henkilöstö
  - Onnistumisten markkinointi ja aktiivinen esilletuonti
  - Muutosherkkyyden edistäminen

3. Veroprosentit ja väestötiedot

Veroprosentit

Talousarvio on laadittu siten, että veroprosentit noudattavat kuntaliitossopimuksessa mainittuja enimmäisrajoja kunnallisveron osalta. Kaarinan kaupungin vertailukelpoinen kunnallisvero on ollut vuonna 2008 keskimäärin 18,34 % (Kaarina ja Piikkiö). Vuoden 2009 alusta lukien kunnallisveroprosentti aleni 18,00 %:iin, kun Kaarina ja Piikkiö yhdistyvät Kaarinan kaupungiksi. Piikkiön kunnan alueella ei ole vahvistettu korotettua kiinteistöveroprosenttia vuoden 2008 osalta. Vuonna 2010 lukien veroprosentti on ollut 18,50 %.

Vuoden 2010 alusta lukien on verolakia muutettu siten, että kiinteistöverojen lakisääteisiä alarajoja on korotettu. Alaraja yleiselle kiinteistöveroprosentille on 0,60 ja vakitukselle asuinrakennukselle 0,32. Mikäli muulle kuin vakitukselle asuinrakennukselle (esim. loma-asunto) ei ole vahvistettu erikseen, niin tällöin näihin rakennuksiin sovelletaan yleistä kiinteistöveroprosenttia. Mikäli yleishyödylliselle yhteisölle ei ole erikseen vahvistettu kiinteistöveroprosenttia, niin tällöin rakennuksiin sovelletaan muita prosentteja. Vuoden 2011 alusta lukien yleishyödyllisten yhteisöjen veroprosentiksi vahvistettiin 0 %. Muita muutoksia ei päätetty veroprosentteihin.

Kaarinan kaupungin veroprosentit	2009	2010	TA2011	TS2012	TS2012
Kunnallisvero	18,00	18,50	18,50	18,50	18,50
Kiinteistöverot:					
- yleinen prosentti	0,55	1,00	1,00	1,00	1,00
- yleishyödylliset yhteisöt	0,00	-	0,00	0,00	0,00
- vakituinen asuinrakennus	0,25	0,35	0,35	0,35	0,35
- muut asuinrakennukset	0,70	-	-	-	-
- rakentamaton rakennuspaikka	2,50	3,00	3,00	3,00	3,00

Väestö

Kaarinan kaupunki on menneinä vuosina kasvanut parhaimmillaan 2,0 % väestön osalta. Väestön kasvun ennakoidaan hiipuvan kaavoituksellisista syistä. Väestön kehitystä leimaa tällä hetkellä vanhusten suhteellisen määrän selvä kasvu.

Ikäluokat	2004	2005	2006	2007	2008	2009	E2010	E2011	E2012	E2013
0-6	2 644	2 722	2 762	2 729	2 783	2 821	2 842	2 871	2 899	2 928
7-14	3 210	3 237	3 261	3 291	3 300	3 305	3 348	3 371	3 393	3 416
15-54	15 051	15 168	15 320	15 487	15 614	15 657	15 915	16 062	16 209	16 356
55-64	3 788	4 006	4 090	4 269	4 306	4 457	4 380	4 417	4 454	4 491
65-74	2 235	2 232	2 352	2 395	2 540	2 612	2 711	2 805	2 899	2 993
75-84	1 222	1 314	1 371	1 429	1 430	1 509	1 528	1 569	1 609	1 650
85+	254	288	306	328	374	399	422	450	478	506
Yht	28 404	28 967	29 462	29 928	30 347	30 760	31 146	31 543	31 941	32 339
Kasvu	2,0 %	2,0 %	1,7 %	1,6 %	1,4 %	1,4 %	1,3 %	1,3 %	1,3 %	1,3 %

Väestöennuste kertoo myös siitä, että kaupungin väestön ikärakenne on kääntymässä yhä vanhemmaksi. Vanhusten nimellinen määrä on lähes kaksinkertaistumassa 2000-luvun ensimmäisellä vuosikymmenellä. Lasten osuus ei ole kasvanut läheskään samalla määrällä.

4. Tuloslaskelma, velat ja investoinnit

Vertailuvuoden lukuja on oikaistu vertailukelpoiseksi osalta, koska Kaarinan sosiaali- ja terveysalan oppilaitos siirtyy kuntayhtymään ja sivistystoimen valtionosuusjärjestelmässä siirrytään kotikuntakorvausten osalta uuteen kirjauskäytäntöön.

Tuhatta euroa	TP2009	MTA2010	HKE2011	TA2011	TA11/10	KA11/09	TS2012	TS2013
Myyntituotot	12 164	11 945	13 540	13 540	13,4 %	5,5 %	11 979	12 278
Maksutuotot	7 362	8 491	7 784	7 804	-8,1 %	3,0 %	7 999	8 199
Tuet ja avustukset	1 478	3 949	4 124	4 124	4,4 %	67,0 %	4 227	4 333
Vuokratuotot	4 605	1 636	2 121	2 121	29,6 %	-32,1 %	2 174	2 228
Muut tuotot	1 732	3 009	2 959	2 959	-1,7 %	30,7 %	3 033	3 109
Toimintatulot yhteensä	27 341	29 030	30 528	30 548	5,2 %	5,7 %	29 412	30 147
Valmistus omaan käyttöön	2 777	3 090	3 600	3 600	16,5 %	13,9 %	3 690	3 782
Henkilöstökulut	-64 606	-68 904	-70 168	-69 881	1,4 %	4,0 %	-71 579	-73 368
Palvelujen ostot	-60 998	-66 805	-70 878	-70 979	6,2 %	7,9 %	-72 753	-74 572
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-11 783	-11 753	-12 545	-12 478	6,2 %	2,9 %	-12 790	-13 110
Avustukset	-7 514	-8 782	-9 356	-9 182	4,6 %	10,5 %	-9 412	-9 647
Vuokrat	-1 284	-1 320	-1 555	-1 556	17,9 %	10,1 %	-1 595	-1 635
Muut kulut	-2 764	-2 786	-2 697	-2 697	-3,2 %	-1,2 %	-2 764	-2 834
Toimintakulut yhteensä	-146 172	-157 260	-163 599	-163 173	3,8 %	5,7 %	-167 203	-171 383
TOIMINTAKATE	-118 831	-128 230	-133 071	-132 625	3,4 %	5,6 %	-137 791	-141 236
Kunnallisvero	94 891	92 721	100 446	100 446	8,3 %	2,9 %	107 560	111 679
Yhteisövero	3 890	4 353	5 383	6 719	54,4 %	31,4 %	4 343	6 719
Kiinteistövero	3 260	5 268	5 322	5 322	1,0 %	27,8 %	5 591	5 322
Valtionosuudet	22 402	24 997	25 622	25 622	2,5 %	6,9 %	26 919	25 622
Verot ja valtionosuudet	124 443	127 339	136 773	138 109	8,5 %	5,3 %	148 533	138 109
Korkotuotot	407	650	450	450	-30,8 %	5,1 %	473	450
Muut rahoitustuotot	43	84	86	86	2,4 %	41,4 %	90	86
Korkokulut	-730	-1 050	-455	-250	-76,2 %	-41,5 %	-263	-250
Muut rahoituskulut	-14	-100	-30	-30	-70,0 %	46,4 %	-32	-30
VUOSIKATE	5 318	-1 307	3 753	5 740	-539,2 %	3,9 %	7 566	5 788
Poistot	-6 862	-6 800	-6 970	-6 970	2,5 %	0,8 %	-7 323	-6 970
TULOS	-1 544	-8 107	-3 217	-1 230	-84,8 %	-10,7 %	243	-1 182
		Ennuste						
Korolliset lainat	75 120	68 000	76 743	75 505			82 684	85 874
Korollisten lainojen muutos			8 743	7 505			7 179	3 190
Nettoinvestoinnit	10 793	8 834	12 496	13 245			13 556	10 705
Velka per asukas	2 443		2 433	2 394			2 589	2 655
Velka (pankkitalletukset pois) per asukas	1 789		2 116	2 077			2 276	2 346

5. Rahoitusstrategia

Lainanotto-strategia

Kaarinan kaupungin lainat on pääsääntöisesti sidottu yhden kuukauden euriboriin. Kaupunki on suojannut lainat tilivuoden 2010 aikana kiinteisiin korkotasoihin, joten kokonaiskorkokustannukset on kuitenkin kiinnitetty kiinteisiin tasoihin. Kaupunginhallituksella on toimivalta päättää rahoitusten johdannaissovimuksista.

Lainojen noston määrälle ei ole rajoitussääntöä, mutta lainojen nostojen määrää valvoo kaupunginhallitus otto-oikeudellaan. Taloussäännössä on määritelty lainojen nostovaltuudet. Kaupunginhallitus voi tarvittaessa lisäksi tehdä yleispäätöksiä luottolimiittien määrästä. Tilinpäätöksessä eritellyille rahoituslaskelman erille ei asetettaisi valtuustoon nähden sitovia erinä ollenkaan.

Leasing-vuokraaminen

Talousarvion laadintaohjeissa on kielletty leasing-vuokrasopimusten teko. Tämä rajoitus vahvistetaan myös talousarviokirjassa. Kaupunki rahoittaa tavaroiden ostot verorahoituksella tai tarvittaessa ottamalla suoraan velkaa rahoitusmarkkinoilta. Yleensä laina on ollut merkittävästi leasing-vuokraamista edullisempaa rahoituskustannusten osalta. Hankinnasta aiheutuvat hallinnolliset kustannukset ovat suorassa ostossa pienemmät kuin leasing-vuokraamisessa.

Leasingille on ominaista, että vuokramaksut kattavat hyödykkeen hankintamenon ja vuokra-ajan koron sopimusaikana. Leasing-vuokraaminen on rinnastettavissa osamaksukauppaan, mistä aiheuttaa leasing-vastuita, eikä vuokraaja pääse vuokraamansa tavaran omistamisen, hoitamisen ja hävittämisen vaivasta. Tilojen vuokraamista tai tavaran lyhytaikaista vuokraamista (esim. konevuokraus viikoksi) ei lasketa leasing-vuokraamiseksi.

On tarkoituksenmukaista, että velkavastuut näkyvät kaupungin velkamäärissä ja asukaskohtaisissa velkatunnusluvuissa. Velan kasvua tulee hallinnoida kaupungin ylin johto. Leasing-vuokraamiselle on asetettu rajoitus tässä kirjassa mainituissa talousarvion sitovuussäännöissä.

6. Talousarvion sitovuussäännöt

Kaupunginvaltuusto päättää talousarvion noudattamisesta annettavat ohjeet. Ohjeet vahvistetaan talousarviovuodelle 2011. Ohjeet toistuvat samoilla sanoilla myös kaupungin johtosäännöissä, mutta leasing-vuokraamisesta on lisätty rajoitussääntö tähän talousarviokirjaan.

Talousarvio

a) Käyttötalousosa

Kaupunginvaltuusto hyväksyy nettobudjetin käyttötalousosassa kaupunginhallitukselle, lautakunnille sekä tässä kirjassa mainituille muille yksiköille. Yksikköä sitoo ne toiminnalliset tavoitteet, jotka on mainittu valtuustoon nähden sitoviksi. Määrärahan sitova luku on toimintakate (nettobudjetti). Kaupunginvaltuusto päättää liikelaitosten ja muiden taseyksiköiden perustamisesta.

b) Investointiosa

Investointiosassa valtuusto hyväksyy nettobudjetin niille kohteille, joiden kohdalla on mainittu tilivelvollinen toimielin ja viranhaltija. Sitovana tavoitteena on nettomääräraha sekä kohteen otsikkoteksti, jossa on kuvattu määrärahan käyttötarkoitus. Alle 10.000 euroa maksavat koneet, kalusto, muut tavarat ja aineettomat hyödykkeet kirjataan vuosikuluksi käyttötalousosassa, ellei kyseessä ole kiinteistön ensikertainen kalustaminen.

Kaupunginvaltuusto hyväksyy yli yhden miljoonan euron investointikohteiden hankesuunnitelmat. Teknisen lautakunnan tulee kuulla asianomaista lautakuntaa ennen hankesuunnitelman esittämistä kaupunginhallitukselle edelleen esitettäväksi kaupunginvaltuustolle. Enintään yhden miljoonan euron hankesuunnitelmat hyväksyy tekninen lautakunta kuultuaan ensin asianomaista lautakuntaa.

c) Rahoitusosa

Kaupunginvaltuusto vahvistaa sitovat tavoitteet verotuloihin, valtionosuuksiin, korkotuottoihin, korkokuluihin, muihin rahoitustuottoihin ja rahoituskuluihin. Rahoituslaskelmassa valtuustoon nähden sitovat erät ovat pitkäaikaisten lainojen (yli vuoden päästä erääntyvät lainat) ja antolainasaamisten lisäys. Kaupunginvaltuusto hyväksyy toimintapääoman, varausten ja rahastojen mahdollisen muutoksen.

Tilivelvolliset

Kuntalain mukaan tilivelvollisia ovat toimielinten jäsenet ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Valtuutetut eivät ole tilivelvollisia kaupunginvaltuuston jäsenyydestä. Tilivelvollisen tulee olla virkasuhteessa kaupunkiin. Tilivelvollisuus rajaa ne henkilöt, joiden kohdalla on erikseen tehtävä tilinpäätöksen yhteydessä päätös siitä, voidaanko heille myöntää vastuuvapaus vai kohdistetaanko heihin jokin muistutus.

Vahvistaessaan talousarvion kaupunginvaltuusto hyväksyy tilivelvolliset. Tilivelvollisia ovat kaupunginhallituksen ja lautakuntien jäsenten lisäksi kaupunginjohtaja, apulaiskaupunginjohtaja, toimialajohtajat sekä ne johtavassa asemassa olevat virkamiehet, jotka on määrätty kaupungin toimielimen esittelijäksi.

Käyttösuunnitelmien laatiminen sekä ostolaskujen hyväksyjät

Talousarvion vahvistamisen jälkeen tilivelvollisten toimielinten tulee vahvistaa käyttösuunnitelma. Suunnitelmassa tulee vahvistaa määrärahojen jako toimielimen alaisille vastuualueille sekä vastuualueiden alaiset kustannuspaikkojen vastuuhenkilöt. Kustannuspaikkojen väliset määrärahaajaot vahvistaa toimialajohtaja.

Vastuuhenkilö vastaa nettotavoitteen saavuttamisesta ja hyväksyy vastuualueensa ostolaskut. Kaupunginhallitus voi päättää kaikille kaupungin kustannuspaikoille lisäksi muita ostolaskujen hyväksyjä. Kaupunginhallitus vahvistaa kaupunginjoh-tajan ja toimialajohtajien hankintarajat konsernijohdon ja toimialojen johtosään-nön mukaisesti.

Talousarvion toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin tehtävistä muutoksista päättää kaupunginvaltuusto. Muusta talouden hoidosta antaa ohjeita tarvittaessa kaupunginhallitus. Viranhaltija voi delegoida toimivaltaansa alaiselleen viranhaltijalle.

Muu talousarvion sitovuussääntö

Leasing vuokraamisen kieltö

Hyödykettä ei saa hankkia leasing-vuokraamalla. Aiemmin tehdyt leasing-vuokrasopimukset tulee päättää silloin, kun vuokrattu hyödyke on sopimusehtojen mukaisesti lunastettavissa omaksi. Leasing-vuokrasopimukseksi katsotaan sellainen vuokrasopimus, jonka aiheuttamat vuokratkustannukset kattavat sekä hyödykkeen hankintamenon että vuokra-ajan koron.

7. Valtuuston nähden sitovat määrärahaerät

Luvut sisältävät sekä ulkoiset että sisäiset luvut. Sitovuustaso noudattaa pääosin lautakuntarakennetta, mutta erikoissairaanhoidon ja aluepelastuslaitos ovat erikseen sitovia erinä. Kaarinan kaupungin talousarvio on sitova alla olevien erien osalta siten, että valtuustoon nähden sitova määrärahaerä on nettoluku eli kate. Sivistyslautakunnan lukuja on oikaistu vertailukelpoiseksi vertailulukujen osalta, koska Kaarinan sosiaali- ja terveystalouden oppilaitos siirtyy kuntayhtymään ja valtionosuusjärjestelmässä siirrytään kotikuntakorvausten osalta uuteen kirjauskäytäntöön. KA11/9 sarake kertoo talousarviomäärärahojen vuotuisen keskikasvun 09 – 11 vuosien välillä.

		TP09	MTA10	HKE2011	TA2011	TA11/10	KA11/09	TS2012	TS2013
Konserni- johto	Tuotot	2 877	2 192	2 305	2 305	5,2 %	-10,5 %	451	462
	Kulut	-1 851	-1 892	-2 043	-2 043	8,0 %	5,0 %	-2 084	-2 136
	Kate	1 026	300	262	262	-12,7 %	-49,5 %	-1 633	-1 674
Aluepelastus- laitos	Tuotot	0	0					0	0
	Kulut	-1 890	-2 034	-2 051	-2 051	0,8 %	4,2 %	-2 092	-2 144
	Kate	-1 890	-2 034	-2 051	-2 051	0,8 %	4,2 %	-2 092	-2 144
Hallinto- palvelut	Tuotot	6 863	6 679	6 752	6 752	1,1 %	-0,8 %	6 887	7 059
	Kulut	-8 600	-8 651	-9 019	-9 019	4,3 %	2,4 %	-9 199	-9 429
	Kate	-1 737	-1 972	-2 267	-2 267	14,9 %	14,2 %	-2 312	-2 370
Henkilöstö- lautakunta	Tuotot	727	861	835	835	-3,0 %	7,2 %	852	873
	Kulut	-1 463	-1 563	-1 650	-1 646	5,3 %	6,1 %	-1 679	-1 721
	Kate	-735	-702	-815	-811	15,5 %	5,0 %	-827	-848
Tarkastus- lautakunta	Tuotot		0	0	0			0	0
	Kulut	-64	-106	-109	-109	2,5 %	30,3 %	-111	-114
	Kate	-64	-106	-109	-109	2,5 %	30,3 %	-111	-114
Sivistys- lautakunta	Tuotot	4 094	4 350	4 223	4 243	-2,5 %	1,8 %	4 328	4 436
	Kulut	-52 967	-58 170	-57 837	-57 155	-1,7 %	3,9 %	-58 298	-59 756
	Kate	-48 874	-53 820	-53 614	-52 912	-1,7 %	4,0 %	-53 970	-55 319
Perusturva- lautakunta	Tuotot	7 283	8 086	8 662	8 662	7,1 %	9,1 %	8 835	9 056
	Kulut	-46 218	-48 860	-50 820	-51 065	4,5 %	5,1 %	-52 058	-53 359
	Kate	-38 935	-40 774	-42 158	-42 403	4,0 %	4,4 %	-43 223	-44 303
Erikois- sairaanhoidon	Tuotot	0	0					0	0
	Kulut	-27 791	-30 607	-33 368	-33 369	9,0 %	9,6 %	-34 036	-34 887
	Kate	-27 791	-30 607	-33 368	-33 369	9,0 %	9,6 %	-34 036	-34 887
Kansalais- toiminnan lautakunta	Tuotot	1 172	1 090	1 163	1 163	6,7 %	-0,4 %	1 186	1 216
	Kulut	-5 843	-6 008	-6 146	-6 103	1,6 %	2,2 %	-6 225	-6 381
	Kate	-4 671	-4 919	-4 983	-4 940	0,4 %	2,8 %	-5 039	-5 165
Tekninen lautakunta	Tuotot	28 326	27 628	28 945	28 896	4,6 %	1,0 %	29 474	30 211
	Kulut	-23 094	-22 725	-24 007	-24 047	5,8 %	2,0 %	-24 528	-25 141
	Kate	5 232	4 903	4 938	4 849	-1,1 %	-3,7 %	4 946	5 070
Rakennus- ja kaavoitus- lautakunta	Tuotot	1 919	3 310	3 313	3 313	0,1 %	31,4 %	3 379	3 464
	Kulut	-1 805	-1 756	-1 727	-1 765	0,5 %	-1,1 %	-1 800	-1 845
	Kate	114	1 554	1 586	1 548	-0,4 %	268,3 %	1 579	1 618
Ympäristön- suojelu- lautakunta	Tuotot	61	55	30	30	-45,8 %	-30,0 %	31	31
	Kulut	-441	-401	-443	-433	8,1 %	-0,9 %	-442	-453
	Kate	-380	-345	-413	-403	16,7 %	3,0 %	-411	-421

8. Konsernijohto

100 Konsernijohto

Kaupunginjohtaja Harri Virta

Toiminta-ajatus

Konsernijohtoon lukeutuvat kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus, tarkastuslautakunta, kaupunginjohtaja, palo- ja pelastustoimi. Kaupunginvaltuusto päättää voimavarojen käytöstä, strategiasta ja kaupungin toimintaan keskeisemmin vaikuttavista asioista. Kaupunginhallitus yhdessä kaupunginjohtajan kanssa johtaa kaupungin käytännön toimintaa ja valmistelee kaupunginvaltuustolle menevät asiat.

Valtuuston sitovat tavoitteet

Strateginen päämäärä	Tavoite	Mittari	Mittarien tavoitearvo
Laatu- ja kustannustietoinen johtaminen	Seutuyhteistyön läpinäkyvyyden parantaminen	Seudullinen päätöksenteko vuosisuunnitelmassa Seudulliset päätösten ja suunnitelmien käsittely	Vuosisuunnitelma laadittu ja suunnitelmaa noudatetaan Päätösten ja suunnitelmien käsittely verkossa helppoa sekä kuntalaisille, henkilöstölle että päätöksentekijöille
Laatu- ja kustannustietoinen johtaminen	Yhteistyön edistäminen Turun kaupunkiseudulla	Seudullisten yhteistyömuotojen määrä	Kaarinan kaupunki on mukana kaikissa kaupunkiseutusuunnitelmaan liittyvissä selvityksissä
Laatu- ja kustannustietoinen johtaminen	Kustannustietoisuuden lisääminen	Toimialojen yhteisen kustannuslaskentajärjestelmän rakentaminen	Järjestelmä on valmis 31.12.2011
Hyvinvoinnin edistäminen ennakoinnista	Palveluketjujen toimivuus	Organisaation toimivuus	Organisaation toimivuuden arvioinnin perusteella on tehty johtopäätökset ja tarvittavat muutosesitykset organisaatorakenteisiin
Hyvinvoinnin edistäminen ennakoinnista	Työyhteisön kehittäminen	Työyhteisötaitojen kehitys/kysely	Esimies- ja alaitaidot ovat kehittyneet
Laatu- ja kustannustietoinen johtaminen	Yhdistymisen vaikutusten arviointi	Kuntalaiskysely Tuottavuuden lisääntyminen henkilöstön osalta	Kyselyn tulokset osoittavat yhdistymisen vaikuttaneen positiivisesti koko Kaarinan alueen kehitykseen. Päällekkäisiä toimintoja on karsittu.
Ekologisesti viihtyisä asuinympäristö	Metsien kestävä ja monipuolinen käyttö	Metsäkartoitusten ja -luokitusten tekeminen	Kartoitus ja luokitus on tehty 31.12.2011 mennessä, kehittämissuunnitelma ja materiaalit ovat valmiina 31.12.2012
Laatu- ja kustannustietoinen johtaminen	Viestinnän kehittäminen	Johdon viestintävalmiuksien kartoittaminen ja kehittämissuunnitelma Kolmannesvuosiraporttien ja tilinpäätöksen sisällön kehittäminen	- Kartoitus on tehty 31.12.2011 mennessä, kehittämissuunnitelma ja materiaalit ovat valmiina 31.12.2012. - Pyydettyjen selvitysten keskeiset havainnot on raportoitu kolmannesvuosiraporteissa ja tilinpäätöksessä sen jälkeen, kun selvitykset ovat valmistuneet.
Toimiva johtaminen	Konserniseurannan, -tavoitteiden sekä -valvonnan kehittäminen	Käsiteltyjen asioiden määrä	Konserniin kuuluvien yhteisöjen eri asioiden käsittely seurantatoimikunnassa kaupunginhallituksen 13.12.2010 määrittelemän tehtävän mukaisesti.

Talous

	TP09	MTA10	HKE2011	TA2011	TA11/10	KA11/09	TS2012	TS2013
Tuotot	2 877	2 192	2 305	2 305	5,2 %	-10,5 %	451	462
Kulut	-1 851	-1 892	-2 043	-2 043	8,0 %	5,0 %	-2 084	-2 136
Kate	1 026	300	262	262	-12,7 %	-49,5 %	-1 633	-1 674

Konserninjohdon kulujen kasvu perustuu Turun seudun kehittämiskeskuksen talousarvioon lisätyjen telakkateollisuuteen liittyvien rakennemuutoshankkeiden rahoitukseen, maakunnan yhteismarkkinointiin sekä kulttuuripääkaupunkihankkeeseen kytkeytyvään Aalto-hankkeeseen. Aalto-hankkeen tuotot kattavat hankkeen kulut. Taloussuunnitelma vuosien tulojen pienennys johtuu siitä, että kuntaliitoksen tuoma porkkanaraha loppuu vuodesta 2012 alkaen.

100 Kaupunginvaltuusto

Kaupunginjohtaja Harri Virta.

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Kaupunginvaltuusto	TP 2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Kokoukset, lukumäärä	13	10	10	10	10
Käsitellyt asiat, §	226	160	160	160	160
Tehdyt valtuustoaloitteet, lukumäärä	21	20	25	25	25

112 Kaupunginhallitus

112	Kaupunginhallitus	Kaupunginjohtaja Harri Virta
113	Kaupunginjohtaja	Kaupunginjohtaja Harri Virta.
114	Elinkeinopolitiikka	Kaupunginhallituksen pj. Kaupunginjohtaja Harri Virta

Toimintaa kuvaavat tunnusluvut

Kaupunginhallitus	TP 2009	TA 2010	TA2011	TS2012	TS2013
Kokoukset, lukumäärä	27	26	28	28	28
Käsitellyt asiat, §	534	400	400	400	400

Kaupungin oma toiminta

Konsernijohto luo edellytyksiä tuottavuuden edistämiseen kehittämällä toimintamalleja ja toimintaprosesseja sekä kustannustehokkuutta.

Kaupunginhallituksen perustamat toimikunnat

Ansiomerkkitoimikunta
 Agenda 21 toimikunta
 Työllistämistoimikunta
 Veteraanitoimikunta
 Vammaisneuvosto
 Vanhusneuvosto
 Seurantatoimikunta
 Ryhmäpuheenjohtajien toimikunta
 Saaristotoimikunta
 Lapsi- ja nuorisoneuvosto

Kansainvälisyys- ja ystävyyskuntatoiminta

Kaupungin ystävyyskunnat ovat, Szentes/Unkari, Sovetski/Venäjä, Jögeva/Viro, Enköping/Ruotsi ja Nedre Eiker/Norja.

Kaarina neuvottelee ystävyyskuntasopimuksesta Portugalilaisen Ansiãon kunnan kanssa.

9. Tarkastuslautakunta

110 Tarkastuslautakunta

Kaupunginvaltuuston pj.
Tarkastuslautakunnan pj.

Toiminta-ajatus

Tarkastuslautakunta arvioi kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden toteutumista ja valvoo tilintarkastusta. Tarkastuslautakunta antaa vuosittain kaupunginvaltuustolle arviointikertomuksen, jossa arvioidaan päättynyt tilikausi. Tämä lisäksi tarkastuslautakunta antaa väliraportteja.

Valtuuston sitovat tavoitteet

Strateginen päämäärä	Tavoite	Mittari	Mittarin tavoitearvo
Laatu- ja kustannustietoinen johtaminen	Kolmannesvuosiraporttien antama informaatio arvioidaan valtuustolle	Arviot tehty	Kolmannesvuosiraportit on arvioitu valtuustolle erillisillä arvioreporteilla

Toimintasuunnitelma

Talous

	TP09	MTA10	HKE2011	TA2011	TA11/10	KA11/09	TS2012	TS2013
Tuotot		0	0	0			0	0
Kulut	-64	-106	-109	-109	2,5 %	30,3 %	-111	-114
Kate	-64	-106	-109	-109	2,5 %	30,3 %	-111	-114

10. Elinkeinopolitiikka

Elinkeinopolitiikka ja Kaarinan Kehitys Oy

Kaupunginjohtaja Harri Virta

Johdanto

Kaarinan tavoitteena on olla kilpailukykyisen Turun seudun vetovoimaisin kaupunki yrittäjien ja yritysten sekä niiden henkilöstön näkökulmasta. Kaupungin elinkeinopolitiikan tavoitteena on parantaa yrittämisen edellytyksiä Kaarinassa siten, että jo olemassa olevat yritykset menestyvät ja siten, että uusia yrityksiä syntyy. Toiminta-ajatuksen ja vision toteuttaminen Kaarinassa edellyttää elinkeinoelämän tarpeiden ymmärtämistä ja tarpeisiin vastaamista, tiiviin ja säännöllisen yhteistyön jatkamista yrittäjien sekä muiden seudullisten yhteistyötahojen kanssa.

Kaupungin elinkeinopolitiikkaa toteutetaan:

- 1) kaupungin omina toimenpiteinä, joita pääasiassa toteuttaa Kaarinan Kehitys Oy
- 2) alueellisena yhteistyönä Turun Seudun Kehittämiskeskuksen kanssa

Elinkeinopolitiikassa noudatettavat toimintaperiaatteet

- Kaarinassa on ajantasainen elinkeino-ohjelma, joka laaditaan yhteistyössä yrittäjien ja kaupungin edustajien kanssa.
- Kaarinan Kehitys Oy:n hallitus toimii kaupungin elinkeinopoliittisen strategiatyön valmistelijana ja toteuttajana yhteistyössä kaupungin suuryritysten kanssa.
- Kaarinan Kehitys toimii läheisyysperiaatteella eli turvaa paikallisten yrittäjien elinkeino- ja yrityspalvelujen saatavuuden.
- Seudullisen kehittämissyhteistyön kautta hoidetaan kansainväliset, seudulliset ja kuntien väliset kehittämishankkeet, kansainvälinen markkinointi sekä työperäiseen maahanmuuttoon ja osaavan työvoiman saatavuuteen liittyvät asiat maakuntaohjelman mukaisesti.

Elinkeinopolitiikan painopisteet

Kaarinan elinkeinopolitiikan painopistealueiksi on valittu seuraavat:

- Kaupungin vetovoimaisuuden parantaminen
- Yritystoimintaa tukeva tonttipolitiikka
- Kaupungissa jo toimivien yritysten luovuuden edistäminen niiden toiminta- ja kasvuedellytyksistä huolehtimalla
- Yritysvaikutusten arviointiprosessin luominen

Kaarinan kaupungin vuosille 2010 – 2016 luodussa palvelustrategiassa on tavoitteena edistää yksityisen sektorin ja kaupungin välistä yhteistyötä palvelujen tuottamisessa. Palvelustrategia määrittelee

- mitä kaupunki tekee itse
- mitä kaupunki tekee yhteistyössä naapurikuntien kanssa
- mitä kaupunki tekee yhteistyössä yksityisen sektorin kanssa.

Lisäksi kaupungin palvelustrategian tavoitteena on edistää palvelusetelin käyttömahdollisuuksia. Palvelustrategialla tähdätään myös siihen, että kaupungin hankintaosaston tietämys paikallisista tarjoajista ja yrityksistä kasvaa ja hankintaosaaminen kehittyä.

Turun Seudun Kehittämiskeskuksen talousarvio 2011

Kaarinan kaupunki on hyväksynyt uuden seudullisen elinkeinosopimuksen, jolla kehitetään seudullista elinkeinotoimintaa. Sopimukseen sisältyy kehittämiskeskuksen arviointi, jonka arviointi-

työryhmänä toimii seudullinen luottamushenkilöistä koostuva ohjausryhmä. Arviointia valmistelemaan on perustettu seudun kuntajohtajista koostuva työryhmä. Kaarinan tavoitteena on, että arviointi pitää sisällään keskuksen hallinnon, toiminnan ja rahoituksen.

Turun Seudun Kehittämiskeskuksen vuoden 2011 talousarvion kokonaissumma on 3.169.974 euroa (v. 2010 yht. 3.240.991 €), josta Kaarinan osuus on 317.443 euroa eli 10,32 euroa/ asukas. Maksuosuus muodostuu perusrahoituksesta, koheesio- ja kilpailukykyohjelman rahoituksesta, äkillisen rakennemuutoksen liittyvien hankkeiden rahoituksesta sekä Varsinais-Suomen yhteismarkkinointihankkeen rahoituksesta

euroa/ asukas	TA 2010	TA 2011
Perusrahoitus	7,92	7,92
Koheesio- ja kilpailukykyohjelman rahoitus	1,00	0,70
Äkillinen rakennemuutos	-	1,30
<u>Varsinais-Suomen yhteismarkkinointi</u>	-	<u>0,40</u>
Yhteensä	8,92	10,32

Kaarinan Kehitys Oy

Kaarinan Kehitys Oy on vuonna 1992 perustettu ja vuonna 2004 varsinaisen toimintansa aloittanut Kaarinan kaupungin, Kaarinan Yrittäjät ry:n ja Piikkiön Yrittäjät ry:n omistama yhtiö. Yhtiö on Kaarinan kaupungin konserniyhtiö.

Kaarinan Kehitys Oy on yksi Kaarinan kaupungin elinkeinopolitiikan työkaluista. Yhtiö osallistuu aktiivisesti Kaarinan kaupungin elinkeinopolitiikan suunnitteluun ja toteutukseen. Kaupungin elinkeino-ohjelmassa vuosille 2010 – 2016 on määritelty elinkeinopolitiikan tavoitteet, joiden toteuttamiseen Kehitys Oy:n toiminta tähtää.

Työttömyysasteen odotetaan olevan valtakunnallisen keskitason alapuolella ja tähän pyritään mm. osallistumalla seudulliseen hankinta-asiamies-hankkeeseen sekä aktiivisemmalla seutuyhteistyöllä mm. ELY-keskuksen ja ympäristökuntien kanssa. Yritys-Kaarina-konseptia eli ELY-keskuksen, Potkurin, Turun AKK:n ja Kaarinan Kehitys Oy:n yhteistoimintapisteen suunnittelua jatketaan.

Kaarinan Kehitys Oy hallinnoi kaksivuotista Kaarinan matkailuelinkeinon kehittämishanketta, joka sai 2.6.2010 myönteisen hanketukipäätöksen Varsinais-Suomen ELY-keskukselta. Hanke käynnistyi 1.11.2010 ja sen vetäjäksi on palkattu osa-aikainen projektipäällikkö. Kehitys Oy:n osalta hanke vaatii yhtiön henkilökunnan työpanosta, mutta ei suoria taloudellisia satsauksia.

Kaupunginhallitus on myöntänyt Kehitys Oy:lle väliaikaisrahoitusta hankkeen toteuttamiseksi. Hankkeen puitteissa lisätään paitsi kaarinalaisten matkailuyrittäjien keskinäistä verkottumista myös seudullista yhteistyötä mm. osallistumalla Matka2011-tapahtumaan yhdessä Länsi-Turunmaan matkailuorganisaation kanssa.

Kasvuyritysten tunnistamisprosessi käynnistetään vuoden 2011 aikana. Tavoitteena on löytää vuosittain 2-3 kasvuyritystä tai toimialaa, joiden kasvua ja menestymistä lähdetään tukemaan.

Vuoden 2011 aikana Kaarinan Kehitys Oy tukee kaupungin yritysvaikutusten arviointiprosessin kehittämistä ja käyttöönottoa. Yritysvaikutusten arviointiprosessin päämääränä on minimoida kielteisiä yritysvaikutuksia ja maksimoida myönteisten vaikutusten hyödyt. Arviointiprosessin avulla voidaan vaikuttaa siihen, että yritykset ovat tyytyväisiä kaupungin toimintaan ja lähialueen palvelut ovat korkealla tasolla.

Kaarinan Kehitys Oy:n käyttämät keinot ovat muun muassa yrityskäynnit, aamukahvilaisuudet, keskustelu- ja palautetilaisuudet, asiakaspalautteet, viestintä ja markkinointi sekä yhteistyö verkostona. Yhtiön toimitusjohtaja tulee yhdessä kaupunginjohtajan kanssa vierailemaan paikallis-

sa yrityksissä. Yrittäjien aamukahvitilaisuuksien järjestämistä tullaan jatkamaan vuoden 2011 aikana kaupungin keskustan, Piispanristin, Krossin, Ravattulan sekä Piikkiön alueella. Lisäksi yritys organisoii yhdessä yritysten kanssa erilaisia tapahtumia, mm. Studia Generalia –luentotapahtumaa, yrittäjäjyhdistysten jäsentapahtumia, Krossin alueen markkinointitapahtumaa sekä joulunavaustapahtumaa Kaarinan torilla.

Yhtiön tavoitteena on tuottaa toimeksiantajilleen eli muun muassa Kaarinan kaupungille ja yrittäjäjyhdistyksille asiakaspalautetta ja kehittämisehdotuksia. Saadun palautteen avulla pyritään kehittämään nykyisiä tuotteita ja palveluja sekä kasvattamaan asiakastyytyvyyttä ja sitoutuneisuutta.

Kehitys Oy:llä on vahva rooli yrityksiä koskevassa maapoliittisessa suunnittelussa. Yhtiön toimitusjohtaja osallistuu edelleen maapoliittisen työryhmän työskentelyyn. Yhtiö toimii kaupunkiin sijoittuvien yritysten neuvottelukumppanina yhdessä kaupungin viranhaltijoiden kanssa sekä etsii aktiivisesti Kaarinaan sopivia yrityksiä. Samalla yhtiö auttaa kaarinalaisia yrityksiä verkostoitumaan. Yhtiö osallistuu tarpeen mukaan erilaisiin messu- ja markkinointitilaisuuksiin yhdessä sidosryhmiensä kanssa. Tiedossa on mm. yhteisosasto kaarinalaisten yritysten kanssa Turun Rakentaminen & Sisustaminen –messuilla helmikuussa 2011.

Kaarinan Kehitys ylläpitää ja päivittää edelleen Kaarinan kaupungin nettisivuilla olevia yrittämiin liittyviä www-sivuja sekä yritysrekisteriä, johon paikalliset yritykset voivat veloituksetta lisätä tietonsa. Myös tontti- ja toimipaikkarekisterin ylläpitoa jatketaan.

Talousarvio

Kaarinan Kehitys Oy:n vuoden 2011 budjetti on laadittu kaupungin yleisen raamin mukaisesti. Kulujen on arvioitu kasvavan keskimäärin 2,5 % ja kaupungin kanssa ehdotetaan ostopalvelusopimusta, jonka kokonaisarvo on vuoden 2011 aikana 125.500 euroa. Yhtiössä työskentelee kaksi kokopäivätoimista henkilöä, yritysasiainjohtaja ja toimistos sihteeri.

11. Palo- ja pelastustoimi

119 Palolaitos Kaupunginjohtaja Harri Virta
119 Palo- ja pelastustoimi Talousjohtaja Janne Lavén

Palo- ja pelastustoimi on siirtynyt vuoden 2004 alusta alueelliseksi pelastuslaitokseksi Varsinais-Suomen aluepelastuslaitokseksi, joka toimii Turun kaupungin organisaatiossa. Toiminta kuuluu konsernijohdon toimintaan ja sisältää myös kaupungin omalla vastuulla olevan väestönsuojelun. Yksikön varat ovat erillään konsernijohdon varoista ja ovat valtuustoon nähden erikseen sitovia. Sairaankuljetuksen kustannukset on budjetoitu hyvinvointipalveluihin.

Talous

	TP09	MTA10	HKE2011	TA2011	TA11/10	KA11/09	TS2012	TS2013
Tuotot	0	0					0	0
Kulut	-1 890	-2 034	-2 051	-2 051	0,8 %	4,2 %	-2 092	-2 144
Kate	-1 890	-2 034	-2 051	-2 051	0,8 %	4,2 %	-2 092	-2 144

12. Vuokratalotoiminta

Vuokrataloyhtiöt

Kaupunginjohtaja Harri Virta

Valtuustoon sitovat tavoitteet

Suurin osa Kaarinan kaupungin vuokraamista asunnoista on Kiinteistö Oy Kaarinan vuokratalot -yhtiössä sekä Piikkiön Vuokra-asunnot Oy:ssä. Tytäryhtiöissä on yhteensä 782 asuntoa.

Tytäryhtiöiden asuntojen lukumäärät

Piikkiön Vuokra-asunnot	149 kpl
Kiinteistö Oy Kaarinan Vuokratalot	501 kpl
Kiinteistö Oy Karpanpuisto	42 kpl
Asunto Oy Orakas	66 kpl
Kiinteistö Oy Hovirinnanketo	24 kpl

13. Kiinteistö Oy Kaarinan Vuokratalot

KIINTEISTÖ OY KAARINAN VUOKRATALOT

Perustiedot:

Kiinteistö Oy Kaarinan vuokratalot on Kaarinan kaupungin 100 %:sesti omistama vuokrataloyhtiö. Yhtiön tarkoituksena on tarjota asukkaille kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja.

Huoneistot:	500	kpl
Käyttöpaikkojen (kiinteistöjen) lukumäärä	18	kpl
Huoneistoneliöt	27690,5	m ²
Keskimääräinen huoneistokokoo	55,3	m ²

Talouden tunnuslukuja:

	2006 tp	2007 tp	2008 tp	2009 tp	2010 ta	2010 en.	2011 ta
Keski vuokra	7,68	8,10	8,32	8,61	9,26	9,12	9,56
Quick ratio (hyvä >1, tyydyttävä 0,5-1, heikko <0,5)	0,48	0,41	0,26	0,45	0,50	0,55	0,60
Lainat kok.	19.799.487	18.724.977	18.058.424	18.104.298	18.200.000	18.183.000	17.433.000
Lainat / m ²	715,03	676,22	652,15	653,81	657,26	656,65	629,57
Käyttöaste %	97	97	97	96	97	97	97

Yhtiön maksuvalmius (Quick ratio) on tyydyttävä. Yhtiö on maksanut lainanlyhennyksiä lyhenyssuunnitelman mukaisesti. Käyttöaste on erinomainen.

Tulevaisuudessa yhtiön kiinteistökannan ikääntyessä tarve suunnitelman mukaisiin peruskorjauksiin lisääntyy.

Tilikauden 2010 aikana yhtiö on suorittanut Pehtorinkatu 6:n peruskorjauksen, joka rahoitettiin pitkäaikaisella lainalla. Vuonna 2011 ei odotettavissa laajoja peruskorjauksia.

Yhtiö on suojannut koko lainakantansa korkosuojauksilla vuoteen 2020 saakka.

Kiinteistö Oy Kaarinan Vuokratatolot

	tp 2009	Ta 2010	Ennuste 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
TULOT						
Liikevaihto	2893584	3220000	3037000	3316600	3416098	3518581
Muut kiinteistön tuotot	43900	48000	42000	51000	52000	55000
Yhteensä	2937484	3268000	3079000	3367600	3468098	3573581
MENOT						
Henkilöstö	-3305	-3100	-4055	-3500	-4000	-4500
Poistot	-607419	-610000	-700000	-750000	-780000	-800000
Muut hoitokulut						
Hallinto	-65634	-50000	-55000	-52000	-55000	-55000
Käyttö ja huolto	-314161	-323000	-320000	-335920	-335920	-349357
Ulkoalueiden hoito	-6522	-8500	-14500	-9000	-11000	-12000
Siivous	-92736	-99000	-101000	-102960	-102960	-107078
Lämmitys	-329830	-353237	-360000	-340000	-350000	-367500
Vesi- ja jätevesi	-174671	-190000	-180000	-199500	-205000	-215250
Sähkö	-193455	-200000	-210000	-200000	-210000	-230000
Jätehuolto	-22075	-22000	-25000	-25000	-28000	-32000
Vakuutukset	-20586	-22000	-23000	-24000	-26000	-28000
Vuokrat	-5185	-5500	-5500	-6000	-6500	-7000
Kiinteistövero	-35712	-40000	-56000	-58000	-60000	-61800
Korjaukset	-408913	-410000	-400000	-400000	-430000	-440000
Muut hoitokulut	-507	-7663	-1000	-1720	-3718	-4096
Muut hoitokulut yht	-1669987	-1670900	-1751000	-1754100	-1824098	-1909081
Hoitokulut yhteensä	-2280711	-2344000	-2455055	-2507600	-2608098	-2713581
Luottotappiot	-7272	-50000	-50000	-50000	-50000	-50000
Liikevoitto /-tappio	649502	874000	573945	810000	810000	810000
Rahoitustuotot	3476	5000	5300	5300	5000	5000
Rahoituskulut	-439709	-879000	-460000	-815000	-815000	-815000
Satunnaiset erät	861	0	0	0	0	0
Tilikauden voitto/tappio	214131	0	119245	0	0	0

Yhtiön tavoitteet vuodelle 2011:

Yhtiön tavoitteena on edelleen lämmityksen-, sähkön- ja vedenkulutuksen vähentäminen. Yhtiö suorittaa tilikauden 2011 aikana säästöihin tähtäviä korjaustoimia sekä investointeja.

Vuokrien korotus 3 % 01.07.2011 alkaen

14. Piikkiön Vuokra-asunnot Oy

Piikkiön Vuokra-asunnot Oy

Perustiedot yhtiöstä

Piikkiön Vuokra-asunnot Oy on Kaarinan kaupungin 100 % omistama vuokratyhtiö. Yhtiön tarkoituksena on tarjota asukkaille kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja.

Huoneistot	149		kpl	
Käyttöpaikkojen (kiinteistöjen)lukumäärä)	9		kpl	
Huoneistoneliöt	8.656		m ²	
Keskimääräinen huoneistokokoo	58,9		m ²	
	2009	2010	2011	2012
Keskivuokra €/m ²	9,42	9,67	9,95	1010
Vajaakäyttö	14 %	7,00%	6 %	6%
Luottotappiot €	10.000	7.000	7.000	7.000
Lainat per as.m ²	555,00	525,00	496,00	467,00

Kiinteistöhoitokustannuksiin Piikkiössä erityisesti vaikuttavat pienet kohteet, ei kaukolämpöä, kevytpolttoöljylämmitys pienissä laitoksissa.

Merkittäviä peruskorjauksia ei ole tässä tilanteessa suunnitteilla. Toimenpiteet kohdistuvat ensisijaisesti öljylämmityksen vaihtamiseksi maalämpöön.

Tavoitteena on kiinnittää huomiota huoneistojen vajaakäyttöön ja keinoihin nostaa asuntojen käyttöastetta. Asukastoiminta on hyvän alun jälkeen pysähtynyt johtuen suuresta asukkaiden vaihtuvuudesta.

Piikkiön Vuokra-asunnot Oy

Tuhatta euroa	Ennuste 2010	Budjetti 2010	TP 2009	Ennuste 2011	Ennuste 2012
KIINTEISTÖN TUOTOT					
Vastikkeet					
Vuokrat	927 787	927 787	851 232	974 176	1 003 400
Käyttökorvaukset	12 852	12 852	9 517	12 000	12 000
Muut kiinteistön tuotot	24 227	24 227	26 540	26 000	30 000
KIINTEISTÖN TUOTOT YHT.	964 866	964 866	887 289	1 012 176	1 045 400
Luottotappiot ja oikaisuerät	0	0	7 369	0	0
KIINTEISTÖN HOITOKULUT					
Henkilöstökulut	2 610	2 610	4 410	5 000	5 000
Hallinto	41 353	41 353	52 222	50 000	51 000
Käyttö ja huolto	47 112	47 112	48 806	49 000	65 000
Ulkoalueiden huolto	7 000	4 300	4 753	6 000	7 000
Siivous	14 710	14 710	17 067	17 000	18 500
Lämmitys	225 997	225 997	180 045	260 000	270 000
Vesi ja jätevesi	54 999	54 999	40 153	57 000	68 400
Sähkö ja kaasu	22 229	22 229	26 222	23 000	25 000
Jätehuolto	18 000	13 600	16 245	17 000	19 000
Vahinkovakuutukset	8 357	8 162	7 805	8 300	8 300
Vuokrat					
Kiinteistövero	20 697	21 370	14 530	22 000	22 000
Korjaukset	96 400	96 400	106 020	96 000	96 000
Muut hoitokulut		4 151	2 630	4 000	4 000
KIINTEISTÖN HOITOKULUT YHT.	559 464	556 993	520 908	614 300	659 200
KÄYTTÖKATE/HOITOKATE	405 402	407 873	359 012	397 876	386 200
Poistot ja arvonalentumiset					
Rakennuksista ja rakennelmista	176 992	274 677	184 366	274 000	274 000
Koneista ja kalustosta	18 647		22 189		
Muista pitkävaikutteisista menoista					
Poistot ja arvonalentumiset yht.	195 639	274 677	206 555	274 000	274 000
Rahoitustuotot ja -kulut					
Osinkotuotot					
Korkotuotot	-1 500		-6 485	-3 000	-3 000
Muut rahoitustuotot			-1 029		
Korkokulut	105 211	133 196	161 851	127 000	118 000
Muut rahoituskulut					
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	103 711	133 196	154 337	124 000	115 000

Piikkiön Vuokra-asunnot Oy

	Ennuste 2010	Budjetti 2010	TP 2009	Ennuste 2011	Ennuste 2012
Tuhatta euroa					
VOITTO (TAPPIO) ENNEN TILIN- PÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	106 052	0	-1 880	-124	-2 800
Tilinpäätössiirrot					
Poistoeron muutos					
Vapaehtoisten varausten muutos			-1 894		
Tilinpäätössiirrot yhteensä	0	0	-1 894	0	
Välittömät verot			0		
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)/ YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	106 052	0	14	-124	-2 800
Korolliset velat	4 545 919	4 545 919	4 820 596	4 295 919	4 045 919
Investoinnit netto	7 000	0	8 818	10 000	10 000
Käyttöaste	90,00 %			92,00 %	95,00 %
Asuntojen lukumäärä	149	149	149	149	149
Neliöiden määrä	8 657	8656,5	8656,5	8656,5	8656,5

15. Hallintopalvelut

120 Hallintopalvelut

122	Kanslia- ja viestintäpalvelut	Hallintojohtaja Päivi Antola Kansliapalvelupäällikkö Pirkko Aalto
130	Taloushallinto	Talousjohtaja Janne Lavén
135	Tietohallinto	Tietohallintojohtaja Kari Hölsö
140	Ruokapalvelut	Ruokapalvelupäällikkö Heidi Paju
190	Keskusvaalilautakunta	Kansliapalvelupäällikkö Pirkko Aalto

Toiminta-ajatus

Hyvin hoidettu hallinto on kaiken toiminnan perusta. Hallintopalveluiden toimiala huolehtii kaupungin

- kanslia- ja viestintäpalveluista
- taloushallinnosta
- hankintahallinnosta
- henkilöstöhallinnosta
- tietohallinnosta

niin, että johto ja palvelutuotannosta vastaavat yksiköt saavat asiantuntevaa ja luotettavaa palvelua. Keskushallinnon palveluiden lisäksi toimiala tuottaa ruokapalveluja kaupungin yksiköille sekä joillekin konsernin ulkopuolisille yksiköille. Hallintopalveluiden toimiala palvelee kaarinalaisia ja muita ulkoisia asiakkaita sekä konsernin sisäisiä asiakkaita joustavasti, nopeasti ja laadukkaasti.

Valtuuston sitovat tavoitteet

Strateginen päämäärä	Tavoite	Mittari	Mittarin tavoitearvo
Luovuudesta tunnettu Kaarina	Otetaan käyttöön sisäisiä ja ulkoisia neuvotteluja tukeva videoneuvottelujärjestelmä	Videoneuvottelujärjestelmän tuotantokäytön aloittaminen	Videoneuvottelujärjestelmä on tuotantokäytössä 1.6.2011 mennessä ja tietohallinto pystyy tukemaan videoneuvottelujärjestelmän käyttöönottoa
Laatu- ja kustannustietoinen johtaminen	Työajankäytön tehostaminen toiminnallisilla ja rakenteellisilla muutoksilla ruokapalveluissa	Suunnitelman valmiusaste	Toimenpiteiden aikataulus 30.6.2011 mennessä.
Laatu- ja kustannustietoinen johtaminen	Henkilö- ja tavarakuljetusten optimointi yhdistämällä eri hallintokuntien kuljetuksia yhtenä kokonaisuutena	Suunnitelman valmiusaste	31.12.2011 mennessä on laadittu suunnitelma siitä, miten henkilö- ja tavarakuljetuksia tulee uudelleen järjestellä, jotta kuljetuskustannuksia voidaan optimoida.

Talous

	TP09	MTA10	HKE2011	TA2011	TA11/10	KA11/09	TS2012	TS2013
Tuotot	6 863	6 679	6 752	6 752	1,1 %	-0,8 %	6 887	7 059
Kulut	-8 600	-8 651	-9 019	-9 019	4,3 %	2,4 %	-9 199	-9 429
Kate	-1 737	-1 972	-2 267	-2 267	14,9 %	14,2 %	-2 312	-2 370

Toimintasuunnitelma

Kanslia- ja viestintäpalvelut

Vuoden 2011 aikana kanslia- ja viestintäpalveluissa asiakirjahallinnon ja sihteerityön puolella sopeudutaan tuottamaan palvelut yhtä henkilöä vähemmällä työvoimalla.

Viestintä- ja markkinointistrategia tulee hyväksymisvaiheeseen alkuvuodesta 2011. Strategian jalkauttaminen toiminnan työvälineeksi tapahtuu vuoden aikana. Kriisiviestinnän ohjeistus osana kaupungin valmiussuunnitelmaa päivitetään myös vuoden 2011 aikana.

Asiakaspalvelutiimin puolella puhelunvaihd palveluiden osalta ratkaistaan puhelunvälityksen tuottamistapa: ulkoistaminen tai omatuotanto sekä mahdollisesti myös yhdistäminen yhteispalvelupisteen toimintaan. Asiakaspalvelun puolella kuntaliitoksen yhdistymissopimuksen mukaisesti tullaan arvioimaan Piikkiön yhteispalvelupisteen tarpeellisuus.

Maaseutuasiamiespalveluiden tuottamisessa vuoden 2011 alusta käynnistyy yhteistyösopimus Paimion kaupungin kanssa. Sopimus tarkoittaa sitä, että Kaarinan maaseutuasiamies siirtyy Paimion kaupungin palvelukseen ja Kaarina ostaa maaseutuasiamiespalvelun Paimiolta. Maaseutuasiamiespalveluiden osalta jatkuu myös laajemman yhteistoiminta-alueen valmistelu, jonka tulee lain mukaan käynnistyä viimeistään 1.1.2013. Yhteistoiminta-alue neuvottelut ovat meneillään Paimion, Kaarinan, Sauvon, Länsi-Turunmaan ja Kemiönsaaren kuntien kesken. Päätös yhteistoiminta-alueeseen liittymisestä on tehtävä viimeistään 1.5.2011.

Taloushallinto

Hankintakeskus jatkaa logistiikan optimointityötä vuonna 2011. Tavoitteena on, että optimointityössä edetään kuljetusten järjestelyihin siten, että kuljetuksia voidaan yhdistellä koko kaupungin tasolla. Palveluliikenteen, koululaiskuljetusten ja sosiaalihuollon kuljetusten yhteensovittamista edistetään kuljetusjärjestelyjen avulla. Samalla optimoidaan tavaraliikennettä.

Taloushallinto jatkaa sisäisen laskennan ja raportoinnin kehittämistä. Tilivuoden aikana maksuliikenne hoidetaan uuden Sepa-standardin mukaisesti, jolloin kotimaan maksuliikenne laajenee koko Euroopan kattavaksi järjestelyksi. Erityistä huomiota kiinnitetään rahoituskustannusten optimointiin, mutta yhtä laajoja johdannaissopimuksia ei ole odotettavissa kuin, mitä vuoden 2010 aikana on tehty.

Tietohallinto

Tietohallinnon peruspalvelut tuotetaan tulevana vuonna pääosin nykyisellä hyväksi todetulla organisoimintamallilla. Uusia sisäistä toimintaa tehostavia tietoteknisiä ratkaisuja pyritään ottamaan käyttöön mahdollisuuksien mukaan. Varsinkin etäopetusta tukevalta ja etäneuvottelut mahdollis-tavalta videoneuvottelujärjestelmältä odotetaan paljon.

Sisäisen palvelutuotannon lisäksi koko kaupungin tietohallintojohtamisessa tuleva vuosi tuonee mukanaan uusia haasteita. Tulevina vuosina uusi valtakunnallinen tietohallintolaki tulee linjaamaan merkittävästi julkisen hallinnon tietohallintokehitystä. Vastaavasti jo käynnissä olevaa SITRAN ict –palvelukeskuksen kehitystä on seurattava tiiviisti. Seutuyhteistyön edistämiseksi ja helpottamiseksi siirtynemme muiden Turun ympäristökuntien tapaan Microsoft lisenssien jatkuviin ylläpitomalleihin. Työasemakohtaiset kustannukset korottuvat em. muutoksessa jonkin ver-ran.

Kaarinan sosiaali- ja terveysalan oppilaitoksen siirtyminen Peimarin koulutuskuntayhtymään vähentää työasemien määrää noin 100 työasemalla.

Ruokapalvelut

Ruokapalveluyksikkö pyrkii toiminnallaan vaalimaan sekä suomalaista ruokakulttuuria että opettamaan kansainväliseen ruokailuun. Päiväkodeissa ja kouluissa ruoka ja ruokailutavat ovat osa opetusta ja kasvatustilannetta. Kokopäivähoitolaitoksissa ruokailu on tärkeä sosiaalinen tapahtuma, mihin pyritään myös keskitetyssä jaossa. Ruokapalveluissa työskentelee 1.1.2011 alkaen 65 henkilöä viidessä valmistuskeittiössä ja 25 palvelukeittiössä.

Ruokapalveluissa on valmisteltu kehittämissuunnitelmaa toiminnan tehostamiseksi. Suunnitelma luo pohjan pitkäjänteiselle kehittämiselle vuoteen 2016 asti. Tarkoituksena on lisätä yhteistyötä yksityisten palvelutuottajien kanssa sekä tiivistää yhteistyötä muiden toimialojen kanssa. Kilpailukykyisyyden parantamiseksi suunnitellaan myös rakenteellisia muutoksia keittiöverkkoon, jotka toteutetaan asteittain.

Vuoden aikana kiinnitämme huomiota henkilöstön koulutukseen. Tavoitteena on kannustaa ruokapalveluhenkilöstöä entistä tehokkaampaan monialaosaamiseen.

Keskusvaalilautakunta

Keskusvaalilautakunnan tehtävänä on huolehtia vaalien järjestämisestä kuntatasolla vaalilakia noudattaen. Vuonna 2011 järjestetään eduskuntavaalit. Varsinainen vaalipäivä on 17.4.2011 ja ennakkovaalien äänestysaika on 6.-12.4.2011.

Hallintopalvelujen hinnastot

Tietohallinto					
Suoritemäärät	TP09	TA10	TA11	TS12	TS13
Hallintotyöasema kpl	971	876	825	830	835
Oppilastyöasemat kpl	905	911	855	860	865
Työasemat yhteensä kpl	1876	1787	1680	1690	1700
Kiinteät puhelimet	353	374	310	290	270
Matkapuhelimet	950	935	980	1000	1020
Puhelimet yhteensä	1303	1309	1290	1290	1290

Huom TA10: Opettajakannettavat (n. 80 kpl) siirrettiin hallintotyöasemista oppilastyöasemiksi.

Huom TA11: KSTO:n työasemat ja puhelimet poistettu luvuista, siirto Peimarin koulutuskuntayhtymään

Työasemapalvelut hallintotyöasemat (Kaarinan kaupunki)

	TP09	TA10	TA11	TS12	TS13
Hinta €/kk (hallintotyöasema)	60,00	52,00	52,00	66,00	66,00
Muutos		-13,3 %	0,0 %	26,9 %	0,0 %
Suoritteet (työasemat*12kk)	11 652	10 512	9 900	9 960	10 020
Muutos		-9,8 %	-5,8 %	0,6 %	0,6 %
Kust.yhteensä	699 120	546 624	514 800	657 360	661 320
Muutos		-21,8 %	-5,8 %	27,7 %	0,6 %

Työasemapalvelut oppilastyöasemat (Kaarinan kaupunki)

	TP09	TA10	TA11	TS12	TS13
Hinta €/kk (oppilastyöasema)	21,50	20,00	20,00	24,00	24,00
Muutos		-7,0 %	0,0 %	20,0 %	0,0 %
Suoritteet (työasemat*12kk)	10 860	10 932	10 260	10 320	10 380
Muutos		0,7 %	-6,1 %	0,6 %	0,6 %
Kust.yhteensä	233 490	218 640	205 200	247 680	249 120
Muutos		-6,4 %	-6,1 %	20,7 %	0,6 %

Ruokapalvelut

Kouluruoka	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta	2,64	2,85	2,94	3,08	3,20
Muutos		8,0 %	3,2 %	4,7 %	4,1 %
Suoritteet	774 310	749 088	783 098	783 098	783 098
Muutos		-3,3 %	4,5 %	0,0 %	0,0 %
Kust.yhteensä	2 045 309	2 134 901	2 302 308	2 410 689	2 508 420
Muutos		4,4 %	7,8 %	4,7 %	4,1 %

Päivähoitoruoka	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta	3,87	3,41	3,00	3,08	3,15
Muutos		-11,9 %	-12,0 %	2,5 %	2,5 %
Suoritteet	412 804	435 587	443 933	443 933	443 933
Muutos		5,5 %	1,9 %	0,0 %	0,0 %
Kust.yhteensä	1 597 966	1 485 352	1 331 799	1 365 094	1 399 221
Muutos		-7,0 %	-10,3 %	2,5 %	2,5 %

Kokopäivähoitolaitokset	TP2009	TA2010	TS2011	TS2012	TS2013	
Hinta		4,32	3,38	3,92	4,02	4,12
Muutos			-21,8 %	16,0 %	2,5 %	2,5 %
Suoritteet		278 179	336 176	284 291	284 291	284 291
Muutos			20,8 %	-15,4 %	0,0 %	0,0 %
Kust.yhteensä		1 201 489	1 136 275	1 114 421	1 142 281	1 170 838
Muutos			-5,4 %	-1,9 %	2,5 %	2,5 %

Taloushallinto

Taloushallinnon palvelut pitävät sisällään kirjanpidon, osto- ja myyntireskontran, ostolaskujen sähköisen käsittelyn, talousarviosuunnittelun ja raportoinnin. Suoritteena on tosite yllä olevassa taulukossa. Vuoden 08 menot ovat vain kanta Kaarinan menot ja vuodesta 09 lukien menot ovat yhdistyneen kunnan menot (TK, Piikkiö ja Kaarina).

Taloushallinto	TP08	TP09	TA10	TA11	TS12	TS13
Hinta	10,14	8,57	8,24	8,11	8,22	8,34
Muutos		-15,4 %	-3,9 %	-1,6 %	1,4 %	1,4 %
Suoritteet	43 354	60 844	63 000	64 000	65 000	66 000
Muutos		40,3 %	3,5 %	1,6 %	1,6 %	1,5 %
Kust.yhteensä	439 624	521 671	518 862	518 862	534 428	550460,7
Muutos		18,7 %	-0,5 %	0,0 %	3,0 %	3,0 %

16. Henkilöstölautakunta

180	Henkilöstölautakunta	Hallintojohtaja Päivi Antola
180	Henkilöstön kehittäminen	Henkilöstöjohtaja Sinikka Valtonen
181	Palkanlaskenta	Henkilöstöjohtaja Sinikka Valtonen
182	Henkilöstöpalvelut ja koulutus	Henkilöstöjohtaja Sinikka Valtonen
183	Työyht. kehittämisryhmä	Henkilöstöjohtaja Sinikka Valtonen

Toiminta-ajatus

Henkilöstöhallinnon tehtävänä on ohjata ja kehittää sekä henkilöstöressurssien suunnittelua että henkilöstöpolitiikkaa niin, että Kaarinan kaupungin palvelutarjonnasta vastaa osaava, sitoutunut sekä työ- ja uudistumiskykyinen henkilöstö.

Valtuuston sitovat tavoitteet

Strateginen pää-määrä	Tavoite	Mittari	Mittarin tavoitearvo
Hyvinvoinnin edistäminen ennakoivas-ti	Työhyvinvoinnin lisääminen Kaarinassa	Työhyvinvointitutkimuksen tulosten hyödyntäminen joka toimialalla	Työhyvinvointitutkimus tehty ja tulokset viety vastualueille kehittämiskoh-teiden valintaa varten.
Luovuudesta tunnettu Kaarina	Henkilöstön osallistaminen toiminnan kehittämiseen	Luovuuteen ja innovatiivisuuteen kannustavan järjestelmän luominen.	Uuden aloitejärjestelmän käyttöönotto pilotiksi valitulla toimialalla

Talous

	TP09	MTA10	HKE2011	TA2011	TA11/10	KA11/09	TS2012	TS2013
Tuotot	727	861	835	835	-3,0 %	7,2 %	852	873
Kulut	-1 463	-1 563	-1 650	-1 646	5,3 %	6,1 %	-1 679	-1 721
Kate	-735	-702	-815	-811	15,5 %	5,0 %	-827	-848

Toimintasuunnitelma

Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet määrittelevät toiminnan perussuunnan: työhyvinvoinnin tukeminen vaikuttaa niin henkilöstöressurssien saatavuuteen kuin kustannuksiinkin varhemaksujen kautta. Luovuuden tukemiseksi on tarkoitus kehittää aloitteiden tuottamiseen ja eteenpäin viemiseen kannustava järjestelmä.

Henkilöstöstrategia

Kaarinan kaupungin laajenemisen myötä Kaarinalle laadittiin uusi kaupunkitasoinen strategia, josta johdettiin edelleen henkilöstöstrategia määrittelemään suuntaviivoja henkilöstöjohtamiseen. Jotta strategia muuttuisi eläväksi henkilökunnallekin, tulee se jalkauttaa käytännönläheisesti jokaiselle tasolle – esimieskäsittely ei vielä riitä. Myös lautakuntien tulee osallistua henkilöstöstrategian muotoiluun. Strategiakauden tulee olla riittävän pitkä (2011 – 2016), ettei kaupungin henkilöstöpolitiikasta tule tempoilevaa vaan se on johdonmukaista ja pitkäjänteisesti suunniteltua. Sitä kautta se tukee myös toimialojen työskentelyä. Lisäksi selvitetään kaupunkitaso oppisopimuskäytännön käyttöönotto.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen

Kaarinan kaupunki on allekirjoittanut asiakirjan tasa-arvon edistämiseksi eurooppalaisessa paikallishallinnossa. Pystyäksemme huomioimaan sekä asiakirjan, että tasa-arvolain (sukupuolten välinen tasa-arvo) sekä lain yhdenvertaisesta kohtelusta (etnisten, uskonnollisten, kielellisten, seksuaalisten jne. vähemmistöjen) vaatimukset, laaditaan Kaarinaan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, jonka painopistealueet työyhteisön kehittämissyhmä (Kehry) vuosittain valmistelee.

Työhyvinvointi

Esimieskoulutuksessa tullaan panostamaan esimiesten tietoisuuteen hyvästä johtamisesta ja mahdollisuuksista tukea henkilökunnan jaksamista ja työssä viihtymistä.

Vuonna 2011 uusitaan vuonna 2009 tehty työhyvinvointikysely, jotta saamme ajantasaista tietoa toimiemme vaikutuksista ja kehittämiskohteista.

Henkilöstöhallinnon tietojärjestelmä

Vuoden 2011 aikana otetaan käyttöön Web AGS-järjestelmä, jonka avulla esimiehet voivat seurata alaisensa henkilökunnan palkkamenoja, poissaoloja ja muita avainlukuja. Tätä kautta toiminnan suunnittelu ja seuranta helpottuu.

Uusi toiminta ja henkilöstö

Täysipäiväinen työhyvinvointipäällikkö 0,5 htv. Tehtävä pyritään täyttämään sisäisin järjestelyin.

Kaarinan kaupungin strategisena tavoitteena on hyvinvoinnin edistäminen ennakoivasti. Henkilöstöhallinnossa on tavoitteena muuttaa työsuojelupäällikön 0,5 htv vakanssi täysipäiväiseksi työhyvinvointipäälliköksi.

Nimike	Virka/toimi	Perustamis- päivämäärä	Yksikkö	2011 euroa	2012 euroa	2013 euroa
Työhyvinvointipäällikkö	Toimi	1.4.2011	Henkilöstöhallintc	25 000	41 000	42 000
Työsuojelupäällikkö 0,5 htv	poistuu	1.11.2011	Henkilöstöhallintc	-3 000	-18 000	-18 000
Kustannusvaikutus			Yhteensä	22 000	23 000	24 000

Hinnasto

Jyvitysperusteissa palkkalaskelman hinta on laskettu **vakituisille työntekijöille**. Tuntipalkkaisilla palkkalaskelmia tehdään kuukausittain kaksi.

Palkkapussien jyvityshinnoissa on mukana myös mm. määräaikaisten, omaishoitajien ja luottamushenkilöiden osalta tehtävä laskentatyö. Jos heidän saamiensa palkkojen ja palkkioiden aiheuttama työ laskettaisiin mukaan suoritteisiin, tulisi hinnaksi n. 13 € palkkapussi. Palkanlaskennan palveluvalikoima on laaja, sisältäen mm. eläkeneuvontaa ja koulutusta – ei pelkkää laskentaa.

	TP 2009	TA 2010	TA 2011	2011/2010 %
Hinta / palkkapussi	26,04 €	23,30	23,50	0,85 %
Suoritteet (1500 * 12)	18 000	18 000	18 000	0 %
Kustannukset yhteensä	468 706 €	420 135 €	423 027€	0,69 %

17. Sivistyslautakunta

200 Sivistyslautakunta ja hallinto

200 Sivistyspalveluiden yleishallinto

205 Kirjasto

210 Koulutus

250 Varhaiskasvatus

Sivistysjohtaja Esko Poikela

Toimistopäällikkö Riitta Paloheimo

Kirjastotoimenjohtaja Maija Söderblom

Vs. koulutusjohtaja Tiina Sivusaari

Varhaiskasvatuksen johtaja Päivi Kempainen

Toiminta ajatus

Laadukkailla sivistys- ja päivähoidtopalveluilla luodaan hyvät edellytykset elinikäiselle oppimiselle Kaarinassa.

Valtuuston sitovat tavoitteet

Strateginen painopiste	Lautakunnan tavoite	Mittari	Mittarin tavoitearvo
Hyvinvoinnin edistäminen ennakoivasti	Henkisen hyvinvoinnin edistäminen lautakunnan alaisessa toiminnassa	Tiedon saaminen henkisestä hyvinvoinnista	Jokainen sivistyspalvelujen työntekijä on osallistunut vähintään yhteen tilaisuuteen, jossa tietoa henkisestä hyvinvoinnista on jaettu. Tietoa välitetään edelleen kaikille sivistyspalvelujen työntekijöille.
Laatu- ja kustannustietoinen johtaminen	Seutuyhteistyön lisääminen kirjastotoimessa	Liittyminen Vaski – yhteisjärjestelmään ja kirjastojärjestelmän uusiminen yhteishankintana	Konversio toteutettu ja uusi järjestelmä käytössä kesällä 2011
Hyvinvoinnin edistäminen ennakoivasti	Varhaisen puuttumisen ja ennakoivien tukitoimien avulla vähennetään erityisen tuen päätöksiä perusopetuksessa	Erityisen tuen päätösten määrä 20.9.2011	Erityisopetussiirtopäätökset vähenevät 30 % verrattuna vuonna 2010 tehtyihin päätöksiin. Arviointipäivämäärä 20.9.
Hyvinvoinnin edistäminen ennakoivasti	Jatko-opiskelupaikan turvaaminen kaikille peruskoulunsa päättäneille	Ilman jatko-opiskelupaikkaa jääneiden lukumäärä 20.9.2011	Yksikään oppilas ei jää ilman jatko-opintopaikkaa. Arviointi 20.9.2011 perusteella.
Ekologisesti viihtyisä ympäristö	Tuotteiden kestävä käyttö ja kierrätys lukiossa	Kestävän kehityksen ohjelman arviointi	Kestävän kehityksen ohjelman toimeenpanon arviointi on tehty 31.12.2011 mennessä.
Hyvinvoinnin edistäminen ennakoivasti	Tehostetun tuen järjestäminen alle 18-vuotiaina aloitaneille lukiolaisille	Tehostetun ja erityisen tuen toimintatavat on määriteltävä.	Oppilaalla on mahdollisuus tarvitsemiinsa tukipalveluihin. Oppilashuollon toiminta arvioitu 30.9.2011 mennessä.
Laatu- ja kustannustietoinen johtaminen	Varhaiskasvatuksen laatu on varhaiskasvatussuunnitelman mukaista	Uuden varhaiskasvatussuunnitelman valmistuminen	Suunnitelma on valmis 31.12.2011 mennessä

Talous

	TP09	MTA10	HKE2011	TA2011	TA11/10	KA11/09	TS2012	TS2013
Tuotot	4 094	4 350	4 223	4 243	-2,5 %	1,8 %	4 328	4 436
Kulut	-52 967	-58 170	-57 837	-57 155	-1,7 %	3,9 %	-58 298	-59 756
Kate	-48 874	-53 820	-53 614	-52 912	-1,7 %	4,0 %	-53 970	-55 319

Ammatillisen koulutuksen siirtyminen koulutuskuntayhtymään ja perusopetuksen kotikuntakorvaukset on huomioitu vertailutiedoissa.

Toimintasuunnitelma**Sivistyspalveluiden yleishallinto**

Lautakunnan toimialaan perehdyttämistä jatketaan pitämällä teemakokouksia ja tutustumalla eri yksiköiden toimintaan.

Toimialalla vahvistetaan taitavaa johtamista, kiinnitetään huomiota keskeisten hankkeiden koordinointiin ja tuloksiin ja erityisesti nykyisten toimintojen tehokkuuteen. Toimintojen kehittämiseksi laaditaan toimialalle tuloksellisuuden arviointiin soveltuvat keskeiset mittarit ja tunnusluvut.

Työn, toimintatapojen ja henkilöstön osaamisen kehittämällä vastataan toimialan muuttuviin haasteisiin ja tarpeisiin. Yhtenäiset käytänteet ja tiimiryhmiä tavoitteet tukevat toimistopalvelujen toimintaa.

Sivistyspalvelujen henkilöstölle järjestetään henkiseen hyvinvointiin liittyvä teemailta sekä erilliskoulutusta.

KirjastoSeutuyhteistyö

Vaski -yhteisjärjestelmän laajentaminen ja kirjastojärjestelmän uusiminen Vaski -kirjastoissa toteutetaan OPM:n tukemana projektina. Yhteisjärjestelmään liittyminen parantaa palvelun laatua ja saavutettavuutta. Aineiston käyttö tehostuessa ja esim. järjestelmän uusimisessa Kaarina säästää 10 000 euroa ja aineiston hankinnassa vuosittain 30 000 euroa. Yhteishankinta tuo säästöä myös IT -hankinnoissa

Vaski -kirjastoissa laaditaan yhteinen strategia ja toimenpideohjelma, joka esitetään hyväksyttäväksi kuntien valtuustoissa vuonna 2011. Strategiassa sovitaan yhteisistä toimintaperiaatteista ja -tavoista sekä yhtenäisistä palvelutuotteista: tähän liittyvät ratkaisut kokoelmapolitiikasta, hankintayhteistyöstä, yhteisestä logistiikasta ja resurssien harmonisoinnista. Yhteisellä strategialla pyritään laadun parantamiseen ja kustannustehokkuuteen.

Palvelujen vaikuttavuuden turvaaminen

Lainausrutiineissa siirrytään itsepalveluun niin, että vuonna 2011 pääkirjastossa on sekä lainaus että palautus automatisoitu ja Littoisissa, Piikkiössä ja Piispanlähteen koulukirjastossa on lainaus automatisoitu.

Palvelukonseptin muutoksella kirjastossa arvioidaan selvittävän nykyisillä resursseilla, jotka ovat huomattavasti valtakunnallista tasoa pienemmät: toimintakulut/asukas ovat Kaarinassa 40 e ja valtakunnan tasolla 55 e ja henkilöstön määrä/1000 asukasta on Kaarinassa 0,64 ja valtakunnan tasolla 0,79.

Osaamisen kehittämiseksi tehdään henkilöstösuunnitelma, osaamiskartoitus ja koulutussuunnitelma.

ELY:n avustuksella toteutetaan videoeditointitila pääkirjastoon. Hanke sisältää mediakasvatustososuuden ja kaikille asukkaille mahdollisuuden digitoida omaa aineistoaan ja myös tuottaa uutta aineistoa.

Koulutus

Perusopetus

Vuoden 2011 toiminta painottuu uusien oppilaan tuen toimintatapojen opettelemiseen ja yhteisten toimintamallien hiomiseen. Tavoitteeseen päästään kouluttamalla opettajia ja oppilashuoltoryhmiä. Kaarina on aktiivisesti mukana valtakunnallisessa Tehostetun ja erityisen tuen kehittämishankkeessa (Opetushallituksen erillisrahoitus).

Kielten opetuksen kehittämishankkeella (Opetushallituksen erillisrahoitus) pyritään sekä turvaamaan tasa-arvoiset mahdollisuudet vieraiden kielten opiskeluun että mahdollistamaan entistä laajempi vieraiden kielten tarjonta edullisin kustannuksin. Hankkeessa kehitetään kaarinalainen malli etäopiskelusta.

Moniammatillisella yhteistyöllä ja erilaisilla toimintamalleilla ehkäistään syrjäytymistä ja tarjotaan oppilaille joustavia ja yksilöllisiä malleja perusopetuksen suorittamiseen (mm. JOPO-toiminta ja pajakoulu). Uraohjaus tukee nuorten selviytymistä jatko-opintoihin ja ehkäisee opiskelun keskeyttäneiden syrjäytymistä opiskelusta ja työelämästä.

Sivistyspalvelut käynnistää 2011 omat selvityksensä koulutuksen vastuualueelta otsikoilla: "Oppilashuollon toimintatavat ja erityisen tuen päätökset Kaarinassa – prosessin kuvaaminen ja uusien toimintamallien esittely" sekä "Yhtenäiskoulun johtaminen: Virka-apulaisrehtorijärjestelmään siirtymisen kustannukset ja saavutetut hyödyt"

Käynnistetään Harvaluodon koulun lakkauttamiseen (1.8.2012 alkaen) liittyvä valmistelu. Esitys tuodaan kaupunginvaltuuston päätettäväksi 30.4.2011 mennessä.

Sivistyslautakunta selvittää 1.8.2011 mennessä lakisäätöisen ja vapaaehtoisen koulukuljetuksen järjestämistavat ja –mahdollisuudet.

Lukiot

Lukioiden tavoitteena on vetovoiman parantaminen. Hakijamäärät ja toteutunut sisäänpääsyn alin keskiarvo kuvaavat oppilaitoksen suosiota (mittarit). Painopistealueita ovat musiikkiteatteri-linja ja matemaattis-luonnontieteellisten aineiden kurssitarjonta.

Monipuolinen kansainvälinen toiminta antaa opiskelijoille valmiuksia jatko-opiskelua ja työelämää varten. Yhteistyötä tehdään sekä eurooppalaisten että aasialaisten koulujen kanssa. Kansainvälisessä toiminnassa käytetään tietoverkkoja ja sosiaalista mediaa, mutta myös koululaisvierailuja tehdään.

Verkko- ja virtuaaliopetuksen osuutta kaikissa oppiaineissa laajennetaan. Turun seudun etäopetusrenkaan lisäksi lukio aloittaa yhteistyön valtakunnallisen ISO-verstaan kanssa.

Kestävä kehitys on vakiintumassa osaksi lukiokoulutuksen arkipäivää. Suunnitelmaa ja sen seurantaan tarkennetaan vuoden 2011 aikana. Muun muassa Itämeri-projekti on osa kestävä kehityksen suunnitelmaa ja maan laajuista yhteistyöverkostoa.

Oppimistuloksia parannetaan laajentamalla opiskelijoiden erityistä tukea. Oppimishäiriöiden testaustuksella ja tukitoimenpiteillä autetaan opiskelijoita saavuttamaan tavoitteensa.

Opiskelijoiden syrjäytymistä ehkäistään opinto-ohjauksen avulla. Samalla seurataan opiskelunsa keskeyttäneiden määrää ja heidän sijoittumistaan.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksessa laaditaan uusi Varhaiskasvatussuunnitelma vuoden 2011 aikana. Toiminnassa kiinnitetään erityistä huomioita lasten pienryhmätyöskentelyyn, joka vähentää hoitoryhmän meluisuutta, lasten ja henkilökunnan sairauspäiviä ja parantaa henkilökunnan työssä jaksamista. Lasten ympäristökasvatuksen tavoitteena on, että kaikissa varhaiskasvatuksen yksiköissä on tulevaisuudessa ympäristökasvatusohjelma.

Päivähoidossa olevien maahanmuuttajalasten määrä on kasvanut. Varhaiskasvatuksessa laaditaan 31.12.2011 mennessä suomi toisena kielenä -suunnitelma ja hoitohenkilöstölle järjestetään suomi toisena kielenä -koulutusta. Varhaiskasvatuksen laatua ja palveluprosessien toimivuutta seurataan asiakaskyselyillä. Varhaiskasvatuksen vastuualueella tavoitellaan tehokasta ja taloudellista toimintaa. Kunnallisen ja yksityisen palvelutuotannon toiminta- ja kustannusvertailun avulla etsitään tapoja toiminnan tehostamiseen.

Henkilökunnan ammatillisuuden lisäämiseen ja esimiesten pedagogiseen johtajuuteen annetaan apuvälineitä koulutuksen avulla. Henkilöstöpolitiikassa keskitytään erityisesti ikäjohtamisen kehittämiseen ja sairauslomien vähentämiseen.

Sivistyspalvelut käynnistää 2011 alusta joukon omia selvityksiään erityisesti varhaiskasvatuksen vastuualueella seuraavilla otsikoilla:

1. Yksityisen ja kunnallisen päiväkotihoidon toimintojen ja kustannusten vertailu (benchmarking).
2. Perhepäivähoitajien työn houkuttavuuden lisääminen

Piispanlähteen päiväkodin valmistumiseen liittyvät toimenpiteet

Piispanlähteen päiväkodin valmistuttua poistuvat käytöstä Kirkkomäen ja Poikluoman päiväkodit sekä Rinnehovin ryhmäperhepäiväkoti ja Karhunkadun leikkipuisto. Edellä mainittujen yksikköjen toiminta keskitetään Piispanlähteen päiväkotiin ja sen yhteydessä toimivaan leikkipuistoon. Kirkkomäen ja Poikluoman henkilökunta siirtyy uuteen yksikköön. Rinnehovin ryhmäperhepäivähoidon lakkauttaminen tarkoittaa ryhmäperhepäivähoidon sisäisiä järjestelyjä siten, että vähintään kolme lastenhoitajan kelpoisuusvaatimukset täyttävää ryhmäperhepäivähoitajaa siirtyy Piispanlähteen päiväkodin työntekijöiksi. Karhunkadun leikkipuiston kaksi työntekijää siirtyvät päiväkodin yhteyteen perustettavan leikkipuistoon ja koululaisten iltapäiväkerhoon.

Uusi toiminta ja henkilöstö

Seitsemän (7) vakinaista tuntiopettajuutta esitetään muutettavaksi viroiksi. Muutoksella ei ole kustannusvaikutuksia.

Nimike	Virka/toimi	Perustamis- päivämäärä	2011 euroa	2012 euroa	2013 euroa
Perusopetuksen luokanopettaja	Virka	1.8.2011	0	0	0
Perusopetuksen luokanopettaja	Virka	1.8.2011	0	0	0
Perusopetuksen luokanopettaja	Virka	1.8.2011	0	0	0
Perusopetuksen luokanopettaja	Virka	1.8.2011	0	0	0
Perusopetuksen erityisopettaja	Virka	1.8.2011	0	0	0
Perusopetuksen erityisluokanopettaja	Virka	1.8.2011	0	0	0
Perusopetuksen lehtori	Virka	1.8.2011	0	0	0
	Yhteensä		0	0	0

Toimintaa kuvaavat mittarit

Kirjasto

	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Lainat, kpl / asukas	17,5	19	18	18	18
Käynnit, kpl					
Fyysiset käynnit	234 538	200 000	230 000	240 000	240 000
Verkkokäynnit	186 693	147 000	200 000	220 000	230 000
Käynnit yhteensä	421 231	347 000	430 000	460 000	470 000
Aineiston hankinta, kpl / 1000 asukasta	337	330	350	360	370
Henkilöstön määrä / 1000 asukasta	0,64	0,58	0,64	0,65	0,65

Koulutus

Perusopetus

	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Oppilaita tilastointipäivänä 20.9 yhteensä	3 350	3 389	3 360	3 384	3 407
Vieraskielisiä oppilaita (20.9.)	88	*	85	86	87
Toisen kunnan oppilaita (20.9)	93	*	86	87	88
Kuljetusoppilaita (20.9)	204	*	209	209	209
Oppilaita keskimäärin	3 368	3 367	3 354	3 370	3 393
Muissa kunnissa sop. perusteella (20.9)	218	*	210	210	210

* Tietoa ei ole esitetty vuoden 2010 talousarviossa. Tilastointipäivä 20.9.2010: oppilaita yhteensä 3 345, vieraskielisiä 84, toisen kunnan oppilaita 85 ja kuljetusoppilaita 209.

Keskimääräinen yleisopetuksen tuntikehys	2008-2009	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013
Alakoulu	1,27	1,35	1,35	1,35	1,35
Yläkoulu	1,87	1,95	1,95	1,95	1,95

Opetusministeriöltä opetusryhmien pienentämiseen saatu avustus huomioon ottaen 2010-2011: 1,37 ja 1,96.

Lukiot

	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Aikuislukio:					
Aineopiskelijat	132	132	133	133	133
Ylioppilastutkintoon tähtäävät	124	122	122	122	122
Opiskelijamäärä yhteensä	256	254	255	255	255
Kaarinan lukion opiskelijamäärä	401	400	402	402	402

Toisen kunnan oppilaita	59	*	77	77	77
-------------------------	----	---	----	----	----

* Tietoa ei ole esitetty vuoden 2010 talousarviossa. Tilastointipäivä 20.9.2010: oppilaita aikuislukiossa 235 (105+130) ja päivälukiossa 403 (toisen kunnan oppilaita 77).

Varhaiskasvatus

Päivähoidon lapset (päivähoito ja esiopetus) hoitomuodoittain		TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Alle 3-vuotiaat	Päiväkotihoido	108	135	136	147	147
	Perhepäivähoito	158	187	187	177	169
	Ostopalvelupaikat	84	106	106	116	130
	Alle 3-vuotiaat yhteensä	350	428	429	440	446
Yli 3-vuotiaat	Päiväkotihoido	836	828	848	864	864
	Perhepäivähoito	207	188	170	162	154
	Ostopalvelupaikat	311	354	354	418	439
	Yli 3-vuotiaat yhteensä	1 354	1 370	1372	1444	1457
Yhteensä	Päiväkotihoido	944	963	984	1011	1011
	Perhepäivähoito	365	375	357	339	323
	Ostopalvelupaikat	395	460	460	534	569
	Kaikki yhteensä	1 704	1 798	1801	1 884	1 903

TP 2009: Lasten määrä 31.12.2009 tilanteen mukaan.

Päivähoidon lapset (päivähoito ja esiopetus)	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Kaikki yhteensä, keskimäärin	1 713	*	1810	1890	1913

* Tietoa ei ole esitetty vuoden 2010 talousarviossa.

Lastenhoidon tukien piirissä olevat lapset	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Kotihoidon tuki	615	*	695	702	709
Yksityisen hoidon tuki	118	*	119	120	121

TP 2009: Lasten määrä 31.12.2009 tilanteen mukaan, vuoden 2010 osalta tietoa ei ole esitetty talousarviossa.

Lastenhoidon tukien piirissä olevat lapset	TP 2009	TA 2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Kotihoidon tuki, keskimäärin	510	*	515	520	525
Yksityisen hoidon tuki, keskimäärin	129	*	130	131	132

* Tietoa ei ole esitetty vuoden 2010 talousarviossa

Suoritehinnat

Hinnastossa on käytetty bruttokustannuksia. Kunkin vastualueen kustannuksiin on liitetty osuus vastuualueelle kuuluvista sivistyspalvelujen yleiskustannuksista. Luottamus- henkilötoiminnan kustannukset on poistettu kokonaiskustannuksista. Vuoden 2008 hinnat ovat vanhan Kaarinan hintoja.

Kirjasto	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta (euroa/asukas)	42,66	46,13	42,28	45,00	45,55	46,09
Muutos		8,1 %	-8,3 %	6,4 %	1,2 %	1,2 %
Suoritteet (asukas)	22 551	29 928	31 118	31 543	31 941	32 356
Muutos		32,7 %	4,0 %	1,4 %	1,3 %	1,3 %
Kust.yhteensä	961 921	1 380 624	1 315 663	1 419 503	1 454 991	1 491 365
Muutos		43,5 %	-4,7 %	7,9 %	2,5 %	2,5 %

Perusopetus	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta (euroa/oppilas)	6 241	6 565	6 907	7 235	7 381	7 514
Muutos		5,2 %	5,2 %	4,8 %	2,0 %	1,8 %
Suoritteet (oppilas)	2 630	3 368	3 367	3 354	3 370	3 393
Muutos		28,1 %	0,0 %	-0,4 %	0,5 %	0,7 %
Kust.yhteensä	16 414 376	22 111 972	23 254 463	24 266 281	24 872 938	25 494 761
Muutos		34,7 %	5,2 %	4,4 %	2,5 %	2,5 %

Päivälukio	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta (euroa/opiskelija)	5 872	6 129	6 240	6 060	6 212	6 367
Muutos		4,4 %	1,8 %	-2,9 %	2,5 %	2,5 %
Suoritteet (opiskelija)	400	397	400	402	402	402
Muutos		-0,7 %	0,8 %	0,5 %		
Kust.yhteensä	2 348 911	2 433 341	2 496 090	2 436 214	2 497 119	2 559 547
Muutos		3,6 %	2,6 %	-2,4 %	2,5 %	2,5 %

Aikuislukio	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta (euroa/opiskelija)	1 736	1 725	1 743	1 602	1 642	1 683
Muutos		-0,7 %	1,1 %	-8,1 %	2,5 %	2,5 %
Suoritteet (opiskelija)	256	255	254	255	255	255
Muutos		-0,4 %	-0,4 %	0,4 %		
Kust.yhteensä	444 498	439 866	442 774	408 498	418 710	429 178
Muutos		-1,0 %	0,7 %	-7,7 %	2,5 %	2,5 %

Varhaiskasvatus	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta (euroa/lapsi)	7 583	7 841	8 841	8 350	8 476	8 575
Muutos		3,4 %	12,8 %	-5,6 %	1,5 %	1,2 %
Suoritteet (lapsi)	2 065	2 848	2 842	2 871	2 899	2 937
Muutos		37,9 %	-0,2 %	1,0 %	1,0 %	1,3 %
Kust.yhteensä	15 659 828	22 330 865	25 125 586	23 971 440	24 570 726	25 184 994
Muutos		42,6 %	12,5 %	-4,6 %	2,5 %	2,5 %

Varhaiskasvatuksen suorite on alle kouluikäinen lapsi

18. Perusturvalautakunta

450 Perusturvalautakunta	Hyvinvointipalveluiden johtaja Antti Parpo
450 Hyvinvointipalveluiden yleishallinto	Hyvinvointipalveluiden johtaja Antti Parpo
460 Perhepalvelut	Perhepalvelujohtaja Antero Paananen, virkav. 14.3.2011 saakka Vs. perhepalvelujohtaja Oona Ylönen
500 Aikuissosiaalityö ja vammaispalvelut	Aikuissosiaalityön johtaja Timo Pettersson
600 Kotihoito- ja vanhuspalvelut	Vanhuspalvelujohtaja Seija Sjöblom
700 Terveyspalvelut	Johtava ylilääkäri Erkki Tuomaala

Toiminta-ajatus

Järjestää kaarinalaisille arkielämän sujumisen turvaavia, hyvinvointia edistäviä sosiaali- ja terveyspalveluja.

Valtuuston sitovat tavoitteet

STRATEGINEN PÄÄMÄÄRÄ	LAUTAKUNNAN TAVOITE	MITTARI	MITTARIN TA-VOITEARVO
Hyvinvoinnin edistäminen ennakoivasti			
	Lisätä asiakasläh- töistä verkostotyön osaamista Kaarinan kaupungissa. Toteuttaa Kaarinan lapset ja nuoret, hyvinvointisuunni- telmaa 2010-2014	Dialogisen verkos- totyön osaamisen lisääminen ja työs- kentelymallin luo- minen Kaarinaan.	Järjestetään eri hallintokunnille yksi yhteinen dia- logisen verkosto- työn koulutus vuo- den 2011 aikana.
	Kehitysvammaisten ja muiden erityis- ryhmien asumispal- veluiden kehittämi- nen. Kehitysvammaisten asumisen alueelli- sen suunnitelman toteuttaminen vuo- sina 2011 -2016.	Asumistarpeiden ja kustannustehokkai- den vaihtoehtojen selvittäminen. Asu- misvalmennuksen ja asumispaikkojen suunnitelmallinen lisääminen	Selvitys ja suunni- telma valmis 31.12.2011
	Kansalaisten terve- ystiedon lisääminen	Järjestetyt teema- päivät	Järjestettyjen tee- mapäivien määrä vähintään 3.
Laatu- ja kustannus- tietoinen johtaminen	Keskisuurten kau- punkien sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvertailu- jen hyödyntäminen oman palvelutuot- tannon tuottavuus- den lisäämiseksi.	Raportin vertailu- tiedot	Merkittävimmät vertailupoikkeamat analysoitu ja pää- tökset tarvittavista toimenpiteistä teh- ty.

	Kotihoito – ja vanhushpalveluissa poikkihallinnollinen vastuu oikeasta hoidon porrastuksesta, toimivista palveluketjuista	Ikäihmisten palvelujen laatusuosituksen mukaiset, valtakunnalliset palvelurakenneindikaattorit	Ikäihmisten palvelujen laatusuosituksen mukaiset indikaattorien tavoitteenarvot (ks. tunnusluvut, indikaattorit - taulukko)
Ekologisesti viihtyisä ympäristö	Koulutusmatkaliikenteen vähentäminen	Sähköisen videokoulutusjärjestelmän käyttöönotto terveyspalveluissa	Videokoulutusjärjestelmä käytössä vuoden 2011 aikana
Luovuudesta tunnettu Kaarina	Liikunnan ja kulttuurin hyödyntäminen syrjäytymisen ehkäisyssä ja terveyden edistämisessä	Liikunta- ja kulttuuripalvelut osana syrjäytymisen ehkäisyä ja terveyspalveluita huomioon ottaen toimialan laatuun nähden sitovissa tavoitteissa. Tavoitteet esitetään talousarvion käyttösuunnitelman yhteydessä.	Jokaisella vastuualueella vähintään yksi syrjäytymisen ehkäisyyn ja/tai terveyden edistämiseen liittyvä tavoite, johon nivoutuu liikunta- ja/tai kulttuuripalvelut

Talous

	TP09	MTA10	HKE2011	TA2011	TA11/10	KA11/09	TS2012	TS2013
Tuotot	7 283	8 086	8 662	8 662	7,1 %	9,1 %	8 835	9 056
Kulut	-46 218	-48 860	-50 820	-51 065	4,5 %	5,1 %	-52 058	-53 359
Kate	-38 935	-40 774	-42 158	-42 403	4,0 %	4,4 %	-43 223	-44 303

Toimintasuunnitelma

Yleistä

Hyvinvointipalveluiden toimialan perustaminen tapahtui Kaarinan ja Piikkiön kuntaliitoksen yhteydessä vuonna 2009. Ison muutosvaiheen jälkeen toimialan rakenteet ovat vakiintumassa. Toimialan keskeisenä haasteena vuonna 2011 on vahvistaa toimialan yhteistä toimintakulttuuria ja löytää uusia vaikuttavia tapoja toimia. Toimialalla panostetaan yhä vastuualueiden sekä toimialojen välisen yhteistyön lisäämiseen siten, että organisaatorajat eivät heikennä palveluiden sujuvuutta. Huomiota kiinnitetään lisäksi entistä enemmän toimialan työntekijöiden työhyvinvointiin.

Hyvinvointipalveluiden rooli kaupungin palvelustrategian toteutuksessa on merkittävä. Toimialalla kehitetään palveluita Kaarinan kaupungin vuonna 2010 valmistelussa olevan palvelustrategian hengessä tarkoituksenmukaisesti ja kustannustietoisesti. Hyvinvointipalveluiden toimiala on aktiivinen toimija ja vaikuttaja seudullisessa yhteistyössä.

Toimialalla varaudutaan tuleviin palvelutarpeisiin ennakolta. Palvelurakenteita kehitetään siten, että se on sekä laadullisesti että kustannuksiltaan kestävä tuottamaan kuntalaisille riittävän tasoiset kattavat palvelut. Palvelurakenteen kehittämisessä painopiste asetetaan lakisääteisiin palveluihin sekä vaikuttaviin ennaltaehkäiseviin palveluihin.

Hyvinvointipalveluiden yleishallinto

Yleishallinnon talousarvioon sisältyvät toimialan johto ja keskitetyt talous- ja toimistopalvelut, perusturvalautakunnan toiminta, sosiaaliamies ja seudullinen sosiaalipäivystys sekä ympäristöterveydenhuolto.

Perusturvalautakunta on 17.11.2009 hyväksynyt toistaiseksi voimassa olevan sosiaalipäivystystä koskevan sopimuksen Turun kaupungin kanssa jatkona 1.9.2008 alkaneelle määräaikaiselle toiminnalle. Sosiaalipäivystys huolehtii virka-ajan ulkopuolella kiireellisistä sosiaalityön palveluja vaativista kriisi- ja hätätilanteista. Päivystystoiminnassa on Turun lisäksi mukana 25 kuntaa.

Ympäristöterveydenhuolto on järjestetty 13 kunnan osalta seudullisesti vuoden 2009 alusta Liedon kunnan toimiessa isäntäkuntana.

Perhepalvelut

Toiminta-ajatus

Perhepalveluiden toiminta-ajatuksena on turvata lapsen kansainvälisestäikin tunnustetut oikeudet: etusija erityiseen suojeluun, oikeus turvalliseen ja virikkeelliseen kasvu-ympäristöön sekä tasa-painoiseen ja monipuoliseen kehitykseen. Tavoitteena on:

- 1) edistää lapsen ja perheen hyvinvointia ja terveyttä
- 2) kehittää palveluja kasvatuksen tukemiseksi
- 3) toteuttaa lapsi – ja perhekohtaista lastensuojelua

Yleistä

Tavoitteena on luoda perhepalveluihin monialainen ja perhekeskeinen palvelujärjestelmä, joka ehkäisee perheiden ongelmia, edistää hyvinvointia ja terveyttä.

Neuvolapalvelut

Äitiysneuvolan tehtävänä on turvata äidin, sikiön ja perheen paras mahdollinen terveys ja tavoitteena on turvallinen raskaus, terve vastasyntynyt ja valmentautuminen vanhemmuuteen.

Lastenneuvolan tehtävänä on seurata ja tukea alle kouluikäisen lapsen fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista kehitystä ja tavoitteena on, että lasten fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen terveys sekä perheiden hyvinvointi paranevat etenkin erityistä tukea tarvitsevilla perheillä.

Kaikille ensimmäistä lastaan odottaville perheille tarjotaan perhevalmennusta, jota toteutetaan poikkihallinnollisesti. Mukana ovat päivähoido, sosiaalityö, seurakunta ja terveystoimi. Neuvolan perhetyön toimintamallia kehitetään edelleen. Palveluilla pyritään varhaiseen puuttumiseen.

Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto

Kouluterveydenhuollon tavoitteena on ylläpitää, edistää ja tukea koululaisten ja koulu-ympäristön terveyttä yhteistyössä vanhempien, opettajien ja muiden yhteistyötahojen kanssa.

Oppilashuoltotyötä kehitetään edelleen yhdessä vanhempien, opettajien, koulupsykologien, koulukuraattorien, sosiaalityöntekijöiden, perheneuvolan sekä lasten ja nuorten psykiatristen yksiköiden kanssa. Oppilashuoltotyön tavoitteena on lasten syrjäytymisen ehkäisy mahdollisimman varhain.

Puheterapia

Puheterapiapalvelut kohdentuvat pääpainotteisesti alle kouluikäisiin lapsiin, joilla on poikkeavuutta puheen- ja kielenkehityksessä, puheentuoton vaikeutta, äänteellisiä puutteita, äänihäiriöitä, änkytystä tai vuorovaikutuksen heikkoutta. Aikuisasiakkaat ovat pääasiassa neurologisia potilaita (n. 10 % asiakkaista). Palveluita tuottaa kaksi puheterapeuttia.

Psykologipalvelut

Psykologipalveluilla tuetaan tervettä ja turvallista perheen odotusaikaa sekä lapsen ja nuoren henkistä ja tasapainoista kehitystä. Palvelut kohdentuvat ensisijaisesti lasta odottaville, vauvaperheille ja alle kouluikäisille lapsille ja heidän vanhemmilleen. Kriisiluonteista asiakastyötä tehdään mahdollisuuksien mukaan. Palveluiden tuottamiseen on resursoitu 0,6 henkilötyövuotta.

Lastensuojelu

Lapsi- ja perhekohtaisen lastensuojelun ydintehtävänä on turvata lapsen oikeus arvokkaaseen elämään ja mahdollisuus turvallisiin ihmissuhteisiin. Tehtävän toteuttamiseen pyritään lastensuojelutarpeen selvityksellä, avohuollon tukitoimilla, lapsen kiireellisellä sijoituksella, huostaanotolla, kiireelliseen sijoitukseen ja huostaanottoon liittyvällä sijaishuollolla sekä jälkihuollolla. Vastuualueen tiimiorganisaatiomalli on selkiyttänyt asiakasprosessia ja palvelujen tuottamista.

Lastensuojelulain säädösten toteuttaminen ja noudattaminen on lastensuojelun keskeinen tehtävä. Kaarinan lapset ja nuoret – Hyvinvointisuunnitelma 2010–2014 on Kaarinan kaupungin suunnitelma lastensuojelun järjestämisestä ja kehittämisestä (Lastensuojelulaki 2007/417, 12§). Lastensuojelu käyttää seudullisen lastensuojelun asiantuntijaryhmän palveluja.

Hyvin resursoitu lastensuojelun lähityö (perheohjaajat, ohjaajat ja perhetyöntekijät) vähentää tarvetta ostopalveluihin, ehkäisee uusia sijoituksia sekä toisaalta mahdollistaa varhaisen kotiuutumisen sijoituksen jälkeen. Toimintavuoden alussa vakinaistetaan neljästä määräaikaisesta lähityöntekijästä kolme jatkamaan avohuoltopainotteisen linjan jatkumista Kaarinassa. Lastensuojelun sosiaalityöhön palkataan yksi uusi sosiaalityöntekijä vastaamaan lain edellyttämiin vaatimuksiin.

Talousarvio sisältää 28 000 euroa poliisilaitoksen sosiaaliohjaajan palkkaamiseksi vuodelle 2011. Poliisiohjaajan työpanosta on myyty Lietoon, Sauvoon sekä Paimioon.

Seudullisen sijaishuoltoyksikön toiminta alkoi 09/2009. Palvelut on tarkoitus tuottaa vastuukuntamallin mukaisesti, jossa vastuukuntana on Kaarina. Palvelua on myyty 27 kunnalle Varsinais-Suomessa. Sijaishuollon rakennemuutosta viedään eteenpäin painottamalla perhehoitoa ensisijaisena sijoituskohteena. Tarkoituksena on vähitellen saada painopiste sijoituksissa muuttumaan siten, että 30 % sijoitetuista lapsista asuisi laitoksissa ja 70 % sijoitetuista lapsista perhehoidossa.

Perheneuvola

Perheneuvola on lapsiperheille suunnattu paikka, jonka tarkoituksena on hoitaa lasten ja nuorten mielenterveyttä sekä edistää lasten ja nuorten psykososiaalista kehitystä koko perheen tilanne huomioiden. Palvelua myydään Paimion ja Sauvon kunnille.

Perheneuvolatyön tavoitteena on kehittää työmenetelmiä ja yhteistyötä, jotka edistävät mahdollisimman varhaista puuttumista lasten ja lapsiperheiden ongelmiin. Toisena painopistealueena on

auttaa lapsia/perheitä selviytymään erilaisissa muutos- ja kriisitilanteissa. Esim. vanhempien erotessa tuetaan erovanhemmuutta perhetapaamisten lisäksi järjestämällä vanhempainryhmiä eroaville/eronneille vanhemmille.

Aikuissosiaalityö ja vammaispalvelut

Toiminta-ajatus

Sosiaalityö ehkäisee syrjäytymistä ja tukee asukkaiden omatoimista selviytymistä yksilö-, ryhmä- ja yhteisökeskeisin menetelmin. Vammaispalvelulain mukaiset ns. subjektiiviset etuudet turvataan erityisesti vaikeavammaisille, siten että ne tukevat heidän omatoimista suoriutumista. Tämä edistää henkilön edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä.

Yleistä

Moniammatillisen tiimityön kehittäminen ja toimivat työskentelyketjut ovat yhä keskeisiä tavoitteita vastuualueen toiminnallisessa kehittämisessä vuonna 2011

Aikuissosiaalityö

Aikuissosiaalityössä jatketaan aktiivista otetta syrjäytymisen ehkäisyssä. Tarkoituksena on lisätä työttömien aktivointiastetta ja osallistaa työttömät entistä tiiviimmin osaksi ympäröivää yhteiskuntaa. Valtio laskuttaa kaupunkia niiden henkilöiden osalta, jotka ovat passiivisina, ja joille ei ole järjestetty aktivoivaa toimintaa. Kaarinan kaupungin tavoitteena on aktiivinen työllistämistoiminta ja kuntouttava työtoiminta, jotta Kelan laskutus pidetään mahdollisimman pienenä. Vuoden 2010 alusta lukien tuli voimaan lakiuudistus, jonka mukaan myös yli 25-vuotiaiden on velvollisuus osallistua kuntouttavaan työtoimintaan.

Työttömien aktivointia tehostetaan uudistamalla palveluprosesseja ja etsimällä uudenlaisia keinoja työttömien aktivoimiseksi. Tarkoitus on valjastaa työttömien syrjäytymisen ehkäisyyn vuonna 2011 mukaan myös kulttuuri ja liikuntapalvelut.

Aikuissosiaalityöllä vastataan asiakkaiden viimesijaisesta toimeentuloturvan tarpeesta toimeentulotuella. Toimeentulotuen tarpeiden voidaan olettaa nousevan vuonna 2011 näköpiirissä olevan kasvavan työttömyyden takia. Kasvavasta tarpeesta huolimatta palvelunjärjestämisen lähtökohdana yhä on, että toimeentulotukipäätökset kyetään tekemään 7 arkipäivän kuluessa hakemuksen saapumisesta.

Aikuissosiaalityöhön lisättiin vuonna 2010 neljä uutta määräaikaista työntekijää: yksi on sosiaalityöntekijän ja kolme etuuskäsittelijää. Määräaikaisuudet päättyvät vuonna 2013. Vuoden 2010 henkilöstölisäyksillä on tarkoitus vastata toimeentulotuen etuuskäsittelyn kasvaviin haasteisiin.

Kaarinalla on voimassa ELY-keskuksen kanssa pakolaisten vastaanottamisesta sopimus, jonka mukaan Kaarina vastaanottaa 10 pakolaista vuosittain toistaiseksi. Kaupunki saa laskennallista ja erityiskustannusten korvausta palveluiden järjestämisestä ELY-keskukselta kotouttamisen onnistumiseksi. Tämä pakolaisten vastaanottoon liittyvä työ jatkuu yhä vuonna 2011. Pakolaisten vastaanottamisessa lisätään seudullista yhteistyötä.

Vammaispalvelut

Vammaispalveluiden keskeisimmät haasteet ovat palveluasumisen järjestäminen asumispaikkoina tai avustajatoiminnan avulla sekä vammaispalvelulain mukaisten etuuksien turvaaminen vaikeavammaisille.

Vammaispalvelulain mukaisten käsittelyaikojen noudattaminen on palvelutoiminnan perusta. Avun tarpeen selvittäminen on aloitettava viimeistään 7 arkipäivän kuluessa ja päätös tehtävä 3 kuukauden kuluessa. Henkilökohtaisen avun subjektiivisen oikeuden toteuttaminen siihen oikeutetuille vaikeavammaisille asettaa haasteita vammaispalveluille. Henkilökohtaista apua on lain mukaan saatava päivittäisiin toimiin tarpeen mukaan ja harrastuksiin, osallistumiseen ja sosiaalisen vuorovaikutuksen ylläpitämiseen on saatava vähintään 30 tuntia vuodesta 2011 alkaen. Tämä subjektiivisen oikeuden toteuttaminen tulee todennäköisesti kasvattamaan vammaispalveluiden kustannuksia.

Vammaispalvelulain mukaisten kuljetuspalveluita saavien määrä ja kustannukset ovat kasvaneet voimakkaasti vuonna 2010. Samanaikaisesti sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetuspalveluiden käyttö on vähentynyt, osin määrärahojen vähyyden takia. Lisäksi Kaarinassa toimiva palveluliikenne on vähäisessä käytössä. Vuonna 2011 keskeinen vammaispalveluiden kehittämiskohde tulee olemaan kuljetuspalvelut. Vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaiset kuljetuspalvelut sekä palveluliikenne tulee kehittämistyössä nivoa aikaisempaa tiiviimmin yhteen siten, että palvelut tukevat ja täydentävät toisiaan. Tarkoituksenmukaista on ottaa käyttöön vammaispalvelulain mukaisten kuljetuspalveluiden rinnalle kattavammat sosiaalihuoltolain mukaisen kuljetuspalvelut sekä nykyistä paremmin kuntalaisia palveleva palveluliikenne.

Vammaispalvelun toimintaa ja käytäntöä yhdenmukaistetaan vuoden 2011 aikana, jotta asiakkaita kohdellaan oikeudenmukaisesti. Työ- ja päivätoiminnan asiakkaat pyritään keskittämään monitoimikeskus Tikliin ja kehitysvammaisten tilapäishoito mahdollisuuksien mukaan Kaseva ry:n asumispalveluyksikkö Pirtaan. Vammaispalvelun laatuksikirja päivitetään ja kehitetään yhteistyötä koko vammaispalveluissa.

Kotihoito- ja vanhuspalvelut

Toiminta-ajatus

Kotihoito- ja vanhuspalvelujen vastuualueen tavoitteena on asiakkaiden omien voimavarojen tukeminen (toimintakykyä edistävä ja ylläpitävä työote, ehkäisevät toimintamuodot) sekä mahdollisimman turvallinen elämä omassa kodissa (kotihoito ja omaishoidon vahvistaminen). Monipuolisilla ja yksilöllisillä palveluilla vältetään tai myöhäistetään laitoshoidon joutumista (toimivat palveluketjut). Palvelujen tuottamisessa korostuu yhteistyö, monituottajamalli.

Yleistä

Vuonna 2010 on edelleen valmisteltu laaja-alaisessa yhteistyössä Kaarinan vanhuspoliittista ohjelmaa, joka perustuu ikäihmisten palvelujen laatusuositukseen, jossa tavoitteena on kehittää hyvinvointia ja terveyttä edistävä palvelurakenne. Vanhuspoliittisen ohjelman tulee perustua Kaarina - strategiaan (valtuusto hyväksyi 24.5.2010) sekä palvelustrategiaan, joka on tavoitteena esittää valtuustolle hyväksyttäväksi lokakuussa 2010. Vanhuspalveluissa palvelujärjestelmässä painopiste tulee olla ympärivuorokautista kotona asumista mahdollistavissa ja tukevista palveluissa sekä ehkäisevässä toiminnassa. Vanhuspoliittisessa ohjelmassa tulee myös ottaa huomioon sosiaali- ja terveysministeriön pitkäaikaishoivan uudistamista pohtivan työryhmän linjaukset (asumispalveluiden uudet linjaukset, mahdollinen normisidonnaisuuden vahvistuminen) sekä vuoden 2011 alussa voimaan tulevan kotikuntalain uudistuksen vaikutukset vanhustyön asumispalveluiden kysyntään.

Kotihoito- ja vanhuspalvelujen vastualueen tunnuslukuina seurataan laatusuosituksessa esitettyjä palvelurakenneindikaattoreita, joiden avulla voidaan verrata Kaarinan vanhustyön palvelurakennetta suhteessa toisiin kuntiin ja valtakunnallisiin tavoitteisiin. Palvelurakenneindikaattorien avulla voidaan arvioida Kaarinan vanhustyön hoidon porrastuksen toimivuutta. Vanhuspalveluiden palveluketjun toimivuutta arvioidaan myös kaksi kertaa vuodessa toteutettavalla Rava – poikkileikkaustutkimuksella sekä eri palveluiden asiakaskriteerien toimivuutta seuraamalla. Vanhuspalveluiden tuottavuutta arvioidaan seuraamalla eri yksiköiden käyttöasteita ja ns. kahden paikan käyttäjiä.

Ikäihmisten palvelujen laatusuosituksen mukaiset palvelurakenneindikaattorit

Tavoite kuvaa, kuinka monta prosenttia 75 vuotta täyttäneistä tulisi olla ko. palvelun piirissä STM:n laatusuosituksen palvelurakennesuosistusten mukaan.

Vuosien 2007–2008 luvut kuvaavat toteutumaan 31.12. tilanteen mukaisesti.

Vuosi 2007 ja vuosi 2008 kuvaavat erikseen Kaarinan(K) ja Piikkiön(P) tilannetta sekä yhteen laskettua(Y) toteutunutta tilannetta.

Indikaattori	Tavoite %	2007 %	2008 %	2009 %,	2009 %,	2009 %,	2010 %	2010 %
Säännöllistä kotihoitoa saavien osuus	13 – 14	K: 9,9 P: 17,3 Y: 11,8	K: 10,3 P: 12,8 Y: 11,0	8,82	8,51	7,75	6,66	7,33
Omaishoidon tukea saavien osuus	5 – 6	K: 4,4 P: 4,8 Y: 4,3	K: 2,5 P: 4,9 Y: 3,1	2,91	3,00	3,07	3,31	3,47
Tehostetussa palveluasumisessa asuvien osuus	5 – 6	K: 7,2 P: 2,8 Y: 6,0	K: 8,7 P: 4,9 Y: 7,7	8,78	8,35	8,68	7,40	7,38
Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevien osuus	3	K: 4,1 P: 9,6 Y: 5,5	K: 4,3 P: 6,6 Y: 4,9	4,33	4,17	3,90	3,63	3,86

Säännöllinen kotihoito: Asiakas saa palvelua vähintään kerran viikossa, jolloin hänelle laaditaan hoito- ja palvelusuunnitelma (ei siis ilmoiteta tilapäisiä asiakkaita, vuosina 2007–2008 ei sisällä kotisairaanhoidon asiakkaita, koska ei ollut mahdollista saada ao. tilastotietoja)

Tehostettu palveluasuminen: Henkilökunta on paikalla ympärivuorokauden

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevien osuus: Sisältää vanhainkodeissa ja terveyskeskuksen sairaalassa olevat

Henkilöstö ja laatutyö

Kaarina –strategian mukaisen laatu- ja kustannustietoinen johtaminen - strategisen päämäärän edistämiseksi vastualueella kehitetään moniammatillista tiimityötä ja toimivaa foorumirakennetta, jotta voidaan varmistaa toimivat työskentelyketjut ja selkeät vastuusuhteet. Toimivat tiimit varmistavat toimivat palveluketjut, palveluprosessit (strateginen päämäärä: hyvinvoinnin edistäminen ennakoivasti). Vanhustyön sujuvia palveluprosesseja kehitetään myös koko vanhustyön yhteisessä, poikkihallinnollisessa laatutyössä. Vanhustyön yhteinen laatukäsikirja on päivitetty vuoden 2010 aikana. Palveluprosessien sujuvuuden varmistamiseksi tavoitteena on kehittää hoito- ja palvelusuunnitelmaa arjen työvälineeksi. Asiakaslähtöisyyden (Kaarinan kaupungin keskeinen arvo) varmistamiseksi vahvistetaan henkilöstön palveluohjauksellista työtettä. Eri yksiköiden moniammatillisen yhteistyön kehittämiseksi ja uusien näkökulmien, luovuuden virittämi-

seksi oman työn ja työyhteisön kehittämiseen motivoidaan henkilöstöä osallistumaan eri yksiköiden väliseen henkilökiertoon (strateginen päämäärä: luovuudesta tunnettu Kaarina).

Osana vanhustyön palvelujen laadun varmistusta on kehityskokousjärjestelmän vakiinnuttaminen kaikkien yksityisten palvelutuottajien kanssa, koska vastuualueelle tulee säännöllisesti uusia yhteistyökumppaneita osana monituottajamallin vakiintumista (ostopalveluja tuottavat yritykset ja palvelusetelipalvelutuottajat). Tavoitteena on kehityskokousjärjestelmän edelleen kehittäminen osallistumalla Turun ammattikorkeakoulun hallinnoimaan Verkonkutoja- hankkeeseen, jossa kehitetään yhteistyössä yrityskumppanien kanssa eri asumisyksiköiden asiakasraatien toimintamallia.

Kotihoito

Vanhuspalvelujen toimivien palveluketjujen kehittämisessä keskeisintä on toimivan kotihoidon kehittäminen, jotta kyetään varautumaan ajoissa lisääntyvän vanhusväestön hoidon ja hoivan tarpeisiin. Kotihoidossa on taattava riittävän henkilökunnan ja ostopalvelujen avulla ympärivuorokautiset palvelut, jotka vahvistavat kotihoidon roolia turvallisen avoimuuden palveluna. Elokuussa 2010 alkanut kotiutushoitajakokeilu (kotihoitoon yksi hoitaja siirtyi määräaikaista kotiutushoitajaksi, ei siis henkilökuntalisäystä) jatkuu vuonna 2011. Kotiutushoitajan tehtävänä on varmistaa asiakkaiden onnistuneet kotiutukset sairaalasta. Hän keskittyy erityisesti ns. riskiasiakkaisiin kotihoidon jatkuvuuden kannalta. Tavoitteena on vastuualueen toiminta-ajatuksen mukaisesti välttää tai myöhäistää tehostetun palveluasumisen tai laitoshoidon tarvetta (toimivat palveluketjut).

Ostopalvelun (määrärahaavaraus 31 200 euroa) avulla kyetään osaltaan varmistamaan asiakkaiden mahdollisimman joustavat ja nopeat kotiuttamiset sairaalasta. Vuoden 2011 aikana on tavoitteena vakiinnuttaa säännöllisen kotihoidon palvelusetelipilotti osaksi kotihoidon palvelutuotantoa (määrärahaavaraus 100 000 euroa). Asiakkaille vapaaehtoisessa palvelusetelikokeilussa huolehditaan ostopalvelun laadun varmistamisesta palveluntarjoajien auktorisoinnin yhteydessä.

Kotihoidon ja myös omaishoidon jatkuvuuden varmistamisessa erityisenä riskiryhmänä ovat muistisairautta sairastavat asiakkaat, joiden lukumäärä tulee lisääntymään lähivuosina merkittävästi. Jotta voidaan edistää muistisairautta sairastavien ja heidän läheistensä hyvinvointia ennakkoivasti vuoden 2011 aikana kehitetään moniammatillisessa yhteistyössä muistisairautta sairastavien ”kaarinalainen ” hoitopolku, minkä laatimisessa käytetään hyväksi jo olemassa olevia, tutkittuun tietoon perustuvia hoitopolun toimintamalleja. Erityisenä haasteena on vuoden 2011 aikana varmistaa riittävät lyhytaikaisen palveluasumisen hoitopaikat muistisairautta sairastaville asiakkaille.

Kotihoidon jatkuvuutta turvaavien tukipalveluiden osalta vuoden 2011 aikana on tavoitteena kehittää turvapalvelun ja ateriapalvelun toimintamalleja.

Kotihoidossa on tavoitteena tietoteknologian laajemman hyödyntämisen avulla kehittää tiedon kulkua ja työnjakoa arjen työssä. Kotihoidon jatkuvuuden varmistamiseksi myös hoitoteknologiaa (esim. henkilönostimet, hoivasängyt) ja turvallisuusteknologiaa kehitetään kotihoidossa. Kotihoidon teknologian kehittämiseen tullaan käyttämään ns. testamenttivaroja.

Vanhuspalveluiden fysioterapia

Vastuualueen yhteinen fysioterapeutti aloitti työnsä vuoden 2010 alussa. Fysioterapeutin tehtävänä on asiakkaiden toimintakyvyn tukeminen ja edistäminen, asiakkaiden ohjaus ja neuvonta yhteistyössä muun henkilökunnan kanssa. Fysioterapeutin työ painottuu Visiitin lyhytaikaishoidon ja kuntosalin asiakkaisiin sekä omaishoidon ja kotihoidon asiakkaisiin. Yhtenä osana työssä on myös Visiitin vapaaehtoistyön ja kuntosalitoiminnan koordinointi. Henkilökunnan ohjaus ja neuvonta vastuualueen eri toimintayksiköissä kuuluu myös fysioterapeutin tehtäviin. Vuoden

2011 aikana fysioterapeutin työ painottuu entistä enemmän koti- ja omaishoidon asiakkaisiin, jotta kyetään tukemaan entistä paremmin asiakkaiden asumista omassa kodissa toimintakyvyn heikkenemisestä huolimatta (kotihoitoon jatkuvuuden varmistaminen osana vanhuspalveluiden palveluketjujen toimivuutta).

Omaishoito

Omaishoidossa kehitetään edelleen palvelupainotteista omaishoidon toimintamallia sekä omaishoitajien jaksamista tukevia toimintamuotoja. Omaishoidon palkkioihin on varattu määrärahaa lisää uusille asiakkaille 115 700 euroa perustuen asiakaslukumäärän kasvuun (määrärahalisäys on riittämätön verrattuna uusien asiakkaiden lukumäärän ennustettuun kasvuun vuona 2011 ja loppuvuoden 2010 uusien asiakkaiden vuoden 2011 määrärahatarpeeseen). Vuoden 2011 aikana vakiinnutetaan omaishoidon siivouspalveluja koskeva palvelusetelipilotti osaksi omaishoidon palvelutarjontaa. Turun seudun Alzheimer- yhdistyksen Aktiivinen arki- hankkeen avulla saadaan muistisairautta sairastaville omaishoidettaville ja heidän omaishoitajilleen toimintakykyä tukevaa ryhmätoimintaa. Raha-automaattiyhdistys rahoittaa kokonaisuudessaan eo. hankkeen.

Visiitti (Omaishoidon tukikeskus)

Visiitin toiminnan (lyhytaikaisen hoidon) avulla varmistetaan kotihoitoon ja omaishoidon jatkuvuutta osana kotihoitokeskeistä vanhus- ja vammaistyötä. Visiitti edistää asiakkaiden hyvinvointia ennakoivasti ja on olennainen osa palveluketjujen toimivuutta vanhus- ja vammaispalveluissa. Tukikeskuksen avulla tuetaan omaishoitajien jaksamista fyysisesti ja psyykkisesti raskaassa hoito- ja hoivatyössä. Tukikeskuksen kuntouttavat lyhytaikaishoitopalvelut on tarkoitettu kaikille lyhytaikaishoitoa tarvitseville vanhuksille ja vammaisille, ei vain omaishoidon asiakkaille. Omaishoidon tukikeskuksen toimintamallin kehittämishankkeen aikana (2007 – 2009) kehitetyt toimintamallit (toimintakykyä edistävä ja ylläpitävä lyhytaikaishoito, monituottajamalli ja vapaaehtoistyö) ovat jo vakiintuneet osaksi Visiitin toimintaa. Visiitin yöhoitopalvelut tuotetaan ostopalveluna.

Palveluasuminen

Palveluasumisen tuottamisessa toteutuu palvelustrategian mukainen monituottajamalli: ostopalvelut (yksityiset palvelutuottajat, kolmas sektori) ja oma tuotanto. Vuoden 2011 aikana on tavoitteena selvittää seudullisen toimintamallin mahdollisuus kehittää palvelusetelipilotti tehostetun palveluasumisen palvelutuotantoon. Vanhuspalveluiden hoitoketjun toimivuutta (keskeisenä osana palveluasumisen tilannekatsaus) arvioidaan kuukausittain ja siitä raportoidaan perusturvalautakunnalle.

Kaarinakoti on toiminut tehostetun palveluasumisen yksikkönä 1.9.2010 alkaen. Vuoden 2011 aikana vakiinnutetaan Kaarinakodissa uudet toimintakäytännöt osaksi arjen työtä.

Vanhusten palveluasumisen kehittämisessä on painopisteenä tiettyjen erityisryhmien palveluasumisen toimintamallien kehittäminen (ikäntyneet päihdeongelmaiset, ikäntyneet mielenterveyskuntoutujat, ne muistisairautta sairastavat, joilla on voimakkaita käytösoireita). Myös muistisairautta sairastavien riittävien lyhytaikaisen hoidon palveluiden turvaaminen on keskeinen osa palveluasumisen rakenteellisten muutostarpeiden kartoittamisessa keskeisten yhteistyökumppanien kanssa. Palveluasumisen kehittämisessä korostuu yhteistyö (mm. kehityskokoukset laadun varmistamisessa) niiden palveluasumisyksistöiden kanssa, joiden kanssa on tehty puitesopimus tehostetun palveluasumisen tuottamisesta vuoden 2010 alusta alkaen.

Yksityisen palveluasumisen ostopalvelumäärärahasa on lisäyksenä 253 000 euroa, joka sisältää varauksen hintojen nousuun (+ 2,5 %) ja varausta uusiin sijoituksiin 55 000 euroa (= 1,8 paikkaa

koko vuodelle). Kaarinan Vanhusten Palvelukeskuksen säätiölle on tehty alijäämän osittaiseksi kattamiseksi määrärahavaraus 207 000 euroa, jolla varmistetaan säätiön toiminta vuonna 2011.

Laitohoito

Valmakodissa on tavoitteena toteuttaa vuoden 2011 aikana kiinteistön kuntokartoitus, jonka perusteella päätetään kiinteistön saneeraustarpeesta. Valmakodin saneerauksen suunnittelun käynnistäminen on tärkeää, jotta kyetään takamaan turvalliset ja ajanmukaiset tilat asukkaille. Valmakodin muuttaminen palveluasumisyksiköksi edellyttää tilojen saneeraamista.

Valmakodin saneerauksen liittyvien ratkaisujen perusteella jatketaan Valmakodin ja Kaarinakodin asiakasprofiloinnin tarkennettua suunnittelua (erikoistuminen muistisairautta sairastavien asiakkaiden hoitoon tai hoivahoitoon). Vuoden 2011 aikana tullaan myös yhteistyössä ruokapalveluiden kanssa kehittämään Valmakodin ateriapalvelun toimintamallia.

Seudullinen yhteistyö

Kaarina –strategian mukaisessa laatu- ja kustannustietoisessa johtamisessa on vastuualueella keskeistä seudullinen yhteistyö. Vastuualue on aktiivisesti mukana koko Varsinais-Suomen aluetta koskevassa seudullisen vanhusten perhehoidon toimintamallin kehittämisessä.

Seudullisessa yhteistyönä kehitetään palvelusetelitoimintamallia esim. tehostetun palveluasumisen palveluihin. Kotihoidon palvelusetelitoimintamallin kehittäminen tulee jatkossa myös perustua seudulliseen yhteistyöhön, esim. palvelutuottajien hyväksymiskriteerien yhteneväisyys seudullisesti. Erityisryhmien palveluasumisen haasteisiin tulee myös kehittää seudulliset ratkaisut.

Vuoden 2011 alussa voimaan tuleva kotikuntalain uudistus tulee myös merkittävästi lisäämään seudullisen yhteistyön tarvetta.

Kotihoito – ja vanhuspalvelut: Palveluketjun toimivuus

	TP2007	TP2008	TP2009	TA2010	TA 2011	TS 2012	TS 2013
Terveyskeskuksen sairaalassa tarkoituksenmukaista hoitopaikkaa odottavat yli 65-vuotiaat (keskimäärin/pv)	4,6	3,9	4,7	5	5	5	5
Kotihoito- ja vanhuspalvelujen vastuualue vastaa yli 65- vuotiaista asiakkaista)							

Terveyspalvelut

Toiminta-ajatus

Terveyspalvelut tuottaa kaupungin väestölle laadukkaita ja kustannustehokkaita sairaanhoidon palveluja sekä avohoitona että sairaalahoidona. Avosairaanhoidossa ja hammashuollossa pyrkimyksenä on toteuttaa kansanterveyslain ns. hoitotakuumääräykset ja terveyskeskuksen sairaalassa turvata joustava hoitoketju erikoissairaanhoidon ja kotihoidon ja vanhuspalvelujen laitoshoidon välillä.

Vuonna 2011 erityisenä tavoitteena on järjestää vastaanottotyö työparimallin tai ns. solumallin pohjalta siten, että hoitosuhteisiin saataisiin jatkuvuutta ja joustavuutta nykyistä paremmin.

Terveyspalveluiden tehtävänä on järjestää alueensa väestölle riittävät ensihoito- ja sairaankuljetuspalvelut, jotka edelleen on tarkoitus ostaa Turun Aluepelastuslaitokselta.

Terveyspalveluiden koko henkilöstön tietoturvaosaamista kohennetaan Navisec- testi/koulutusohjelmistolla.

Avosairaanhoito

Avosairaanhoidon tulee tarjota kaupungin asukkaille kansanterveyslaissa määriteltyjä perusterveydenhuollon hyvän hoitokäytännön mukaisia palveluita laadukkaasti ja ajanmukaisesti. Tavoitteena on merkittävien kansansairauksien ehkäisy ja hyvä hoito. Avosairaanhoitoon kuuluu lääkäreiden, sairaanhoitajien vastaanotto toiminta, päivystysvastaanottoa ja diabetestyö.

Tavoitteen saavuttamiseksi jatketaan valtakunnallista laatuverkostotyöskentelyä ja vuosittaisia laatumittauksia. Lisäksi pyritään lisäämään yhteistyötä lähiseutujen terveyskeskusten kanssa. Laaditaan lisää paikallisia omiin toimintatapoihin soveltuvia kansantautien hoitopolkuja.

Uudet voimaan tulleet lait ja velvoitteet sekä lisääntynyt lääketieteellinen vaatimustaso edellyttävät uusien toimintatapojen luomista. Hoitotakuulain asettamat tavoitteet pystytään täyttämään, mutta ei tarkoituksenmukaisesti. Nykyisellä avosairaanhoitomallilla ja resursseilla tavoitteita ei tulla saavuttamaan, joten tarkoituksena on luoda täysin uusi hoitomalli terveyskeskuksen vastaanottotyöhön, jolla saadaan kustannustehokas palvelutaso ja vaikuttavuus.

Terveyskeskuksen sairaala

Terveyskeskuksen sairaalassa annetaan yleislääkäritasoisista sairaanhoitoa ja kuntoutusta. Hoitohenkilöstö toimii toimintakykyä tukevan hoitotyön periaatteiden mukaisesti. Erityisesti pyritään siihen, että akuuttihoitoa tarvitsevat potilaat voidaan ottaa vastaan terveyskeskuksen päivystyksestä joustavasti ja että erikoissairaanhoidosta jatkohoitoon tulevat potilaat saadaan osastolle ilman jonotusta. Tavoitteena on myös, että potilaat hoidon saatuaan pääsevät viiveettä jatkohoitoon.

Rakennetyöryhmän ehdotukseen pohjautuen terveyskeskuksen sairaalan sairaansijoja ollaan vähentämässä vuodelle 2011 kahdeksalla paikalla ja kaksi tointa vapautuu näin käytettäväksi terveyspalveluiden muissa yksiköissä.

Sairaalainfektioita tilastoiva tieto-ohjelma (SAI-järjestelmä) otetaan käyttöön. Potilasturvallisuushanke yhteistyönä Turun ammattikorkeakoulun kanssa on alkanut syyskuussa 2010 ja jatkuu ensi vuonna.

Tietoturvaosaamista mittaava testi (Navisec) otetaan käyttöön. Terveyskeskuksen sairaala on SAS-ryhmän toiminnassa mukana ja jatkaa yhteistyötä vanhuspalveluiden kehittämissyöryhmän kanssa.

Hammashuolto

Hammashuolto tuottaa hammassairauksien hoitoa ja ehkäisyä sekä koko terveyspalveluille välinehuoltoa. Pyrkimyksenä on hoitotakuun noudattaminen eli asiakkaan hoitoon pääsy viimeistään 6 kk sisällä. Tässä on jatkuvasti vaikeuksia, koska valtakunnallisesti ja seudullisesti hammaslääkäreistä on huomattava pula.

Kaikilla kaarinalaisilla on oikeus kunnalliseen hammashoitoon. Tällä hetkellä oikeuttaan käyttää noin kolmannes kaarinalaisista. Suhde on suunnilleen sama ympäristökunnissa. Yksityishammaslääkäreistä huomattava osa on jäämässä eläkkeelle lähivuosina, eikä koulutus kata poistumaa. Paine julkiseen hammashuoltoon tulee kasvamaan merkittävästi.

Hammashuoltoon on ehdottomasti resurssoitava lisää määrärahoja, jos lakia on tarkoitus noudattaa. Palvelustrategiassa on voimakkaasti tuotu esiin tarve järjestää palvelua muuten kuin omana työnä, eli tässä tapauksessa palvelusetelillä tai ostopalveluna. Palveluseteli sisältää järjestämismallina vielä liikaa avoimia kysymyksiä ja sen käyttöönotto edellyttää perusteellista selvitystä. Ostopalvelu on mahdollista. Jos kuitenkin ajatellaan hoidon jatkuvuutta ja hammaslääketieteellisen osaamisen saatavuutta nimenomaan kaarinalaisille, on perusteltua pyrkiä järjestämään hoito omana työnä. Tarkoituksenmukaista kuitenkin on, että rekrytointiongelmassa hyödynnetään palveluiden ostoja. Vuodelle 2011 ehdotetaan yhtä hammaslääkäri-hammashoitaja työparia. Työparin kustannusvaikutus on 105 000 € Hammashoitajan vakanssi on tarkoitus täyttää kustannusneutraalisti terveystieteiden keskuslaitosta.

Arkipäivystys tuotetaan edelleen omana toimintana. Arkipyhä- ja viikonloppupäivystys on sairaanhoitopiirin yhteinen.

Työterveyshuolto

Työterveyshuollon keskeisenä tavoitteena on työssä käyvän väestön työkyvyn ylläpitäminen ja edistäminen. Työterveyshenkilöstö toimii työpaikkojen asiantuntijana arvioimalla työn ja työolosuhteiden vaikutusta työntekijöiden terveyteen sekä tekemällä ehdotuksia tarvittavista toimenpiteistä. Työskentelytapa on moniammatillinen tiimityöskentely.

Työhyvinvointi on noussut tärkeäksi asiaksi yrityksissä, minkä vuoksi työnantajat haluavat yhä kattavampia työterveyshuollon palveluja. Hyvän työterveyshuoltokäytännön mukaisen sairaanhoidon minimimitavoite on, että työterveyshuollossa saadaan hoidetuksi ajanvarauksella työperäiset eli työhön liittyvät ja työkykyyn etenkin pitkäaikaisesti vaikuttavat sairaudet.

Mielenterveys- ja päihdepalvelut

Mielenterveys- ja päihdeyksikkö Vintin toiminta-ajatuksena on tuottaa yhden oven periaatteella ja matalalla kynnyksellä palveluita mielenterveys- ja päihdeongelmista kärsiville henkilöille.

Vintillä työskentelevät psykiatri, päihdeterapeutti, opioidikorvaushoitaja, 1,1 psykologia, sosiaalityöntekijä, asumisneuvoja ja kahden lähihoitajan muodostama kotikäyntitiimi. Lisäksi Vintiin kuuluvat hallinnollisesti toimintakeskukset Nappi ja Plätty sekä Talo. Kaarinan kaupunki ostaa lisäksi toimintakeskus Kiesistä mielenterveyskuntoutujille päivätoimintaa ja tukipäiviä.

Valtakunnallisen mielenterveys- ja päihdepalveluiden suunnitelman keskeisimmät linjaukset ovat päihde- ja mielenterveyshuollon organisaatorinen yhdistäminen, matala kynnyksen ja avohoitopaikotteisuus. Vintin toimintaa pyritään entisestään kehittämään näiden periaatteiden mukaiseksi.

Keskeisimmät kehittämispanostukset kohdentuvat vuonna 2011 seuraavasti:

1. Depressiohoitajamallin käyttöön ottaminen.

Perusterveydenhuollon asiakkaista noin 20 % on arviota kärsivän masennussairaudesta. Varhainen tunnistaminen ja hoito ovat keskeisiä, koska sairauden pitkittyessä tai uusiutuessa toipumisen todennäköisyys pienenee ja riski päätyä työkyvyttömyyseläkkeelle kasvaa. Perusterveydenhuollon depressiohoitajamallia on kehitetty Suomessa noin kymmenen vuoden ajan ja mallin vaikuttavuudesta löytyy tutkimusnäyttöä. Kokemusten mukaan mallin käyttöönoton jälkeen depression tunnistaminen paranee, toipuminen nopeutuu ja pitkien

sairauslomien tarve vähenee. Kaarinan terveyskeskuksessa otetaan käyttöön vuonna 2011 Vantaan kolmiomallin mukainen depression hoidon malli, johon kuuluvat terveyskeskuslääkäri, depressiohoitaja ja konsultoiva psykiatri. Mallin käyttöön otolle pyritään parantamaan 1) depression tunnistamisen ja hoidon tasoa, 2) vähentämään psykiatrisen erikoissairaanhoidon käyttöä depressiopotilaiden osalta ja 3) kohentamaan depressiopotilaiden elämän laatua ja toimintakykyä

2. Toimintakeskus Talon kehittäminen vaativan kuntouttavan työtoiminnan erityisyksiköksi

Toimintakeskus Talo on vaikeasti mielenterveys- ja päihdeongelmaisten matalan kynnyksen yksikkö. Erityisesti nuorten mielenterveyshäiriöstä kärsivien suonensisäisten huumeidenkäyttäjien syrjäytymisen ehkäisy ja kuntoutuksen järjestämisessä on ollut vaikeuksia. Vintin perustamisen myötä päihdepsykiatrinen hoito on ollut mahdollista nivoa tehokkaammin muuhun psykososiaaliseen kuntoutukseen. Tämä on avannut mahdollisuuden alkaa kehittää uutta kuntoutusmallia tällä kohderyhmälle. Loppuvuodesta 2010 alkaen on saatu poikkeuksellisen hyviä kuntoutu. Vuoden 2011 aikana 1) malli struktutoidaan moniammatillisena yhteistyönä Kaarinan sosiaali- ja terveystalouden yhteistyönä 2) toiminnan kapasiteettia nostetaan.

3. Päihdehuollon tukiasumisen rakennemuutos

Huonokuntoisissa kiinteistöissä toimineet päihdehuollon tukiasunnot lakkautettiin turvallisuusongelmien vuoksi 2010 kevään-kesän aikana. Tukiasuntoja korvaamaan on Kaarinassa jo vuosien ajan suunniteltu 6-10 hengen valvottua ensisuoja, jonka perustamis- ja toimintakustannukset olisivat varsin merkittävät. Vaihtoehdoksi ensisuojuille asuntopoliittisessa työryhmässä on esitetty uudeksi toimintamalliksi nykyistä laajempaa Vintin hallinnoimaa välivuokrausta yhdistettynä tehostettuun avohoitoon sekä ns. kuntoutuspolkua asiakkaille joiden toimintakyky on vaikea-asteisemmin alentunut. Tämä korvaava toimintamalli aiheuttaa lisäkustannuksia aikaisempaan tilanteeseen verrattuna, mutta on kustannuksiltaan oleellisesti edullisempi kuin ensisuojujen perustaminen ja ylläpitäminen. Vuonna 2011 uusi toimintamalli pyritään saamaan käyttöön siten, että ensisuojujasuunnitelmista voidaan luopua.

Tukipalvelut

Laboratorio tuottaa omana työnä suurimman osan päivittäin analysoitavista tutkimuksista. Uutena omassa laboratoriossa analysoitavana tutkimuksena on pitkäaikaissokeri (GHbA1c). Laboratorion palveluissa on tavoitteena siirtyä Kansalaisen WEB- ajanvaraukseen, jolloin kuntalaisilla on mahdollisuus itse varata aika laboratorioon ja siirtää jo varattua aikaa.

Kuvantamisyksikössä tuotetaan hammaskuvaukset ja natiivikuvaukset. Magneetti- ja tietokonekerroskuvaukset ostetaan erikoissairaanhoidon ostopalveluna yksityisiltä palveluntuottajilta, samoin mammografiat. Magneetikuvauksia tehdään terveyskeskuksen pihalla ns. magneettirekassa.

Fysioterapiassa panostetaan edelleen terveyskeskuksen sairaalassa tapahtuvaan kuntoutukseen yhteistyössä sairaalan henkilökunnan kanssa. Avohoidossa painopistettä siirretään ryhmätoimintaan. Osa terapioiden ostetaan yksityisiltä palveluntuottajilta.

Henkilöstö

Nimike	Virka/ toimi	Perustamis- päivämäärä	Yksikkö	2011 euroa	2012 euroa	2013 euroa
Perheohjaaja 3 kpl - määräaikaisten vakinaistaminen	Toimi	1.1.2011	Perhetyö	0	0	0
Sosiaalityöntekijä - muutetaan määräaikaisen perhe- työntekijän toi- mi	Virka	1.1.2011	Lastensuojelun sosiaalityö	12 830	13 150	13 480
Sosiaalityöntekijä 2 kpl - kahden määräaikaisen vakinaistaminen	Toimi	1.1.2011	V-S Sijaishuolto- yksikkö	0	0	0
Ohjaaja	Toimi	1.1.2011	Talo-päiväkeskus	35 000	35 800	36 600
Terveyskeskuslääkäri	Virka	1.1.2011	Avosairaanhoido	60 000	61 500	63 000
Hammashoitaja - muutetaan tk-sairaalan perushoitajan toimi	Toimi	1.1.2011	Hammashuolto	0	0	0
Depressiohoitaja - muutetaan tk-sairaalan perushoitajan toimi	Toimi	1.1.2011	Mielent.- ja päihdep.	5 100	5 230	5 360
Hammaslääkäri	Toimi	1.1.2011	Hammashuolto	60 000	61 500	63 000
			Yhteensä	172 930	177 180	181 440

Perheohjaajan ja sosiaalityöntekijöiden vakanssien vakinaistaminen perustellaan perhetyön toimintatekstissä. Neljästä määräaikaisesta perheohjaajan tehtävästä muutetaan yksi sosiaalityöntekijän viraksi. Sijaishuoltoyksikön vakinaistaminen edellyttää myös kahden määräaikaisen sosiaalityöntekijän vakinaistamista. Seudullisen poliisiohjaustyösopimus päättyy 1.4.2010 alkaen. Riittävien perhetyön ja lastensuojelutyön resurssien turvaamiseksi esitetään poliisiohjaustyön ts. ohjaajan vakanssin lakkauttamista.

Talon ohjaajan ja depressiohoitajan vakansseilla vahvistetaan mielenterveys- ja päihdepalveluita. Uusilla vakansseilla vahvistetaan kehityskulkua, jossa kalliit erikoissairaanhoidon mielenterveyspalvelut ja päihdehuollon laitospalvelut korvataan edullisimmilla ja tarkoituksenmukaisimmilla perustason avopalveluilla.

Terveyskeskuslääkäri viran täytöllä avosairaanhoidon vahvistetaan kouluterveydenhuoltoa. Uudella viralla mahdollistetaan kouluterveydenhuollon uusien lakisääteisten tehtävien toteuttaminen. Hammaslääkäri ja hammashoitajan palkkaamisella tullaan lyhentämään hammashuollon jonoja.

Hinnastot

TP09 sekä TA11-TS13kustannukset sisältävät poistot, lisäksi TA11-TS13 kustannukset sisältävät hyvinvointipalveluiden yleishallinnon vyörytykset

Ympäristö-

terveydenhuolto	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta (€/asukas)	7,43	7,95	6,52	6,54	6,78	7,03
Muutos	-7,1 %	7,1 %	-18,0 %	0,2 %	3,7 %	4,9 %
Suoritteet (asukas)	30 347	30 750	30 947	31 345	31 742	32 149
Muutos	1,4 %	1,3 %	0,6 %	1,3 %	1,3 %	1,3 %
Kust. yhteensä	225 397	244 593	201 881	204 959	215 207	225 967
Muutos	-5,8 %	8,5 %	-17,5 %	1,5 %	5,0 %	5,0 %

Nettomenoja

Ehkäisy-

ja äitiysneuvola	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta (€/käynti)	70,94	73,39	71,17	75,07	78,83	82,77
Muutos	19,5 %	3,5 %	-3,0 %	5,5 %	5,0 %	5,0 %
Suoritteet (käynti)	7 276	6 884	7 480	7 480	7 480	7 480
Muutos	-2,6 %	-5,4 %	8,7 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Kust. yhteensä		505 238	532 341	561 539	589 616	619 097
Muutos			5,4 %	5,5 %	5,0 %	5,0 %

TP08 terveydenhoidon keskimääräinen nettohinta

Lastenneuvola	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta (€/käynti)	70,94	54,46	71,93	76,20	80,01	84,01
Muutos	19,5 %	-23,2 %	32,1 %	5,9 %	5,0 %	5,0 %
Suoritteet (käynti)	7 699	10 671	7 800	7 800	7 800	7 800
Muutos	-1,5 %	38,6 %	-26,9 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Kust. yhteensä		581 096	561 091	594 389	624 109	655 314
Muutos			-3,4 %	5,9 %	5,0 %	5,0 %

TP08 terveydenhoidon keskimääräinen nettohinta

Koulu- ja

opiskeluterveydenhuolto	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta (€/käynti)	70,94	32,27	41,78	43,46	45,64	47,92
Muutos	19,5 %	-54,5 %	29,5 %	4,0 %	5,0 %	5,0 %
Suoritteet (käynti)	9 230	12 092	10 000	10 000	10 000	10 000
Muutos	-5,9 %	31,0 %	-17,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Kust. yhteensä		390 152	417 806	434 628	456 360	479 178
Muutos			7,1 %	4,0 %	5,0 %	5,0 %

TP08 terveydenhoidon keskimääräinen nettohinta

Puheterapia- ja psykologipalvelut	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta (€käynti)	70,94	111,72	74,14	121,99	128,09	134,49
Muutos	19,5 %	57,5 %	-33,6 %	64,5 %	5,0 %	5,0 %
Suoritteet (käynti)	1 947	1 330	2 200	1 400	1 400	1 400
Muutos	-13,5 %	-31,7 %	65,4 %	-36,4 %	0,0 %	0,0 %
Kust. yhteensä		148 587	163 102	170 783	179 322	188 288
Muutos			9,8 %	4,7 %	5,0 %	5,0 %

TP08 terveydenhoidon keskimääräinen nettohintaa

Lastensuojelun perhehoito	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta (€asukas)	8,14	12,95	17,81	19,76	20,49	21,24
Muutos	-15,1 %	59,1 %	37,5 %	10,9 %	3,7 %	3,7 %
Suoritteet (asukas)	22 775	30 750	30 947	31 345	31 742	32 149
Muutos	1,1 %	35,0 %	0,6 %	1,3 %	1,3 %	1,3 %
Kust. yhteensä	185 471	398 303	551 299	619 373	650 341	682 858
Muutos	-14,1 %	114,8 %	38,4 %	12,3 %	5,0 %	5,0 %

TP08 Kaarinan tiedot

Lastensuojelun laitokset	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta (€asukas)	57,68	61,93	61,91	61,98	64,26	66,62
Muutos	10,6 %	7,4 %	0,0 %	0,1 %	3,7 %	3,7 %
Suoritteet (asukas)	22 775	30 750	30 947	31 345	31 742	32 149
Muutos	1,1 %	35,0 %	0,6 %	1,3 %	1,3 %	1,3 %
Kust. yhteensä	1 313 556	1 904 384	1 915 855	1 942 714	2 039 849	2 141 842
Muutos	11,9 %	45,0 %	0,6 %	1,4 %	5,0 %	5,0 %

TP08 Kaarinan tiedot

Perheneuvola	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta (€käynti)	50,95	56,23	58,01	58,68	61,61	64,69
Muutos	6,5 %	10,4 %	3,2 %	1,2 %	5,0 %	5,0 %
Suoritteet (käynti)	5 270	5 170	6 100	6 100	6 100	6 100
Muutos	-6,3 %	-1,9 %	18,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Kust. yhteensä	268 513	290 697	353 858	357 933	375 829	394 621
Muutos	-0,2 %	8,3 %	21,7 %	1,2 %	5,0 %	5,0 %

Toimeentulotuki	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta (€kotitalous)	2 417	2 368	2 558	2 765	2 903	3 048
Muutos	12,5 %	-2,1 %	8,0 %	8,1 %	5,0 %	5,0 %
Suoritteet (kotitalous)	650	1 200	1 250	1 250	1 250	1 250
Muutos	1,1 %	84,6 %	4,2 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Kust. yhteensä	1 571 267	2 841 314	3 197 853	3 456 093	3 628 898	3 810 343
Muutos	13,8 %	80,8 %	12,5 %	8,1 %	5,0 %	5,0 %

TP08 Kaarinan tiedot, TA11-TS13 kustannukset sisältävät toiminnan kokonaiskustannukset

Kuntouttava työtoiminta	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta (€asiakas)	728	1 252	1 420	1 280	1 344	1 411
Muutos	-51,8 %	72,0 %	13,5 %	-9,9 %	5,0 %	5,0 %
Suoritteet (asiakas)	131	130	170	170	170	170
Muutos	11,0 %	-0,8 %	30,8 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Kust. yhteensä	95 336	162 728	241 435	217 620	228 501	239 926
Muutos	-46,5 %	70,7 %	48,4 %	-9,9 %	5,0 %	5,0 %

TP08 Kaarinan tiedot

Vammaisten päivätoiminta	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta (€ käyttöpäivä)	97,08	89,34	102,42	128,38	134,80	141,54
Muutos	10,3 %	-8,0 %	14,6 %	25,4 %	5,0 %	5,0 %
Suoritteet (käyttöpäivä)	2 382	3 070	2 600	2 600	2 600	2 600
Muutos	8,7 %	28,9 %	-15,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Kust. yhteensä	231 234	274 273	266 282	333 786	350 476	368 000
Muutos	19,9 %	18,6 %	-2,9 %	25,4 %	5,0 %	5,0 %

TP08 Kaarinan tiedot

Vammaisten työtoiminta	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta (€ käyttöpäivä)	74,42	65,23	71,28	72,67	76,31	80,12
Muutos	24,9 %	-12,4 %	9,3 %	1,9 %	5,0 %	5,0 %
Suoritteet (käyttöpäivä)	4 961	6 120	5 450	5 450	5 450	5 450
Muutos	0,5 %	23,4 %	-10,9 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Kust. yhteensä	369 220	399 193	388 501	396 071	415 875	436 668
Muutos	25,6 %	8,1 %	-2,7 %	1,9 %	5,0 %	5,0 %

TP08 Kaarinan tiedot

Vammaisten avotyötoiminta	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta (€ käyttöpäivä)	20,34	17,87	25,90	23,91	25,11	26,37
Muutos	15,2 %	-12,1 %	44,9 %	-7,7 %	5,0 %	5,0 %
Suoritteet (käyttöpäivä)	5 587	5 968	5 200	5 200	5 200	5 200
Muutos	10,5 %	6,8 %	-12,9 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Kust. yhteensä	113 629	106 645	134 664	124 357	130 575	137 104
Muutos	27,3 %	-6,1 %	26,3 %	-7,7 %	5,0 %	5,0 %

TP08 Kaarinan tiedot

Vammaisten asumispalvelut / Pirta	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta (€asumispäivä)	111,61	147,91	122,07	124,95	131,19	137,75
Muutos	-8,6 %	32,5 %	-17,5 %	2,4 %	5,0 %	5,0 %
Suoritteet (asumispäivä)	7 534	7 087	7 300	7 300	7 300	7 300
Muutos	5,1 %	-5,9 %	3,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Kust. yhteensä	840 890	1 048 233	891 126	912 114	957 720	1 005 606
Muutos	-3,9 %	24,7 %	-15,0 %	2,4 %	5,0 %	5,0 %

Vammaisten asumispalvelut / Muut						
	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta (€asumispäivä)	85,08	80,03	100,39	118,57	124,50	130,72
Muutos		-5,9 %	25,4 %	18,1 %	5,0 %	5,0 %
Suoritteet (asumispäivä)	11 575	13 098	12 000	13 000	13 000	13 000
Muutos		13,2 %	-8,4 %	8,3 %	0,0 %	0,0 %
Kust. yhteensä	984 808	1 048 233	1 204 712	1 541 391	1 618 461	1 699 384
Muutos		42,9 %	6,4 %	14,9 %	27,9 %	5,0 %

Vammaisten kuljetuspalvelut						
	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta (€asiakas)	1 600	1 257	1 316	1 340	1 407	1 478
Muutos		3,3 %	-21,4 %	4,7 %	1,8 %	5,0 %
Suoritteet (asiakas)	430	718	620	800	800	800
Muutos		2,9 %	67,0 %	-13,6 %	29,0 %	0,0 %
Kust. yhteensä	687 918	902 801	816 023	1 072 314	1 125 929	1 182 226
Muutos		6,2 %	31,2 %	-9,6 %	31,4 %	5,0 %

TP08 Kaarinan tiedot

Vammaisten laitoshoitopalvelut						
	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta (€hoitopäivä)	161,11	167,07	185,80	207,70	218,08	228,98
Muutos		-3,0 %	3,7 %	11,2 %	11,8 %	5,0 %
Suoritteet (hoitopäivä)	985	2 555	2 100	2 200	2 200	2 200
Muutos		-28,4 %	159,4 %	-17,8 %	4,8 %	0,0 %
Kust. yhteensä	158 697	426 864	390 173	456 930	479 776	503 765
Muutos		-30,5 %	169,0 %	-8,6 %	17,1 %	5,0 %

TP08 Kaarinan tiedot

Kotihoitopalvelut						
	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta (€tunti)	72,81	81,30	54,57	91,66	96,24	101,05
Muutos		16,9 %	11,7 %	-32,9 %	67,9 %	5,0 %
Suoritteet (tunti)	31 085	32 857	51 500	33 000	33 000	33 000
Muutos		-5,6 %	5,7 %	56,7 %	-35,9 %	0,0 %
Kust. yhteensä	2 263 294	2 671 200	2 810 588	3 024 624	3 175 855	3 334 647
Muutos		10,3 %	18,0 %	5,2 %	7,6 %	5,0 %

TP08 Kaarinan tiedot

Omaishoito						
	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta (€hoitopäivä)	15,08	17,25	17,80	21,00	22,06	23,16
Muutos		6,1 %	14,4 %	3,2 %	18,0 %	5,0 %
Suoritteet (hoitopäivä)	44 083	64 165	70 000	70 000	70 000	70 000
Muutos		2,9 %	45,6 %	9,1 %	0,0 %	0,0 %
Kust. yhteensä	664 861	1 106 835	1 246 187	1 470 333	1 543 850	1 621 043
Muutos		9,2 %	66,5 %	12,6 %	18,0 %	5,0 %

TP08 Kaarinan tiedot

Omaishoidon						
tukikeskus Visiitti	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta (€hoitopäivä)	174,27	183,29	129,67	152,24	159,85	167,84
Muutos		5,2 %	-29,3 %	17,4 %	5,0 %	5,0 %
Suoritteet (hoitopäivä)	4 918	4 813	6 200	5 600	5 600	5 600
Muutos		-2,1 %	28,8 %	-9,7 %	0,0 %	0,0 %
Kust. yhteensä	857 072	882 190	803 940	852 543	895 170	939 929
Muutos		2,9 %	-8,9 %	6,0 %	5,0 %	5,0 %

Vanhusten						
laitoshoido / Valmakoti	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta (€hoitopäivä)	122,71	136,23	125,51	152,49	160,12	168,12
Muutos		12,1 %	-7,9 %	21,5 %	5,0 %	5,0 %
Suoritteet (hoitopäivä)	15 847	26 582	28 500	10 950	10 950	10 950
Muutos		-1,2 %	67,7 %	7,2 %	-61,6 %	0,0 %
Kust. yhteensä	1 944 660	3 621 170	3 577 084	1 669 794	1 753 284	1 840 948
Muutos		10,8 %	86,2 %	-1,2 %	-53,3 %	5,0 %

TP08 Kaarinan tiedot, TP08-TA10 mukana myös Kaarinakoti

Vanhusten palvelu-						
asuminen / Kaarinakoti	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta (€asumispäivä)				124,80	131,04	137,59
Muutos					5,0 %	5,0 %
Suoritteet (asumispäivä)				16 425	16 425	16 425
Muutos					0,0 %	0,0 %
Kust. yhteensä				2 049 769	2 152 257	2 259 870
Muutos					5,0 %	5,0 %

Ei vertailutietoja, koska Kaarinakoti muuttui tehostetun palveluasumisen yksiköksi 1.9.2010

Vanhusten palvelu-						
asuminen / Muu	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta (€asumispäivä)	48,46	80,94	88,55	93,58	94,70	99,43
Muutos		-7,2 %	67,0 %	9,4 %	5,7 %	1,2 %
Suoritteet (asumispäivä)	40 801	57 277	61 040	63 450	65 840	65 840
Muutos		9,5 %	40,4 %	6,6 %	3,9 %	3,8 %
Kust. yhteensä	1 977 036	4 635 980	5 404 888	5 937 900	6 234 795	6 546 535
Muutos		1,6 %	134,5 %	16,6 %	9,9 %	5,0 %

TP08 Kaarinan tiedot

Mielenterveys-						
ja päihdepalvelut	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta (€asukas)		50,25	54,44	72,05	74,71	77,45
Muutos			8,3 %	32,4 %	3,7 %	3,7 %
Suoritteet (asukas)		30 750	30 947	31 345	31 742	32 149
Muutos			0,6 %	1,3 %	1,3 %	1,3 %
Kust. yhteensä		1 545 037	1 684 665	2 258 521	2 371 447	2 490 019
Muutos			9,0 %	34,1 %	5,0 %	5,0 %

Avosairaanhoito	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta (€käynti)	67,75	82,20	86,63	85,03	89,28	93,75
Muutos	10,7 %	21,3 %	5,4 %	-1,8 %	5,0 %	5,0 %
Suoritteet (käynti)	77 939	79 427	77 500	79 000	79 000	79 000
Muutos	3,2 %	1,9 %	-2,4 %	1,9 %	0,0 %	0,0 %
Kust. yhteensä	5 280 576	6 529 197	6 713 572	6 717 450	7 053 323	7 405 989
Muutos	14,3 %	23,6 %	2,8 %	0,1 %	5,0 %	5,0 %

TP08 netto, TP09-TS13 brutto

Terveyskeskuksen sairaala	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta (€hoitopäivä)	156,39	227,43	187,23	204,46	214,68	225,41
Muutos	8,9 %	45,4 %	-17,7 %	9,2 %	5,0 %	5,0 %
Suoritteet (hoitopäivä)	27 111	22 599	27 400	25 000	25 000	25 000
Muutos	1,7 %	-16,6 %	21,2 %	-8,8 %	0,0 %	0,0 %
Kust. yhteensä	4 239 797	5 139 628	5 130 071	5 111 403	5 366 973	5 635 322
Muutos	10,8 %	21,2 %	-0,2 %	-0,4 %	5,0 %	5,0 %

TP08 netto, TP09-TS13 brutto

Hammashuolto	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta (€käynti)	58,09	81,52	79,23	86,76	91,10	95,66
Muutos	10,3 %	40,3 %	-2,8 %	9,5 %	5,0 %	5,0 %
Suoritteet (käynti)	35 495	34 732	37 500	37 500	37 500	37 500
Muutos	-2,8 %	-2,1 %	8,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Kust. yhteensä	2 061 976	2 831 402	2 971 015	3 253 687	3 416 371	3 587 190
Muutos	7,2 %	37,3 %	4,9 %	9,5 %	5,0 %	5,0 %

TP08 netto, TP09-TS13 brutto

19. Erikoissairaanhoito

770 Erikoissairaanhoito Hyvinvointipalveluiden johtaja Antti Parpo

770 Erikoissairaanhoito Johtava ylilääkäri Erkki Tuomaala

Erikoissairaanhoito

Erikoissairaanhoito ostetaan pääsääntöisesti Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriltä. Yli kymmenen vuoden ajan on kuitenkin lisääntyvässä määrin ostettu erikoissairaanhoidon tutkimuksia ja erikoislääkärikonsultaatioita myös yksityisiltä palveluntuottajilta kilpailuttamalla. Kustannusten kasvun hillitsemiseksi on tarkoitus maltillisesti kasvattaa sairaanhoitopiirin ulkopuolelta ostettavaa palvelua.

Erityisesti panostetaan siihen, että hyvinvointipalvelut ja erityisesti perusterveyshuolto kykenee tekemään joustavaa yhteistyötä erikoissairaanhoidon kanssa. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että perusterveydenhuollossa hoidetaan merkittävät kansansairaudet ja muut perustason asiat mahdollisimman hyvin ja kun tulee tarvetta konsultoida erikoissairaanhoitoa, konsultaatioon lähetetään huolellisesti tutkittu potilas. Yhtä tärkeätä on turvata erikoissairaanhoidosta perusterveydenhuollon vastuulle siirtyvälle potilaalle mahdollisimman hyvät edellytykset jatkohoitoon ja kuntoutukseen.

Talous

	TP09	MTA10	HKE2011	TA2011	TA11/10	KA11/09	TS2012	TS2013
Tuotot	0	0					0	0
Kulut	-27 791	-30 607	-33 368	-33 369	9,0 %	9,6 %	-34 036	-34 887
Kate	-27 791	-30 607	-33 368	-33 369	9,0 %	9,6 %	-34 036	-34 887

20. Kansalaistoiminnan lautakunta

400 Kansalaistoiminnan lautakunta

400 Yleishallinto

405 Kansalaisopisto

407 Kansalaistoiminta ja kulttuuripalvelut

410 Terveyden edistämisen palvelut

430 Liikuntapalvelut

445 Nuorisopalvelut

Kansalaistoiminnan johtaja Sirkka Mylly

Kansalaistoiminnan johtaja Sirkka Mylly

Rehtori Risto Jaakola

Kansalaistoiminnan johtaja Sirkka Mylly

Kansalaistoiminnan johtaja Sirkka Mylly

Liikuntapalvelujohtaja Tapio Svärd

Nuorisopalvelujohtaja Esa Kanerva

Toiminta-ajatus

Kansalaistoiminnalla aktivoidaan kaarinalaisia omaehtoiseen toimintaan ja tarjotaan mahdollisuuksia monipuoliseen harrastamiseen. Hyvillä palveluilla edistetään kaupunkilaisten hyvinvointia ja terveyttä.

Valtuuston sitovat tavoitteet

Strateginen päämäärä	Lautakunnan tavoite	Mittari	Mittarin tavoitearvo
Hyvinvoinnin edistämisen ennakolta	Riskiryhmissä olevien kaupunkilaisen hyvinvoinnin lisääminen	Kartoitettu riskiryhmät ja järjestetty riskiryhmään kuuluville terveyttä edistäviä liikuntapalveluita	Riskiryhmien kartoitus, palveluiden toimeenpanon suunnittelu suunnitelmien mukaisesti määrärahojen puitteissa
Hyvinvoinnin edistämisen ennakolta	Pitkäaikaistyöttömien tukeminen työkyvyn säilyttämiseksi	Kansalaisopistossa toteutetaan yhteistyössä muiden toimijoiden ja terveyden edistämispalvelujen kanssa hyvinvointikursseja, ovat osa kuntouttavaa työtoimintaa	Kevään 2011 suunnitellaan kursseja työttömille ja työttömyysuhan alaisille henkilöille ja toteutetaan kokeiluluontoisesti yksi 3 kk:n kurssi yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa.
Luovuudesta tunnettu Kaarina	Kaupunkilaisten omaa vastuuta hyvinvoinnistaan ja asiakaslähtöisyyttä lisätään hankkimalla entistä enemmän palautetta ja tietoa kaupunkilaisten tarpeista	Suorat kuulemis- ja yhteistyöpala- verit eri asukasryhmien ja yhdistysten kanssa, nuorten aloitekanava ja muut kyselyt	Nuorten aloitekanavan käyttöönotto. Palautteet ja kyselyt käsitelty lautakunnassa vuoden 2011 aikana.

Talous

	TP09	MTA10	HKE2011	TA2011	TA11/10	KA11/09	TS2012	TS2013
Tuotot	1 172	1 090	1 163	1 163	6,7 %	-0,4 %	1 186	1 216
Kulut	-5 843	-6 008	-6 146	-6 103	1,6 %	2,2 %	-6 225	-6 381
Kate	-4 671	-4 919	-4 983	-4 940	0,4 %	2,8 %	-5 039	-5 165

Toimintasuunnitelma

Yleishallinto

Yleishallinto koordinoi yksiköiden toimintaa, vastaa lautakunnan työskentelystä ja huolehtii, että toiminta vastaa vastuualueen perustehtävää, hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä.

Kansalaisopisto

Järjestetään monipuolisia kursseja ja luentoja, jotka edistävät hyvinvointia ja tukevat elinikäistä oppimista. Työttömille järjestetään työllistymistä ja jaksamista tukevia kursseja.

Kansalaistoiminta ja kulttuuripalvelut

Kansalaistoimintaa korostavia toimintatapoja tuetaan. Kulttuuripalvelut tuottavat laadukkaita kulttuuritapahtumia sekä itsenäisesti että yhteistyössä kaupungin kansalaisjärjestöjen ja kulttuuriryhdistysten kanssa. Erityisesti painotetaan lasten ja nuorten kulttuuripalveluita joita tuotetaan yhteistyössä koulujen, päiväkotien ja kirjaston kanssa. Tulevaisuuden kulttuuriosaamista kehitetään järjestämällä erityislahjakkaille lapsille ja nuorille musiikin taiteen perusopetusta.

Terveyden edistämisen palvelut

Edistetään eri kohderyhmiin (esim. diabetes riskiryhmät, vähän liikkuvat lapset ja nuoret, ylipainoiset lapset ja nuoret) kuuluvien asukkaiden terveyttä ja työkykyä ennakolta. Tavoitteena on kartoittamaa riskiryhmät ja tarjota heille terveyttä edistäviä liikuntapalveluita.

Lapsiperheiden avoimen toimintapaikan Murulan toimintaa kehitetään tavoitteena perheiden monipuolisen hyvinvoinnin lisääminen. Terveyden edistämässä vastataan kouluterveystutkimuksessa tuleviin haasteisiin, kuten esim. tupakoinnin ja päihteiden käytön vähentämiseen. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmalla ja hyvinvointikertomuksella luodaan malli kaupungin eri palvelujen hyvinvointia edistävien palvelujen vaikuttavuuden mittaamiseen.

Liikuntapalvelut

Tuetaan terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa monipuolisella ohjaustoiminnalla, toiminta- ja työkykyä ylläpitävillä toiminnoilla, liikunta-aktiivisuutta tukevilla palveluilla, erityisryhmien liikunnalla, seurayhteistyöllä ja hyvällä tiedottamisella.

Liikuntapalvelut järjestää n. 110 ohjattua tuntia viikoittain. Urheiluseuroja on Kaarinassa 49.

Kehitetään Piikkiön alueella olevien liikuntapaikkojen hoitoa, valvontaa ja palvelutasoa. Erityisliikunnan osalta toiminnot on muutettu pääosin kurssimuotoisiksi. Pyritään aktivoimaan ja kouluttamaan vertaisohjaajia ikäihmisten palvelujen toteuttajiksi. Tuetaan varhaiskasvatuksen liikuntaprojektia.

Nuorisopalvelut

Nuorisopalvelut vastaa lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman Aktiivinen lapsi ja nuori-hankkeen toteuttamisesta. Nuorisopalvelut on aktiivisesti mukana moni ammatillinen palvelukonaisuus-, verkkopalvelut- ja koulupudokkuuden ja työttömyyden ehkäisyhankkeissa.

Henkilöstö

Nimike	Virka/ toimi	Perustamis- päivämäärä	Yksikkö	2011 euroa	2012 euroa	2013 euroa
Hyvinvoinnin suunnittelija, lakkautetaan	Toimi	1.5.2011	Terveystyö ja ehkäisevä päihde- työ	-29 330	-44 000	-44 000
Yhteensä				-29 330	-44 000	-44 000

Hyvinvointisuunnittelijan toimi lakkautetaan 1.5.2011 alkaen. Puolet hyvinvointisuunnittelijan palkkamäärärahoista siirretään henkilöstölautakunnalle työhyvinvointipäällikön palkkaamista varten. Jäljelle jäävä osa palkkamäärärahoista poistuu vuoden 2011 talousarviosta.

Kansalaisopisto	TP08	TP09	TA10	TA11*	TS12	TS13
Hinta (€/tunti) 66,07	76,72	79,03	69,78	73,31	76,97	
Muutos	4,1 %	16,1 %	3,0 %	-11,7 %	5,1 %	5,0 %
Suoritteet (tunti)	12 499	12 550	12 550	12 600	12 600	12 600
Muutos	0,3 %	0,4 %	0,0 %	0,4 %	0,0 %	0,0 %
Kust. yhteensä 825 784	962 893	991 780	879 181	923 693	969 878	
Muutos	4,5 %	16,6 %	3,0 %	-11,4 %	5,1 %	5,0 %

* Vuodesta 2011 alkaen taiteen perusopetuksen rahat on siirretty kansalaisopistosta kulttuuriin ja kansalaistoimintaan.

Kulttuuri ja kansalaistoiminta	TP08	TP09	TA10	TA11*	TS12	TS13
Hinta (€/asukas)	17,73	13,49	12,65	14,87	15,42	15,99
Muutos	31,1 %	-23,9 %	-6,2 %	17,6 %	3,7 %	3,7 %
Asukasmäärä	22 775	30 777	30 947	31 345	31 742	32 155
Muutos	1,1 %	35,1 %	0,6 %	1,3 %	1,3 %	1,3 %
Kust. yhteensä 403 819	415 107	391 354	466 185	489 565	514 043	
Muutos	32,6 %	2,8 %	-5,7 %	19,1 %	5,0 %	5,0 %

* Vuodesta 2011 alkaen taiteen perusopetuksen rahat on siirretty kansalaisopistosta kulttuuriin ja kansalaistoimintaan. Ilman tätä siirtoa vuoden 2011 kustannukset/asukas olisivat 10,41 €/ja kustannusten muutos -16,7 %.

Uimahalli ja Kuntokoulu	TP08	TP09	TA10	TA11	TS12	TS13
Hinta (€/käynti) 5,68	4,83	5,42	5,26	5,52	5,80	
Muutos	23,5 %	-15,0 %	12,1 %	-3,0 %	5,0 %	5,0 %
Suoritteet (käynti)	156 987	211 012	211 000	211 000	211 000	211 000
Muutos	3,4 %	34,4 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Kust. yhteensä 892 203	1 019 929	1 143 776	1 109 101	1 164 850	1 223 092	
Muutos	8,9 %	14,3 %	12,1 %	-3,0 %	5,0 %	5,0 %

TP08 luvuissa ainoastaan uimahalli ei kuntokoulua. Kaikki luvut ovat toimintakuluja. TP09 toimintakatteen mukaan uimahallin ja kuntokoulun kate on 245 128 €/ja toimintakuluissa on maksettu Tilakeskukselle vuokraa 250 404 €

Muut liikuntapalvelut	TP08	TP09	TA10	TA11	TS12	TS13
Hinta (€/asukas)	86,92	72,72	72,83	72,61	75,31	78,06
Muutos	7,6 %	-16,3 %	0,1 %	-0,3 %	3,7 %	3,7 %
Asukasmäärä	22 775	30 777	30 947	31 345	31 742	32 155
Muutos	1,1 %	35,1 %	0,6 %	1,3 %	1,3 %	1,3 %
Kust. yhteensä 1 979 641	2 238 245	2 254 101	2 276 058	2 390 527	2 510 054	
Muutos	3,2 %	13,1 %	0,7 %	1,0 %	5,0 %	5,0 %

2008 Kaarinan tiedot. Kaikki luvut ovat toimintakuluja. TP08 luvuissa mukana myös kuntokoulu.

Nuorisopalvelut	TP08	TP09	TA10	TA11	TS12	TS13
Hinta (€nuori) 57,27	57,34	62,22	67,46	69,81	72,10	
Muutos	-2,6 %	0,1 %	8,5 %	8,4 %	3,5 %	3,3 %
Suoritteet (nuori)	8 073	10 200	10 350	10 660	10 820	11 000
Muutos	7,3 %	17,2 %	1,5 %	3 %	1,5 %	1,7 %
Kust. yhteensä 462 377	584 824	643 981	719 109	755 334	793 101	
Muutos	4,5 %	26,5 %	10,1 %	11,7 %	5,0 %	5,0 %

21. Tekninen lautakunta

800 Tekninen lautakunta

800	Yleispalvelut	Tekninen johtaja Jyrki Lappi
810	Yhdyskuntatekniikka	Tekninen johtaja Jyrki Lappi
850	Tilakeskus	Kaupungininsinööri Risto Saari
860	Rakentamispalvelut	Tilakeskuksen päällikkö Tapani Mellanen Työpäällikkö Tarmo Mäkeläinen

Toiminta-ajatus

Tekninen lautakunta tuottaa kaupungin asukkaiden, yritysten ja kaupungin oman toiminnan tarvitsemat ympäristö-, yhdyskuntatekniset- ja tilapalvelut tehokkaasti ja oikea-aikaisesti hyvässä yhteistyössä kumppaneiden kanssa siten, että palvelujen käyttäjät ovat tyytyväisiä.

Valtuuston sitovat tavoitteet

Strateginen painopiste	Lautakunnan tavoite	Mittari	Mittarin tavoitearvo
Ekologisesti viihtyisä ympäristö	Katupuurekisterin ja katu- puiden kunnostusohjelman laadinta	Työn valmiusaste	Rekisteri on käytössä ja ohjelman mukaisia töitä on aloitettu 31.12.2011 mennessä.
Ekologisesti viihtyisä ympäristö	Kevyen liikenteen väylien päällistysten parantaminen	Työn valmiusaste	Uudelleenpäällistysmäärärahoista 20 % käytetään kevyen liikenteen väyliin.
Ekologisesti viihtyisä ympäristö	Katuvalaistuksen energia- tehokkuuden parantaminen	Työn valmiusaste	Uusitaan 200 kpl Hg (elohopea) -valaisinta SpNa (suurpainena- rium) -valaisimiksi 30.9.2011 mennessä.
Laatu- ja kustannustietoi- nen johtaminen	Selvitetään uusien kaava- alueiden elinkaarikustan- nukset	Valmiusaste	Elinkaarikustannus- ten laskentamalli laadittu ja laskenta toteutettu Hulkkion- kaaren asemakaava- alueesta
Laatu- ja kustannustietoi- nen johtaminen	Kiinteistöjen hoidon ja kunnossapidon FacilityInfo - ohjelma on käytössä kai- killa Tilakeskuksen organi- saatiotasolla.	Työn valmiusaste	Työ valmis 31.12.2011

Talous

	TP09	MTA10	HKE2011	TA2011	TA11/10	KA11/09	TS2012	TS2013
Tuotot	28 326	27 628	28 945	28 896	4,6 %	1,0 %	29 474	30 211
Kulut	-23 094	-22 725	-24 007	-24 047	5,8 %	2,0 %	-24 528	-25 141
Kate	5 232	4 903	4 938	4 849	-1,1 %	-3,7 %	4 946	5 070

Toimintasuunnitelma

Yleistä

Vuoden 2009 alusta laajentunut Kaarina on merkinnyt runsaasti haasteita koko ympäristöpalveluiden toimialalle. Vuoden 2010 aikana on saatu pääosin kuntoon perustietojen kokoaminen laajentuneesta Kaarinasta ja sen infrasta sekä kiinteistöistä.

Vuoden aikana luodaan myös kaupungin hyväksytyyn strategiaan perustuvat toimialakohtaiset toimintaohjelmat.

Vuoden 2011 aikana toimialan keskeisenä tavoitteena on edistää omalta osaltaan Paras-hankkeen kaupunkiseutusuunnitelmassa hyväksytyjä tavoitteita. Teknisen lautakunnan osalta keskeisiä tulevat olemaan yhteisen vesihuoltoyhtiön selvitystyön saattaminen loppuun sekä infran seudullisen tuottajaorganisaation selvitys. Seudullisen joukkoliikenteen osalta työn yhteydessä määritetään Kaarinan joukkoliikenteen palvelutasotavoitteet eri alueilla. Tämän lisäksi edistetään muita seudullisia pienempiä yhteistyöhankkeita.

Viimeistely Kaarina-projekti käynnistyi vuoden 2010 aikana ja projektia on tarkoitus jatkaa ainakin vuoden 2011 loppuun saakka. Työssä pyritään yhteistyössä asukkaiden, asukasyhdistysten ja yritysten kanssa parantamaan kaupungin ympäristön viimeistelyn tasoa.

Projektipäällikön palvelujen myynti Tarvasjoen kunnalle päättyy vuoden 2010 loppuun ja tarkoituksena on jatkossa kohdistaa työpanos kaavoitustehtäviin.

Yhdyskuntateknikka

Kaukolämpölaitos kuuluu päästökaupan piiriin muiden TSK:n verkossa olevien lämpölaitosten mukana. Päästöoikeuksia jaettiin päästöoikeuskaudelle 2008 – 2012 edellistä kolmivuotiskautta vähemmän ts. noin 70 % todellisesta tarpeesta. Puuttuvien päästöoikeuksien hankintaan on talousarviossa varauduttu 300.000 €n suuruisella summalla.

Vesijohto- ja viemäriverkoston vuotovesiä pyritään vähentämään verkoston saneerauksella. Tavoitteena on vuotovesien määrän pienentäminen 38 %:in. Hulevesiviemäriin liittymättömien kiinteistöjen selvittämistä jatketaan vanhoilla asuntoalueilla.

Vesihuollon käyttötuloihin esitetään 20 %:n korotusta vesilaitoksen osalta 1.10.2011 alkaen. Korotusvaikutus on talousarviovuonna 5 %. Korotus perustuu Turun Seudun Vesi Oy:n tekopohjavesihankkeen valmistumiseen ja siitä aiheutuviin vedenhankinnan voimakkaasti kasvaviin kustannuksiin. Vuositasolla veden hankintahinta nousee n. 165 %. Turun Seudun Vedeltä ostettavan veden käyttömaksu nousee 0,12 €/m³, jonka lisäksi pääomakustannukset kasvavat 54.000 euroa/v. Veden uusi myyntihinta on keskimäärin 1,426 €/m³ (alv 0%). Korotus toteutetaan joko perusmaksun käyttöönotolla tai normaalilla käyttömaksun korotuksella. Veden voimassa oleva myyntihinta on 1,188 €/m³ (alv 0%). Jäteveden myyntihintaa ei koroteta ja se on edelleen 1,914 €/m³ (alv 0%). Taksahinnat perustuvat vesihuoltolaitosten erilliskirjanpitoon ja niillä pyritään oikeudenmukaisesti kattamaan syntyvät kustannukset käyttäjiltä.

Liikenneväylillä kiinnitetään erityistä huomiota kevyenliikenteen väylien liukkauden torjuntaan. Erityisenä painopistealueena jatkuvat korjauspäällystykset, joiden tarve on tehtyjen kuntaliskyselyjen perusteella erittäin suuri. Korjauspäällystykseen varataan käyttötaloudessa noin 50 000 €n varaus sekä erillinen 200 000 €n määräraha investointeihin. 20 % määrärahoista sijoitetaan kevyen liikenteen väylien päällystysten parantamiseen. Katuvalaistuksessa painopistettä siirretään olemassa olevan valaistuksen kunnossapitoon mm. korvaamalla Hg -lamppuja vähemmän

energiaa kuluttavilla valaisimilla. Liikennemerkkejä ja kadunnimikylttejä ei uusita, kuin rikkoutumistapauksissa vuoden 2011 aikana.

Talvihoitokauteen 2009 - 2010 verrattuna on kunnossa pidettävien katujen määrä lisääntynyt koko kaupungin alueella noin 1,3 km:llä mm. Voivalan kaava-alueen rakentamisen johdosta. Talousarviovuonna katuvalaistus sammutetaan koko kaupungissa yön ajaksi. Kokonaan valot sammutetaan keväällä viikolla 19 ja sytytetään kesällä viikolla 32.

Lakarin maankaatopaikan käyttöä jatketaan ja alueelle tullaan hakemaan jatkumahdollisuutta siten, että alueelle voidaan ottaa maita vastaan kaupungin omilta työmailta ja kaupungin alueella olevilta työmailta.

Kaarinan kaupungin hoidettujen viheralueiden pinta-ala vuonna 2011 on 118 hehtaaria. Vuonna 2010 Kaarinan kaupunki on rakentanut uusia viheralueita noin 3 hehtaaria. Viheralueiden hoidossa noudatetaan yleisten alueiden hoitoluokitusta. Rakennetut viheralueet ovat jaettu seuraaviin luokkiin: A1, A2, A3, B ja C sekä E. Yleisten alueiden kunnossapito keskittyy edelleen keskeisten viheralueiden, läpiajoteiden ja kokoojakatujen viheralueiden hoitoon.

Kaarinan kaupungin leikkialueverkoston kehittämisohjelma jatkuu edelleen vuonna 2011. Taivoitetilaa ei ole vielä saavutettu ja Piikkiön leikkipaikkojen peruskunnostuksen tarve on suuri.

Hovirinnan ja Voivalan pienvenesatamien satamatoiminnot ovat olleet 2010 yksityisyrityksien hoidossa. Voivalan hoito kilpailutetaan, Hovirinnan sopimus on edelleen voimassa. Kaupunki hoitaa Koristonrannan ja Littoistenjärven pienvenepaikat.

Kunnallistekniikan suunnittelun painopisteinä ovat edelleen mm. Piikkiön alueen yhdyskuntateknisten tietojen selvittäminen, vesihuoltolaitoksen kunnossapito-ohjelman kohteiden suunnittelu sekä maankäyttösopimusten mukaisten kaava-alueiden kt-suunnittelu. Yksityistieavustukset palautetaan vuoden 2009 tasoon. Avustuksiin käytetään 78 000 euroa.

Piikkiön alueella palvelulinjan käyttö on vakiintunut. Turun seudulle laaditaan yhteisesti jokaiselle kunnalle oma joukkoliikenteen palvelutasomääritys. Palvelutasomääritys on lakisääteinen ja se on tehtävä vuoden 2011 aikana. Edelleen joukkoliikenteelle pyritään saamaan esitys Turun seudun yhteisestä joukkoliikenneorganisaatiosta. Seutulipun hinta lasketaan nykyisestä 60 eurosta 56 euroon. Muutos lisää joukkoliikenteen kustannuksia n. 50.000 euroa.

Tilakeskus

Kiinteistöjen hoidon ja kunnossapidon tiedonhallintaan, suunnitteluun, valvontaan ja dokumentointiin käyttöön otettuun FacilityInfo - ohjelmaan syötetään perustiedot tavoitteen mukaisesti vuoden 2010 aikana. Ohjelman jatkokehitys ja jalkauttaminen hyötykäyttöön kaikille Tilakeskuksen organisaatiossille tehdään vuoden 2011 aikana.

Ohjelma sisältää kiinteistö- ja laiterekisterien lisäksi moduulit kiinteistönhoidon ja teknisen huollon sekä kunnossapidon tarpeisiin. Ohjelman käyttöönotto tehostaa ja selkeyttää kiinteistökannan jatkuvaa hoitoa sekä varmistaa kunnossapitotoimenpiteiden oikea-aikaisuuden.

Koko kunnan kiinteistökannan kattava 10: n vuoden peruskorjaus- ja kunnossapito-ohjelma tallennetaan FacilityInfo- ohjelmaan. Työaikataulut ja kunnossapito-ohjelmat perustuvat jatkossa ohjelmaan. Peruskorjauksessa ja kunnossapidossa painotetaan energian säästöön ja sisäilman laatuun vaikuttavia korjaustarpeita huomioiden takaisinmaksuaika.

Energiankäytön tehostamissuunnitelman mukaisia käytännön toimenpiteitä jatketaan. Piikkiön ja Terveyskeskuksen piirustusten yhdenmukaistaminen puuttuvilta osin sähköiseen muotoon jatkuu. Piirustustiedot tallennetaan FacilityInfo-ohjelmaan.

Kiinteistöjen valvontajärjestelmä jalkautetaan päivittäiseksi työkaluksi tekniikkaan perehtyneiden kiinteistöhoitajien käyttöön. Kiinteistöhoitajien toimenkuvia järjestellään ja täsmennetään edelleen erityisosaamisen hyödyntämiseksi.

Siivouspalveluissa selkiytetään laitoshuoltajien työnkuvaa asiakkaille laatimalla heille ajanmukaiset palvelukuvaukset. Uusilla palvelukuvauksilla asiakkaan on helpompi seurata sovitun siivouspalvelun toteutumista.

Siivoushenkilöstön psyykkisen ja fyysisen työkyvyn parantumiseen panostetaan. Keväällä 2010 aloitettua henkilöstövalmennusta syvennetään tavoitteena keskusteleva työkuluttuuri ja parempi vuorovaikutus työyhteisössä. Henkilöstöä kannustetaan tiedostamaan oman kuntonsa merkitys työssä jaksamisessa Aslakin, työergonomian ja työhyvinvoinnin kehittämisohjelman avulla. Tavoitteena on sairauspoissaolojen ja ennen aikaisten eläköitymisten väheneminen.

Piikkiön alueella arava-rajoituksista vapautuneet (Katavapirtti) loput vuokra-asunnot myydään.

Rakentamispalvelut

Rakentamispalvelut tuottavat kaupungin palvelut Kaarinan työmaatoimiston ja Piikkiön Pukkilassa sijaitsevan sivutoimipisteen lisäksi ulkopuolelta ostettujen palvelujen kanssa. Rakentamispalveluiden tehtävänä on tilaajien ohjauksella rakentaa infrakohteet sovitun ohjelman mukaisesti taloudellisesti ja tehokkaasti sekä varmistaa verkostojen häiriötön toiminta koko kaupungin alueella samantasoisena. Tavoitteena on suurimmissa kohteissa kalusto- ja materiaalihankintojen tekeminen projektikohtaisesti sekä oman kaluston käytön tehokas hyödyntäminen.

Henkilöstö

Ei muutoksia

Strategiset mittarit, tunnusluvut ja hinnastot

Mittarit ja tunnusluvut ovat TP 08 osalta Kaarinan lukuja ja TA 09 – 13 laajentuneen Kaarinan lukuja.

Liikenneväylät, kesäkunnossapito, €/ katu- m²

	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta	0,18	0,09	0,15	0,14	0,16	0,16
Muutos %		-50,5 %	76,2 %	-11,9 %	16,8 %	2,2 %
Suoritteet	1426956	1675373	1693373	1701173	1729373	1729373
Muutos %		0,2	0,0	0,0	0,0	
Kust.yhteensä	251000	146000	260000	230000	273000	279000
Muutos %		-41,8 %	78,1 %	-11,5 %	18,7 %	2,2 %

Liikenneväylät, päällysteiden korjaus, €/ katu- m²

	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta	0,15	0,05	0,05	0,05	0,09	0,09
Muutos		-68,8 %	-1,8 %	-1,7 %	98,0 %	
Suoritteet	860352	1050932	1070000	1088000	1099000	1099000
Muutos		22,2 %	1,8 %	1,7 %	1,0 %	
Kust.yhteensä	131000	50000	50000	50000	100000	100000
Muutos		-61,8 %			100,0 %	

Liikenneväylät, talvikunnossapito, €/ katu- m²

	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta	0,23	0,31	0,26	0,28	0,27	0,27
Muutos		36,8 %	-16,3 %	8,6 %	-4,3 %	
Suoritteet	1414956	1675373	1693373	1701173	1729375	1729375
Muutos		18,4 %	1,1 %	0,5 %	1,7 %	
Kust.yhteensä	321000	520000	440000	480000	467000	467000
Muutos		62,0 %	-15,4 %	9,1 %	-2,7 %	

Liikenneväylät, auras, €/ katu- m²

	TP2008	TP2009	TA2010	TS2011	TS2012	TS2013
Hinta	0,10	0,13	0,14	0,14	0,15	0,15
Muutos		25,7 %	13,3 %	-0,5 %	4,4 %	
Suoritteet	1426956	1675373	1693373	1701173	1729373	1729373
Muutos		17,4 %	1,1 %	0,5 %	1,7 %	
Kust.yhteensä	145000	214000	245000	245000	260000	260000
Muutos		47,6 %	14,5 %		6,1 %	

Liikenneväylät, hiekoitus ja hiekan poisto, €/ katu- m²

	TP2008	TP2009	TA2010	TS2011	TS2012	TS2013
Hinta	0,10	0,15	0,12	0,12	0,12	0,12
Muutos		49,4 %	-20,5 %	1,5 %	0,3 %	
Suoritteet	1426956	1675373	1693373	1701173	1729373	1729373
Muutos		17,4 %	1,1 %	0,5 %	1,7 %	
Kust.yhteensä	142000	249000	200000	204000	208000	208000
Muutos		75,4 %	-19,7 %	2,0 %	2,0 %	

Liikenneväylät, katuvalaistus, €/ katu-km

	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta	507,29	601,28	634,92	654,45	683,12	683,12
Muutos		18,5 %	5,6 %	3,1 %	4,4 %	
Suoritteet	327	375	378	382	385	385
Muutos		14,7 %	0,8 %	1,1 %	0,8 %	
Kust.yhteensä	165885	225480	240000	250000	263000	263000
Muutos		35,9 %	6,4 %	4,2 %	5,2 %	

Liikenneväylät, muut, €/ katu-m²

	TP2008	TP2009	TA2010	TS2011	TS2012	TS2013
Hinta	0,32	0,31	0,33	0,23	0,23	0,24
Muutos		-4,7 %	6,2 %	-30,2 %	0,9 %	2,5 %
Suoritteet	1426956	1675373	1693373	1701173	1729373	1729373
Muutos		17,4 %	1,1 %	0,5 %	1,7 %	
Kust.yhteensä	463139	518000	556000	390000	400000	410000
Muutos		11,8 %	7,3 %	-29,9 %	2,6 %	2,5 %

Yleiset alueet, A1-hoitoluokka, €/ m²

	TP2008	TP2009	TA2010	TS2011	TS2012	TS2013
Hinta	3,42	3,38	4,33	4,46	4,59	4,66
Muutos		-1,0 %	28,1 %	3,0 %	2,9 %	1,5 %
Suoritteet	39814	50214	42924	42924	42924	42924
Muutos		26,1 %	-14,5 %			
Kust.yhteensä	136049	169787	185861	191400	197000	200000
Muutos		24,8 %	9,5 %	3,0 %	2,9 %	1,5 %

Yleiset alueet, A2-hoitoluokka, €/ m²

	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta	0,67	0,52	0,63	0,64	0,65	0,66
Muutos		-23,2 %	22,0 %	1,7 %	2,1 %	0,8 %
Suoritteet	382970	375632	545257	550709	556217	561000
Muutos		-1,9 %	45,2 %	1,0 %	1,0 %	0,9 %
Kust.yhteensä	257490	193993	343512	353000	364000	370000
Muutos		-24,7 %	77,1 %	2,8 %	3,1 %	1,6 %

Yleiset alueet, A3-hoitoluokka, €/ m²

	TP2008	TP2009	TA2010	TS2011	TS2012	TS2013
Hinta	0,21	0,21	0,14	0,14	0,14	0,15
Muutos		-1,8 %	-32,5 %	1,7 %	1,4 %	1,4 %
Suoritteet	347745	606279	862016	870600	879000	887000
Muutos		74,3 %	42,2 %	1,0 %	1,0 %	0,9 %
Kust.yhteensä	73467	125743	120682	124000	127000	130000
Muutos		71,2 %	-4,0 %	2,7 %	2,4 %	2,4 %

Yleiset alueet, erityisalueet, €/ m²

	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta	2,15	2,01	2,38	2,44	2,52	2,59
Muutos		-6,7 %	18,4 %	2,5 %	3,1 %	3,0 %
Suoritteet	55731	58799	52449	52449	52449	52449
Muutos		5,5 %	-10,8 %			
Kust.yhteensä	120009	118182	124829	128000	132000	136000
Muutos		-1,5 %	5,6 %	2,5 %	3,1 %	3,0 %

Kaukolämpölaitos, tuotantokustannukset, €/ Mwh

	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta	50,29	40,52	42,92	45,04	45,04	45,04
Muutos		-19,4 %	5,9 %	4,9 %		
Suoritteet	82184	91303	85000	90000	90000	90000
Muutos		11,1 %	-6,9 %	5,9 %		
Kust.yhteensä	4132652	3699796	3648163	4053689	4053689	4053689
Muutos		-10,5 %	-1,4 %	11,1 %		

Vesilaitos, tuotantokustannukset, €/ m³

	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta	0,34	0,30	0,44	0,47	0,60	0,61
Muutos		-11,2 %	44,0 %	8,4 %	26,7 %	2,0 %
Suoritteet	1169062	1524443	1500000	1537837	1576055	1576055
Muutos		30,4 %	-1,6 %	2,5 %	2,5 %	
Kust.yhteensä	398721	461871	654636	727685	944575	963466,5
Muutos		15,8 %	41,7 %	11,2 %	29,8 %	2,0 %

Viemärlaitos, tuotantokustannukset, €/ m³

	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta	1,40	1,46	1,17	1,14	1,15	1,17
Muutos		4,7 %	-19,9 %	-2,3 %	0,6 %	2,0 %
Suoritteet	1175816	1494832	1570000	1563526	1577860	1577860
Muutos		27,1 %	5,0 %	-0,4 %	0,9 %	
Kust.yhteensä	1640599	2182824	1837098	1786831	1813912	1850190
Muutos		33,1 %	-15,8 %	-2,7 %	1,5 %	2,0 %

Joukkoliikenne, seutuliikenne tuki, €/matka

	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Tuki (€/matka)	0,51	0,39	0,44	0,56	0,59	0,64
Muutos		-23,0 %	12,9 %	26,7 %	5,5 %	7,4 %
Suoritteet	534000	555281	546000	573000	595000	595000
Muutos		4,0 %	-1,7 %	4,9 %	3,8 %	
Kust.yhteensä	272755	218400	242400	322380	353200	379500
Muutos		-19,9 %	11,0 %	33,0 %	9,6 %	7,4 %

Joukkoliikenne, palveluliikenne tuki, €/matka

	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Tuki (€/matka)	4,59	5,40	6,43	8,00	7,93	7,97
Muutos		17,5 %	19,0 %	24,5 %	-0,9 %	0,6 %
Suoritteet	18401	19000	20500	21800	22000	22000
Muutos		3,3 %	7,9 %	6,3 %	0,9 %	
Kust.yhteensä	84542	102600	131751	174410	174410	175410
Muutos		21,4 %	28,4 %	32,4 %		0,6 %

Yksityistiet, avustus, €/avustettava – km

	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
€/km	724,64	689,98	529,30	528,30	528,30	547,17
Muutos		-4,8 %	-23,3 %	-0,2 %		3,6 %
Suoritteet	27,6	105,8	105,8	106	106	106
Muutos		283,3 %		0,2 %		
Kust.yhteensä	20000	73000	56000	56000	56000	58000
Muutos		265,0 %	-23,3 %			3,6 %

Rakennuttaminen/infra, kustannukset, €/asukas

	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta	2,27	1,74	1,79	1,79	1,81	1,86
Muutos		-23,1 %	2,6 %	0,0 %	1,4 %	2,6 %
Suoritteet	22524	30500	30900	31300	31700	31700
Muutos		35,4 %	1,3 %	1,3 %	1,3 %	
Kust.yhteensä	51100	53200	55300	56000	57500	59000
Muutos		4,1 %	3,9 %	1,3 %	2,7 %	2,6 %

Suunnittelu, kustannukset, €/asukas

	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta	11,36	6,20	7,65	6,38	6,47	6,62
Muutos		-45,4 %	23,4 %	-16,7 %	1,4 %	2,4 %
Suoritteet	22524	30500	30900	31300	31700	31700
Muutos		35,4 %	1,3 %	1,3 %	1,3 %	
Kust.yhteensä	255807	189126	236500	199574	205000	210000
Muutos		-26,1 %	25,0 %	-15,6 %	2,7 %	2,4 %

Siivouskustannukset; koulut €/m²/v.

	TP2008	TP2009	TA2010	TS2011	TS2012	TS2013
Hinta	25,56	22,85	24,35	23,33	23,92	24,52
Muutos %		-10,6	6,5	-4,2	2,5	2,5
Suoritteet	36301	47 509	46 773	47 352	47 352	47 352
Muutos %		30,9	-1,5	1,2	0,0	0,0
Kust.yhteensä	927699	1085457	1138715	1104903	1132525	1160838
Muutos %			4,9	-3,0	2,5	2,5

Siivouskustannukset; päiväkodit €/m²/v.

	TP2008	TP2009	TA2010	TS2011	TS2012	TS2013
Hinta	40,88	37,44	41,82	37,92	38,86	39,83
Muutos %		-8,4	11,7	-9,3	2,5	2,5
Suoritteet	9283	11 293	11 278	12 538	12 538	13 357
Muutos %		21,7	-0,1	11,2	0,0	6,5
Kust.yhteensä	398 683	422 860	471 662	475 401	487 286	532 029
Muutos %		6,1	11,5	0,8	2,5	9,2

Siivouskustannukset; vanhus- ja vammaistyö €/m²/v

	TP2008	TP2009	TA2010	TS2011	TS2012	TS2013
Hinta	20,06	17,93	21,60	20,33	20,84	21,36
Muutos %		-10,6	20,5	-5,9	2,5	2,5
Suoritteet	10 662	11 226	11 226	11 226	11 226	11 226
Muutos %		5,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Kust.yhteensä	213 913	201 286	242 471	228 248	233 954	239 804
Muutos %		-5,9	20,5	-5,9	2,5	2,5

Siivouskustannukset; toimistot €/m²/v.

	TP2008	TP2009	TA2010	TS2011	TS2012	TS2013
Hinta	17,59	17,97	17,54	17,92	18,28	18,74
Muutos %		2,1	-2,4	2,2	2,0	2,5
Suoritteet	4 902	5 452	5 517	5 517	5 517	5 517
Muutos %		11,2	1,2	0,0	0,0	0,0
Kust.yhteensä	85785	97 955	96 761	98 879	100 875	103 397
Muutos %		14,2	-1,2	2,2	2,0	2,5

Kiinteistönhoidon kustannukset €/m²/v.

	TP2008	TP2009	TA2010	TS2011	TS2012	TS2013
Hinta	10,01	10,10	10,19	10,61	10,77	10,99
Muutos %		0,9	1,0	4,0	1,6	2,0
Suoritteet	87 000	115 994	116 944	117 744	118 264	118 264
Muutos %		33,3	0,8	0,7	0,4	0,0
Kust.yhteensä	874 271	1 171 058	1 192 164	1 248 688	1 273 661	1 299 135
Muutos %		33,9	1,8	4,7	2,0	2,0

Kunnossapito; €/m²/v.

	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta	8,57	7,92	8,61	8,81	9,03	9,30
Muutos %		-7,5	8,6	2,3	2,5	3,0
Suoritteet	86 492	115 994	116 944	117 744	118 264	118 264
Muutos %		34,1	0,8	0,7	0,4	0,0
Kust.yhteensä	741 353	919 148	1 006 595	1 036 793	1 067 897	1 099 934
Muutos %		24,0	9,5	3,0	3,0	3,0

Isännöinti; €/m²/v

	TP2008	TP2009	TA2010	TS2011	TS2012	TS2013
Hinta	0,61	0,70	0,72	0,72	0,74	0,76
Muutos %		15,4	2,1	0,7	2,0	2,5
Suoritteet	85 182	115 994	116 994	117 744	118 264	118 264
Muutos %		36,2	0,9	0,6	0,4	0,0
Kust.yhteensä	52355	81 630	84 081	85 187	87 317	89 500
Muutos %		55,9	3,0	1,3	2,5	2,5

Rakennuttaminen/talonrakennus; €/asukas

	TP2008	TP2009	TA2010	TS2011	TS2012	TS2013
Hinta	2,38	2,01	2,01	2,07	2,15	2,17
Muutos %		-15,5	0,2	2,6	3,9	1,1
Suoritteet	22 840	30 500	30 920	31 350	30 920	31 350
Muutos %		33,5	1,4	1,4	-1,4	1,4
Kust.yhteensä	54 961	61 324	62 286	64 777	66 396	68 055
Muutos %		11,6	1,6	4,0	2,5	2,5

22. Vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitoksen luvut sisältyvät teknisen lautakunnan lukuihin. Teknisen lautakunnan toimintakatteen lisäksi valtuustoon nähden sitova taloudellinen tavoite on vesihuoltolaitoksen kohdalla liikeylijäämä.

Valtuustoon nähden sitova tavoite

Vesihuoltolaitosten sitovana tavoitteena on maksaa kaupungin laitokseen sijoitetulle pääomalle korkoa 6 %. Lisäksi vesihuoltolaitokset maksavat lainapääomalle 4,5 %:in korkoa.

VESILAITOS TUOSLASKELMA

	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Liikevaihto	1 658 823	1 782 310	1 923 252	2 228 049	2 295 336
Valmistus omaan käyttöön	414 648	590 000	600 000	600 000	600 000
Toimintakulut	-1 468 847	-1 770 108	-1 890 704	-2 182 412	-2 260 877
Materiaalit ja palvelut	-766 742	-1 135 121	-1 210 288	-1 422 228	-1 438 672
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-112 808	-176 700	-223 645	-427 852	-436 409
Palvelujen ostot(valm. omaan käyt.)	-414 648	-590 000	-600 000	-600 000	-600 000
Palvelujen ostot(ilman valm. omaan käyttö.)	-239 286	-368 421	-386 643	-394 376	-402 263
Henkilöstökulut	-85 730	-85 045	-85 876	-89 880	-92 576
Palkat ja palkkiot	-64 448	-66 286	-66 934	-68 942	-71 010
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-15 921	-14 914	-14 993	-15 312	-15 771
Muut henkilösivukulut	-5 361	-3 845	-3 949	-5 626	-5 794
Poistot	-333 445	-443 627	-464 174	-511 992	-561 343
Liiketoiminnan muut kulut	-24 383	-24 470	-31 521	-32 467	-33 441
Liikeylijäämä / -alijäämä	863 171	684 047	731 393	771 483	769 304
Rahoitustuotot	0	0	0	0	0
Rahoituskulut	-673 195	-671 845	-698 845	-725 845	-734 845
Kunnalle maksetut korkokulut	-273 620	-272 270	-299 270	-326 270	-335 270
Muille maksetut korkokulut					
Korvaus peruspääomasta	-399 575	-399 575	-399 575	-399 575	-399 575
Yli-/alijäämä	189 976	12 202	32 548	45 638	34 459
	1,03				
Hinta nyt	1,08	1,188	1,247	1,435	1,463
Tuotot	1 658 823	1 782 310	1 923 252	2 228 049	2 295 336
			-727 685,00	-944 574,26	-964 689,21
Myyty vesi	1 518 770	1 500 000	1 537 800	1 553 178	1 568 710

VIEMÄRILAITOS TULOSLASKELMA

	Tp 2009	Ta 2010	Ta 2011	Ts 2012	Ts 2013
Liikevaihto	2 731 576	3 198 589	3 127 409	3 105 671	3 173 144
Valmistus omaan käyttöön	837 498	900 000	1 400 000	1 000 000	1 000 000
Toimintakulut	-3 490 337	-3 244 762	-3 760 777	-3 445 081	-3 503 727
Materiaalit ja palvelut	-1 672 358	-1 468 707	-1 996 904	-1 608 842	-1 621 019
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-117 897	-86 502	-101 496	-103 526	-105 596
Palvelujen ostot(valm. omaan käyt.)	-837 498	-900 000	-1 400 000	-1 000 000	-1 000 000
Palvelujen ostot(ilman valm. omaan käyttö. ja TSP:n kuluja)	-716 964	-482 205	-495 408	-505 316	-515 422
Henkilöstökulut	-97 231	-103 392	-85 876	-89 694	-92 384
Palkat ja palkkiot	-72 910	-80 586	-66 934	-68 942	-71 010
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-26 068	-18 132	-14 993	-15 512	-15 977
Muut henkilösivukulut	1 748	-4 674	-3 949	-5 240	-5 397
Henkilöstökorv. ja muut henk.men.	0				
TSP:n kulut	-1 152 791	-1 150 000	-1 099 051	-1 110 226	-1 121 947
Poistot	-470 145	-507 663	-573 946	-631 170	-663 073
Liiketoiminnan muut kulut	-97 813	-15 000	-5 000	-5 150	-5 305
Liikelylijäämä	78 737	853 827	766 632	660 589	669 417
Rahoitustuotot	0	0	0	0	0
Rahoituskulut	-344 433	-284 899	-384 933	-420 933	-429 933
Kunnalle maksetut korkokulut	-59 534	0	-100 034	-136 034	-145 034
Muille maksetut korkokulut					
Korvaus peruspääomasta	-284 899	-284 899	-284 899	-284 899	-284 899
Muut rahoituskulut					
Satunnaiset tuotot ja kulut					
Vapaaehtoisten varausten muutokset	0	0	0	0	0
Rahastojen muutos	0	0	0	0	0
Ylijäämä (+) /alijäämä (-)	-265 696	568 929	381 699	239 657	239 484
Hinta arvio	1,67	1,74	1,914	1,914	1,952
Tuotot	2 731 576	3 198 589	3 127 409	3 105 671	3 173 144
jätevesikuutiot, laskutettu	1 494 832	1 570 000	1 559 409	1 563 308	1 567 216
Turkuun johdettavat vesikuutiot	2 092 651	2 532 258	2 515 176	2 490 930	2 467 870
Piikkiön puhdistamolle johdetut vesikuutiot	203 124				
Vuotovesiprosentti	35	38	38	37	36
Tsp:n käsittelyhintaa	0,42	0,43	0,44	0,45	0,45

23. Kaavoitus- ja rakennuslautakunta

870 Maankäyttö

870 Maankäyttö

Tekninen johtaja Jyrki Lappi

Kaupunginarkkitehti Pasi Aromäki

Toiminta-ajatus

Kaavoitus- ja rakennuslautakunta tuottaa kaupungin asukkaille hyvän asuin-, työ- ja vapaa-ajan ympäristön suunnittelemalla ja ohjaamalla alueiden rakentamista avoimesti ja tasapuolisesti. Lisäksi toiminnalla tarjotaan houkuttelevia tontteja asuntorakentamiseen ja elinkeinoelämän tarpeisiin.

Valtuuston sitovat tavoitteet

Strateginen päämäärä	Lautakunnan tavoite	Mittari	Mittarin tavoitearvo
Laatu- ja kustannustietoinen johtaminen	Hyvän johtamisen kehittäminen	Uusi kysely henkilöstölle	Maankäytön vuonna 2010 toteutetun henkilöstökyselyn tulosten mukaiset hyvän johtamisen kriteerit toteutuvat käytännön työskentelyssä
Laatu- ja kustannustietoinen johtaminen	Selvitetään uusien kaava-alueiden elinkaari-kustannukset	Valmiusaste	Elinkaarikustannusten laskentamalli laadittu ja laskenta toteutettu Hulkkionkaaren asemakaava-alueesta
Ekologisesti viihtyisä ympäristö	Asemakaavoituksen painopiste on Uudenmaantien varren sekä Littoisten taajaman kehittämisessä	Valmiusaste	Hulkkionkaaren sekä Nunnan asemakaavojen suunnittelutyö on valmiina
	Kaarinan keskustaa ja Piikkiön keskustaa kehitetään kaavoituksen keinoin		Kallenraitin kulman asuinkerrostalon asemakaavan suunnittelutyö on valmiina Uusia kohteita kehitetään ideasuunnittelun avulla. Piikkiön keskustan asemakaavojen uudistaminen jatkuu.

Talous

	TP09	MTA10	HKE2011	TA2011	TA11/10	KA11/09	TS2012	TS2013
Tuotot	1 919	3 310	3 313	3 313	0,1 %	31,4 %	3 379	3 464
Kulut	-1 805	-1 756	-1 727	-1 765	0,5 %	-1,1 %	-1 800	-1 845
Kate	114	1 554	1 586	1 548	-0,4 %	268,3 %	1 579	1 618

Toimintasuunnitelma**Kaavoitus**

Kaavoitus vaikuttaa ympäristön muodostumiseen yleiskaavoituksen ja asemakaavoituksen sekä poikkeuslupien ja suunnittelutarveharkintojen kautta. Kaavoitus osallistuu myös rakennuslupavalmisteluun ja rakentajien neuvontaan.

Yleiskaavoitus

Länsi-Krossin sekä Lakarin ja Kellarimäen osayleiskaavat ovat tekeillä. Molempien tavoitteena on kehittää moottoritien vartta yritysalueena Kurkelan ja Raadelman välillä. Länsi-Krossin osayleiskaavassa pyritään luomaan kaavallisia edellytyksiä kaupan palveluiden alueellisesti tasapainoiselle sijoittumiselle kaupunkiseudulla. Länsi-Krossin alueella kehitetään muun muassa katuverkkoa. Lakarin ja Kellarimäen osayleiskaavassa selvitetään Littoisten taajaman laajentamista Raadelmantien ja Vanhan Nunnantien suuntaan.

Keskustassa kehitetään uusia täydennysrakentamiskohteita. Uimahallin alueesta sekä Koriston Elonaukeasta tehdään ideasuunnittelua. Näiden toteuttaminen vaatii keskustan osayleiskaavan tarkistamista sekä asemakaavoittamista.

Turun kehätien parantamisen yleissuunnitelman valmistuminen saattaa johtaa Littoisten osayleiskaavan tarkistamiseen. PARAS-hankkeeseen liittyvä Turun kaupunkiseudun rakennemallin laadinta kuntien yhteistyönä on käynnissä. Rakennemallin on tarkoitus valmistua keväällä 2012. Siitä saadaan perusteet muun muassa Kaarinan yleiskaavatyöhön.

Asemakaavoitus

Alueiden rakentaminen tukee olemassa olevan Uudenmaantien varren nauhataajaman ja Littoisten taajaman kehittymistä. Kaarinan keskustassa on käynnissä liiketalon asemakaavatyö. Kallenraitin kulman asuinkerrostalosta järjestetään suunnitteluvarauskilpailu. Ideasuunnittelun avulla pyritään kehittämään myös uusia kohteita. Piikkiön keskustan asemakaavojen uudistaminen on käynnissä. Toisen uuden asemakaavan suunnittelu käynnistetään. Uutena kohteena on Uudenmaantien varressa aloitettu Hulkkionkaaren alueen suunnittelu. Se mahdollistaa omakotirakentamisen osittain kaupungin ja osittain yksityiselle maalle.

Nunnassa on tekeillä kolme asemakaavaa. Omakotitontteja tulee Nunnasta myyntiin myös kaupungin omistamalta maalta. Verkostojen piirissä olevien pienehköjen täydennysrakennuskohteiden toteuttamista pyritään edistämään asemakaavoja muuttamalla.

Näin saadaan myyntikelpoisiksi myös kaupungin omistamia tontteja Piispanristiltä, keskustasta, Littoisista ja Piikkiön taajamasta.

Tavoitteena on laajentaa Krossin yritysalueita moottoritien kummallakin puolella. Krossin ja Lakarin jatkoalueen suunnittelu on käynnissä. Kaavoitusohjelmalla pyritään turvaamaan kaupungin nykyisen maanmyyntitavoitteen toteutuminen lähivuosina.

Maaomaisuuden hallinta

Maaomaisuuden myynnin tavoite vuodelle 2011 on 2,28 Me. Korkea myyntitavoite edellyttää, että asuintontit luovutetaan myymällä. Maanvuokratuloja arvioidaan saatavan 550.000 e. Tavoitteet ovat samat kuin vuonna 2010.

Uusia pientalotontteja tullaan myymään Voivalan rannasta, Kirismäestä, Moskalasta, Varsahaasta, Poikluomasta ja Vyyryläisenmäestä. Nunnan radan varresta saattavat ensimmäiset tontit tulla myyntiin vuoden lopulla. Ristikallion asuinrakennus myydään. Voivalan rannasta tulee myyntiin myös AP-tontteja. Jatkuvasti haettavissa ovat myös Rungon ja Tuomolan tontit. Kerrostalotontteja luovutetaan Voudinaukiolta, linja-autoaseman alueelta, Pappilanpellostä ja Piispanristiltä.

Maanvuokratuloihin vaikuttaa korkotasoa. Vuokratonttien lunastukset pienentävät vuokra-alueiden määrää. Toisaalta yritystontteja vuokrataan jatkuvasti lisää.

Vapaita yritystontteja markkinoidaan aktiivisesti. Yli-Lemun roskaantuneiden maiden siivoukseen on arvioitu vuonna 2011 kuluva 25.000 e.

Kiinteistö- ja paikkatietopalvelut

Piikkiön alueen pohjakarttaa on saatu valmiiksi n. 50 km². Uusia laajoja pohjakarttanhankkeita ei tulla vuoden 2011 aikana käynnistämään. Normaalit pohjakartan tarkistukset kaavoituksen, kiinteistötoimitusten ja kunnallistekniikan tarpeisiin toteutetaan.

Paikkatiedot koko kunnan alueella on saatu kelpolliseen kuntoon. Uusia projekteja paikkatietoaineiston parantamiseksi ei tulla ainakaan omin voimin aloittamaan. Tavoitteena on ylläpitää paikkatiedon saavutettu taso. Tehtävä on todennäköisesti haastava johtuen kiinteistö- ja paikkatietopalveluiden henkilöressurssien pienemisestä.

Talousarviossa on varauduttu siihen, että joitain paikkatiedon ylläpitoon ja parantamiseen liittyviä hankkeita toteutetaan ostopalveluna. Tällaisia tehtäviä voivat olla mm. ajantasa-asemakaavan ylläpito, laajat kiinteistörajojen kartoitukset sekä aineiston parantaminen. Joitain yksittäisiä toimituksia saatetaan ostaa ostopalveluna Turusta ja yleisten alueiden lohkomistoimituksia tullaan jatkossakin teettämään maanmittauslaitoksella.

Tavoitteena on hoitaa kuntoon haltuunotot vanhoilla katualueilla ja saada lohkottua kaikki aiemmin haltuun otetut yleiset alueet. Viimeiset kaksi vuotta tehtyä projektia tullaan jatkamaan. Haltuunottokorvausten maksamiseen varataan rahaa maanhankintaan ja katualueelle jäävien rakenteiden ja kasvillisuuden korvaamiseen n. 20.000 e. Arvio vuoden 2011 liiketoiminnan tuotoista on 50.000 e. Tulot alenevat hieman tähän vuoteen verrattuna, koska uutta pohjakarttaa ei enää tuoteta. Toimintakulut pienenevät kiinteistö- ja paikkatietopalveluissa vuoden 2009 tasoon verrattuna n.15 % ja n. 105.000 €

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonta ohjaa toiminnallaan rakentamisen suunnittelua ja rakentamista siten, että saavutettaisiin viihtyisiä ja tasapainoinen kaupunkikuva jossa ympäristö ja rakennukset kohtaisivat sopuisasti. Tällaisena merkittävänä yksittäisenä alueena vuonna 2011 rakentuu Voivalan uusi pientaloalue.

Kaarinan uusi rakennusjärjestys valmistunee vuonna 2011. Uuden rakennusjärjestyksen johdosta myös rakennusvalvonnan maksuperusteet tarkistetaan. Seudullinen rakennusvalvonta ja yhteistyöalueiden kartoittaminen etsii Turun seudulla edelleen itseään. Harjittavaksi tulee, pitääkö Paras -hankkeen ulkopuolisin keinoin tutkia rakennusvalvontayhteistyöalueen muodostumista.

Suurimpana rakennusvalvonnan haasteena on palvelukyvyn ylläpito varsinkin kevään ja kesän kiireisimpinä kuukausina. Rakennusvalvonnan sisäilman laatua on tutkittu. Kiinteistön ilmanvaihtojärjestelmän toimintavarmuus ja kapasiteetti on tuottanut jatkuvasti ongelmia ja heikentänyt työtehokkuutta. Rakennusvalvonta varautuu omatoimiseen jäähdytyslaitteiston hankintaan.

Kiinteistörekisteritietojen ajantasaistamisprojekti keskeytyi säästösyistä vuonna 2010. Projektia jatketaan määräaikaaisesti vuoden 2011 ajan.

Henkilöstö

Vuoden 2010 aikana päättyi maankäytön vastuualueella kaksi määräaikaista työsuhdetta. Rakennusvalvonnan kesäajan palvelukyvyn turvaamiseksi on talousarvioon varattu noin 13.000 euron määräraha kesätyöntekijän palkkaamiseksi (talonrakennusalan opiskelija tms. ammattihenkilö). Lisäksi kiinteistörekisterin tarkistamiseen kiinteistöveropohjan ajantasaistamiseksi palkataan määräaikainen henkilö. Kustannukset n. 40.000 euroa.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja hinnastot

Vuoden 2008 luvut koskevat vanhaa Kaarinaa. Vuosien 2009–2012 luvut koskevat koko uutta kuntaa.

Asemakaavoitus ja poikkeamisasiat

Yksikköhinta on kustannukset asukasta kohden, euroa/asukas

	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Yksikköhinta	10,77	10,54	11,70	11,81	12,10	12,41
Muutos	-1,0	-2,1	11,0	0,9	2,5	2,5
Asukkaita	22 840	30 347	30 760	31 000	31450	31900
Muutos	1,4	32,9	1,4	0,8	1,5	1,4
Kust.yhteensä	246 000	320 000	360 000	366 000	380 640	395 866
Muutos	0,4	30,1	12,5	1,7	4,0	4,0

Yleiskaavoitus

Yksikköhinta on kustannukset asukasta kohden, euroa/asukas

	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Yksikköhinta	2,71	1,91	2,02	2,03	2,08	2,14
Muutos	-1,4	-29,6	5,5	0,8	2,5	2,5
Asukkaita	22 840	30 347	30 760	31 000	31450	31900
Muutos	1,4	32,9	1,4	0,8	1,5	1,4
Kust.yhteensä	62 000	58 000	62 000	63 000	65 520	68 141
Muutos		-6,5	6,9	1,6	4,0	4,0

Maaomaisuuden hallinta

Yksikköhinta on kustannukset asukasta kohden, euroa/asukas

	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Yksikköhinta	7,53	7,78	8,13	8,06	8,27	8,48
Muutos	0,4	3,3	4,5	-0,8	2,5	2,5
Asukkaita	22 840	30 347	30 760	31 000	31450	31900
Muutos	1,4	32,9	1,4	0,8	1,5	1,4
Kust.yhteensä	172 000	236 000	250 000	250 000	260 000	270 400
Muutos	1,8	37,2	5,9		4,0	4,0

Kiinteistönmuodostus, tonttijako

Yksikköhinta on kustannukset tonttijaossa mukana ollutta tonttia, euroa/tontti

	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta	1 684	1 083	1 083	1 117	1 161	1 208
Muutos	31,6	-35,7		3,1	4,0	4,0
Tontteja	38	60	60	60	60	60
Muutos	-24,0	57,9				
Kust.yhteensä	64 000	65 000	65 000	67 000	69 680	72 467
Muutos		1,6		3,1	4,0	4,0

Kiinteistönmuodostus, kiinteistöimitukset

Yksikköhinta on kustannukset kiinteistöimituksissa muodostettua rekisteriyksikköä kohden, euroa/rekisteriyksikkö

	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta	2 280	1 754	1 636	1 567	1 629	1 695
Muutos	3,6	-23,1	-6,7	-4,2	4,0	4,0
Rekisteriyksiköt	100	130	140	150	150	150
Muutos		30,0	7,7	7,1		
Kust.yhteensä	228 000	228 000	229 000	235 000	244 400	254 176
Muutos	3,6		0,4	2,6	4,0	4,0

Kantakartta ja paikkatieto

Yksikköhinta on kustannukset asukasta kohden, euroa/asukas

	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta	18,78	14,04	12,45	10,06	10,32	10,58
Muutos	28,2	-25,3	-11,3	-19,2	2,5	2,5
Asukkaita	22 840	30 347	30 760	31 000	31450	31900
Muutos	1,4	32,9	1,4	0,8	1,5	1,4
Kust.yhteensä	429 000	426 000	383 000	312 000	324 480	337 459
Muutos	30,0	-0,7	-10,1	-18,5	4,0	4,0

Rakennusvalvonta

Suoritteena ovat kaikki luvat, toimenpideilmoitukset, lausunnot ja valmistelut (ei katselmuksia).

Yksikköhinta on kustannukset suoritetta kohden, euroa/suorite

	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Yksikköhinta	543	441	458	397	413	429
Muutos	-8,6	-18,7	3,8	-13,3	4,0	4,0
Suoritteet	800	1 065	900	1 100	1 100	1 100
Muutos	0,9	33,1	-15,5	22,2		
Kust.yhteensä	434 257	470 000	412 355	436 737	454 206	472 375
Muutos	-7,8	8,2	-12,3	5,9	4,0	4,0

24. Ympäristönsuojelulautakunta

850 Ympäristönsuojelulautakunta

850 Ympäristönsuojelu

Tekninen johtaja Jyrki Lappi

850 Ympäristönsuojelu

Ympäristöpäällikkö Jouni Saario

Toiminta-ajatus

Edistää ympäristönsuojelua ja valvoa erilaisia toimintoja siten, että luontoa ja muuta ympäristöä suojelemalla, hoitamalla ja kehittämällä turvataan kunnan asukkaille terveellinen, viihtyisä ja virikkeitä antava kestävä kehityksen mukainen elinympäristö.

Littoistenjärvi-neuvottelukunnan toiminta-ajatus on edistää Littoistenjärven suojelua, valvoa järveen ja sen valuma-alueeseen liittyviä hankkeita ja suunnitelmia siten, että järvellä saavutetaan hyvä ekologinen tila vuoteen 2015 mennessä sekä kehittää osaltaan järvestä kuntalaisten virkistyskeidas. Neuvottelukunta vastaa myös Littoistenjärven säännöstely-yhtiön kustannuksista sille annetuilla määrärahoilla.

Valtuuston sitovat tavoitteet

Strateginen painopiste	Lautakunnan tavoite	Mittari	Mittaritavoitearvo
Ekologisesti viihtyisä ympäristö	Haja-asutusalueiden jätevesienkäsittelytilanteen selvittämisen	Työn valmiusaste	Ranta- ja pohjavesialueiden sekä saarten asuinkiinteistöjen selvitykset n. 200 kpl tarkastettu 31.12.2011

Ranta- ja pohjavesialueilla ja saarilla (poislukien Kuusisto) on yhteensä n. 160 asuinrakennusta, 300 vapaa-ajan rakennusta ja 90 saunarakennusta.

Talous

	TP09	MTA10	HKE2011	TA2011	TA11/10	KA11/09	TS2012	TS2013
Tuotot	61	55	30	30	-45,8 %	-30,0 %	31	31
Kulut	-441	-401	-443	-453	13,1 %	1,4 %	-442	-453
Kate	-380	-345	-413	-423	22,5 %	5,6 %	-411	-421

Littoistenjärvi-neuvottelukunnalla on tuottoja 25 000 € (Liedon osuus) ja kokonaismenot ovat 50 000 €. Tilinpäätös 2009 ja talousarvio 2010 sisältävät Sauvon kunnan sopimuksen mukaisia ympäristönsuojelupalveluiden myynnistä koituvia tuloja tai menoja. Tulot on poistettu vuoden 2011 taloussuunnitelmasta, koska Sauvon kunta ei ole enää halukas ostamaan em. palveluita Kaarinan kaupungilta. Vuoden 2009 tilinpäätöksessä oli myös muita yhteistoimintatuloja, joita ei ole enää vuoden 2011 talousarviossa. Koska lautakunnan talousarvio on varsin pieni, niin vuosittaiset heilahtelut sekä tulo- että menopuolella voivat olla prosentuaalisesti hyvin merkittäviä.

Toimintasuunnitelma

Ympäristönsuojelun keskeisimmät tehtävät ovat:

- "ympäristönsuojelulakien valvonta"
- asiakaspalvelu
- ympäristönsuojelulautakunnan tehtävien hoitaminen

Lautakunnan perustoiminnoissa ei tapahdu olennaisia muutoksia.

Sitovaksi tavoitteeksi on asetettu haja-asutusalueiden jätevesien käsittelytilanteen arvioinnin jatkaminen. Tämä edellyttää määräaikaisten työsuhteen perustamista noin kahdeksi vuodeksi. Pääpaino on vuodelle 2011 Piikkiön alueen ranta- ja pohjavesialueiden kiinteistöjen selvitysten tarkastaminen ja vuoden 2012 aikana Kuusiston ja Lemunniemen puuttuvien selvitysten tarkastaminen.

Ympäristönsuojelulla on ollut jo lähes 20 vuoden ajan yhteistyötä sekä lähikuntien että Lounais-Suomen ympäristökeskuksen kanssa monessa kuntarajat ylittävässä asiassa. Näitä ovat olleet mm. ilmansuojelun yhteistyö, yhteisten menettelyjen luominen lupa-asioissa ja muiden parhaiden käytäntöjen luominen, erilaisten määräysten luominen yhteistyössä, Littoistenjärven suojelun yhteistyö ja jätehuollon yhteistyö. Lautakunta on myös vuosien ajan ottanut päätöksissään ja lausunnoissaan huomioon hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, julkisen ja kevyen liikenteen kehittämisen, elinkeinotoiminnan edellytysten parantamisen ja viihtyisän asuin ympäristön tarjoamisen. Lautakunnan talouden kasvu on ollut vuosittain sekä hyvin vaihtelevaa että ajoittain myös prosentuaalisesti voimakasta, koska toiminta on kasvanut jatkuvasti sekä valtion puolelta tulevien tehtävien osalta että kuntalaisten esittämien vaatimusten ja toiveiden taholta. Kuitenkin määrärahat ovat olleet ajoittain täysin riittämättömiä.

Littoistenjärven osalta vesilain ja ympäristöhallintolain mukaista seuranta ja valvontaa jatketaan. Vuoden aikana laaditaan selvitys järven tilaa parantavista vaihtoehtoisista toimenpiteistä, mm. veden kemiallinen käsittely. Lautakunnan talousarvioissa ovat mukana myös Littoistenjärvi neuvottelukunnan määrärahat, jotka puolestaan sisältävät myös Littoistenjärven säännöstely-yhtiön määrärahat. Talousarviossa on siten mukana tulopuolelle merkittynä 25 000 €, joka on Liedon kunnan osuus Littoistenjärvi neuvottelukunnan kuluista ja menopuolella Säännöstely-yhtiön kulut. Lisäksi talousarvio sisältää 10 000 € määrärahan agendatoimikunnan työskentelyä varten

Ympäristönsuojeluviranomaisen taksaa ei muuteta. Budjetti sisältää 20 000 € vesihuollon neuvon palkkaamiseen vuodelle 2011.

Uusi toiminta ja henkilöstö

Uutta vakituista henkilöstöä ei tässä tilanteessa esitetä.

Tunnusluvut

	TP 2009	TA2010	TA2011	TS 2011	TS 2012
ympäristöluvut (myönnetyt, evätyt, lausunnot, vastineet)	14	10	10	10	10
suoritetut maastokäynnit ja tarkastukset	311	300	500	300	300
valvonta-asiat (selvityspyynnöt, kehottukset, päätökset, lausunnot)	262	300	300	300	300
Littoistenjärven veden laadun ja sinilevätilanteen seuranta, näytettä/a	32	58	58	58	58
Särkikalajien poisto, kg/a	6234	5000	2 000	5 000	2000

Suoritteet

Ympäristönsuojelun kustannuksiin on laskettu mukaan kaikki menot, myös Littoistenjärven neuvottelukunnan menot eli luvat, selvitykset, neuvonta, valvonta, jne. €as. Sauvon kunnan suoritteita on mukana vuoden 2010 luvuissa.

	TP2008	TP2009	TA2010	TA2011	TS2012	TS2013
Hinta	15,42	14,59	12,97	13,84	14,46	14,95
Muutos	29,6	-5,4 %	-11,1 %	6,7 %		3,4 %
Asukkaita	22 840	30 347	30 900	31 300	31 450	31 900
Muutos	1,4 %	32,9 %	1,8 %	1,3 %		1,4 %
Kust.yhteensä	352175	442 845	400686	433 069	454 944	477 176
Muutos	31,40 %	25,7 %	-11,9 %	8,1 %		4,9 %

25. Investoinnit

Investointiosa, valtuustoon nähden sitovat erät

Sitovia eräiä ovat ne nettoluvut, joiden kohdalla on mainittu tilivelvollinen viranomaisen

	91001 Aineettomat oikeudet, tietohallinnon ohjelmistot		Tilivelvollinen Kaupunginhallitus Hallintojohtaja Päivi Antola Vastuuhenkilö Tietohallintopäällikkö Kari Hölsö			
	Projektin kulut	2010 ta	2011 hke	2011 ta	2012 ts	2013 ts
Projektin tuotot	0	0	0	0	0	0
Projektin kulut	-964 100	-250 500	-369 800	-369 800	-168 800	-175 000
Vaikutus nettoinvestointeihin	-964 100	-170 000	-369 800	-369 800	-168 800	-175 000

Ohjelmistohankinnoissa keskitytään sovelluksiin, jotka parantavat osastojen työtehokkuutta tai lisäävät sisäisen tiedottamisen ja ohjauksen laatua.

	96901 Kiinteistöjen osto		Tilivelvollinen Kaavoitus- ja rakennuslautakunta Tekninen johtaja Jyrki Lappi Vastuuhenkilö Kaupunginarkkitehti Pasi Aromäki			
	Projektin kulut	2010 ta	2011 hke	2011 ta	2012 ts	2013 ts
Projektin tuotot	0	0	0	0	0	0
Projektin kulut	-600 000	-150 000	-150 000	-1 000 000	-150 000	-150 000
Vaikutus nettoinvestointeihin	-600 000	-150 000	-150 000	-1 000 000	-150 000	-150 000

Maanhankintaan.

	96101 Kaupungin osuudet valtion tiejärjestelyihin		Tilivelvollinen Tekninen lautakunta Tekninen johtaja Jyrki Lappi Vastuuhenkilö Kaupungininsinööri Risto Saari			
	Projektin kulut	2010 ta	2011 hke	2011 ta	2012 ts	2013 ts
Projektin tuotot	0	0	0	0	0	0
Projektin kulut	-970 000	-15 000	-420 000	-420 000	-435 000	-100 000
Vaikutus nettoinvestointeihin	-970 000	-15 000	-420 000	-420 000	-435 000	-100 000

Liikennevaloliittymien valojen ja ohjauskeskusten uusiminen vuosittain (1-2 liittymää/v), kustannukset 15 000 €/v.

Toivonlinnan tien klv 2011, kokonaiskustannukset 440.000, josta arvioitu kaupunginosuudeksi 50 % eli 220.000

Empon liikennevalot 200.000

Autoilijankadun liittymä Mt 110:een 420.000, vuonna 2012

Littoistentien varren kv-väylä, vuonna 2013

	96102 Kaupungin kadut, muut hankkeet		Tilivelvollinen Tekninen lautakunta Tekninen johtaja Jyrki Lappi Vastuuhenkilö Kaupungininsinööri Risto Saari			
	Projektin kulut	2010 ta	2011 hke	2011 ta	2012 ts	2013 ts
Projektin tuotot	2 422 000	722 000	500 000	500 000	600 000	600 000
Projektin kulut	-6 645 000	-1 740 000	-2 105 000	-2 105 000	-1 400 000	-1 400 000
Vaikutus nettoinvestointeihin	-4 223 000	-1 018 000	-1 605 000	-1 605 000	-800 000	-800 000

Kaupungilla on vahvistetuilla rakennus- ja asemakaava-alueilla vielä runsaasti rakentamattomia katuja, joita rakennetaan ja peruskorjataan lähinnä vanhojen alueiden saneerauskohteiden yhteydessä. Kevytiliikenneväylästä rakennetaan uusien asemakaavojen sekä kaupunkiseudun liikennejärjestelmäsuunnitelman pyöräliikenteen kehittämissuunnitelman mukaisesti. Valaisematonta vanhaa tieverkkoa on vielä ja valaistusta sille pyritään rakentamaan vuosittain noin 1-2 km. Myös vanhan valaistuksen uusiminen on käynnistymässä kunnossapito-ohjelman mukaisesti. Uusia asuinalueita ovat Voivalan ja Pohjanpellon alueet

Huonokuntoisia katupäälysteitä uusintapäällystetään lisäpanoksella, 200 000 €

Maankäyttösopimuksiin ja tontin myyntiin liittyviä kadunrakentamistuloja arvioidaan saatavan 500.000 €

Kohteet:	€
- Voivala	150 000
- Viimeistelyt	200 000
- Pohjanpelto	400 000
- Urheilutien klv	300 000
- Oskarinaukio	200 000
- Nummenniityn klv	60 000
- Kallenraitti	100 000
- Puistotien klv	60 000
- Savusaunankuja	50 000
- Muut katurakennuskohteet	150 000
- Katuvalaistuksen uusiminen	150 000
- Uusintapäällystykset	200 000
- Meluvallit	30 000
- Liikenneturvallisuuskohteet	30 000
- Suunnittelut	25 000
Yhteensä	2 105 000

Lemunniemi

	Projektin kulut	Tilivelvollinen		Tekninen lautakunta		
		2010 ta	2011 hke	Tekninen johtaja Jyrki Lappi		
				Kaupungininsinööri Risto Saari		
		2010 ta	2011 hke	2011 ta	2012 ts	2013 ts
Projektin tuotot	0	0	0	0	0	0
Projektin kulut	-1 500 000	0	0	0	0	-1 000 000
Vaikutus nettoinvestointeihin	-1 500 000	0	0	0	0	-1 000 000

96201 Puistot, muut hankkeet

	Projektin kulut	Tilivelvollinen		Tekninen lautakunta		
		2010 ta	2011 hke	Tekninen johtaja Jyrki Lappi		
				Kaupungininsinööri Risto Saari		
		2010 ta	2011 hke	2011 ta	2012 ts	2013 ts
Projektin tuotot	0	0	0	0	0	0
Projektin kulut	-1 400 000	-315 000	-380 000	-380 000	-340 000	-365 000
Vaikutus nettoinvestointeihin	-1 400 000	-315 000	-380 000	-380 000	-340 000	-365 000

Kaupungilla on laaditun viherrakentamisen ympäristöohjelman mukaan rakentamatta erilaisia puisto- ym. alueita yli 50 ha.

Kohteet:	€
- Uimarannat	30 000
- Silvolan leikkipuiston peruskorjaus	35 000
- Kurjenkankareen leikkipuiston peruskorjaus	35 000
- Kuhilaspellon rakentaminen	20 000
- Kylliäisen rantapuisto	40 000
- Liikenneviheralueiden kunnostus	20 000
- Puistoalueiden rakentaminen	20 000
- Kaluste- ja välinekorjaukset	15 000
- Talousmetsät	70 000
- Viimeistelykohteet	15 000
- Viimeistelyt Kaarina-projekti	80 000
Yhteensä	380 000

96202 Hovirinnan rantapuisto

			<i>Tilivelvollinen</i>	<i>Tekninen lautakunta</i>		
				<i>Tekninen johtaja Jyrki Lappi</i>		
			<i>Vastuuhenkilö</i>	<i>Kaupungininsinööri Risto Saari</i>		
	Projektin kulut	2010 ta	2011 hke	2011 ta	2012 ts	2013 ts
Projektin tuotot	0	0	0	0	0	0
Projektin kulut	-635 000	-150 000	-150 000	-150 000	-200 000	-135 000
Vaikutus nettoinvestointeihin	-635 000	-150 000	-150 000	-150 000	-200 000	-135 000

Varoilla täydennetään leikkipuistoa sekä toteutetaan kuntoilu- ja liikunnallinen osio.

Littoistenjärven kosteikkoalue

			<i>Tilivelvollinen</i>	<i>Tekninen lautakunta</i>		
				<i>Tekninen johtaja Jyrki Lappi</i>		
			<i>Vastuuhenkilö</i>	<i>Kaupungininsinööri Risto Saari</i>		
	Projektin kulut	2010 ta	2011 hke	2011 ta	2012 ts	2013 ts
Projektin tuotot	0	0	0	0	0	0
Projektin kulut	-200 000	0	-20 000	-20 000	0	0
Vaikutus nettoinvestointeihin	-200 000	0	-20 000	-20 000	0	0

Rungon tekonurmikenttä

			<i>Tilivelvollinen</i>	<i>Tekninen lautakunta</i>		
				<i>Tekninen johtaja Jyrki Lappi</i>		
			<i>Vastuuhenkilö</i>	<i>Kaupungininsinööri Risto Saari</i>		
	Projektin kulut	2010 ta	2011 hke	2011 ta	2012 ts	2013 ts
Projektin tuotot	0	0	0	0	0	0
Projektin kulut	-150 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	0
Vaikutus nettoinvestointeihin	-150 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	0

Sovittu jälkirahoitus

96203 Kenttien peruskorjaus

			<i>Tilivelvollinen</i>	<i>Tekninen lautakunta</i>		
				<i>Tekninen johtaja Jyrki Lappi</i>		
			<i>Vastuuhenkilö</i>	<i>Kaupungininsinööri Risto Saari</i>		
	Projektin kulut	2010 ta	2011 hke	2011 ta	2012 ts	2013 ts
Projektin tuotot	0	0	0	0	0	0
Projektin kulut	-200 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Vaikutus nettoinvestointeihin	-200 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000

Kenttien peruskorjaukseen vuosittain 50000 euroa.

Kirjasto ja kulttuuritila

			<i>Tilivelvollinen</i>	<i>Tekninen lautakunta</i>		
				<i>Tekninen johtaja Jyrki Lappi</i>		
			<i>Vastuuhenkilö</i>	<i>Tilakeskuksen päällikkö Tapani Mellanen</i>		
	Projektin kulut	2010 ta	2011 hke	2011 ta	2012 ts	2013 ts
Projektin tuotot	0	0	0	0	0	0
Projektin kulut	-8 000 000	0	0	0	-200 000	-2 800 000
Vaikutus nettoinvestointeihin	-8 000 000	0	0	0	-200 000	-2 800 000

Hankeselvitys 3 000 k-m2 vuonna 2004. Suunnittelun aloitus 2012. Kokonaiskustannusarvio 8,0 milj. € Toteutus 2013 - 2014.

96011 Piispanlähden päiväkot

			<i>Tilivelvollinen</i>	<i>Tekninen lautakunta</i>		
				<i>Tekninen johtaja Jyrki Lappi</i>		
			<i>Vastuuhenkilö</i>	<i>Tilakeskuksen päällikkö Tapani Mellanen</i>		
	Projektin kulut	2010 ta	2011 hke	2011 ta	2012 ts	2013 ts
Projektin tuotot	0	0	0	0	0	0
Projektin kulut	-5 700 000	0	-2 300 000	-2 300 000	-3 400 000	0
Vaikutus nettoinvestointeihin	-5 700 000	0	-2 300 000	-2 300 000	-3 400 000	0

Suunnittelu tehty. Toteutus v. 2011 - 2012

96003 Valkeavuoren yläkoulu

	Projektin kulut		Tilivelvollinen			
	2010 ta	2011 hke	Tekninen lautakunta			
			Tekninen johtaja Jyrki Lappi			
			Vastuuhenkilö Tilakeskuksen päällikkö Tapani Mellanen			
			2011 ta	2012 ts	2013 ts	
Projektin tuotot	0	1 200 000	0	0	0	
Projektin kulut	-2 760 000	-2 460 000	-30 000	-30 000	-270 000	
Vaikutus nettoinvestointeihin	-2 760 000	-1 260 000	-30 000	-30 000	-270 000	

Vesikatkon ja talotekniikan uusiminen sekä julkisivun kohennus.

Littoisten kentän huoltorakennus

	Projektin kulut		Tilivelvollinen			
	2010 ta	2011 hke	Tekninen lautakunta			
			Tekninen johtaja Jyrki Lappi			
			Vastuuhenkilö Tilakeskuksen päällikkö Tapani Mellanen			
			2011 ta	2012 ts	2013 ts	
Projektin tuotot	0	0	0	0	0	
Projektin kulut	-400 000	0	0	-10 000	-250 000	
Vaikutus nettoinvestointeihin	-400 000	0	0	-10 000	-250 000	

Vuonna 2012-13 Kaarinan osuus huoltorakennuksen saneerauksesta

96007 Kaarinakoti, vesikatto, sprinklaus, LVIS ja keittiö

	Projektin kulut		Tilivelvollinen			
	2010 ta	2011 hke	Tekninen lautakunta			
			Tekninen johtaja Jyrki Lappi			
			Vastuuhenkilö Tilakeskuksen päällikkö Tapani Mellanen			
			2011 ta	2012 ts	2013 ts	
Projektin tuotot	0	0	0	0	0	
Projektin kulut	-1 961 000	-880 000	0	0	0	
Vaikutus nettoinvestointeihin	-1 961 000	-880 000	0	0	0	

Lukion laajennus

	Projektin kulut		Tilivelvollinen			
	2010 ta	2011 hke	Tekninen lautakunta			
			Tekninen johtaja Jyrki Lappi			
			Vastuuhenkilö Tilakeskuksen päällikkö Tapani Mellanen			
			2011 ta	2012 ts	2013 ts	
Projektin tuotot	0	0	0	0	0	
Projektin kulut	-800 000	0	-340 000	-340 000	-760 000	
Vaikutus nettoinvestointeihin	-800 000	0	-340 000	-340 000	-760 000	

Hankkeen laajuus 300 k-m². Suunnittelu 2011 ja toteutus 2011 ja 2012

Hovirinnan päiväkotiki, vesikatto ja ilmanvaihto

	Projektin kulut		Tilivelvollinen			
	2010 ta	2011 hke	Tekninen lautakunta			
			Tekninen johtaja Jyrki Lappi			
			Vastuuhenkilö Tilakeskuksen päällikkö Tapani Mellanen			
			2011 ta	2012 ts	2013 ts	
Projektin tuotot	0	0	0	0	0	
Projektin kulut	-400 000	0	0	-30 000	-370 000	
Vaikutus nettoinvestointeihin	-400 000	0	0	-30 000	-370 000	

Hankkeen suunnittelu v. 2012 ja toteutus 2013.

96012 Kaarina-teatterin peruskorjaus

	Projektin kulut		Tilivelvollinen			
	2010 ta	2011 hke	Tekninen lautakunta			
			Tekninen johtaja Jyrki Lappi			
			Vastuuhenkilö Tilakeskuksen päällikkö Tapani Mellanen			
			2011 ta	2012 ts	2013 ts	
Projektin tuotot	0	0	0	0	0	
Projektin kulut	-900 000	-300 000	-600 000	-600 000	0	
Vaikutus nettoinvestointeihin	-900 000	-300 000	-600 000	-600 000	0	

Kaarina-Teatterin katto- yläpohjarakenteiden korjaus, LVIS sekä pienimuotoinen laajennus. Kerrosala 300 m². Toteutus 2010 - 2011

96013 Hovirinnan rantasauna

	Projektin kulut	Tilivelvollinen		Tekninen lautakunta		
		2010 ta	2011 hke	Tekninen johtaja Jyrki Lappi		
				Vastuuhenkilö Tilakeskuksen päällikkö Tapani Mellanen		
		2010 ta	2011 hke	2011 ta	2012 ts	2013 ts
Projektin tuotot	0	0	0	0	0	0
Projektin kulut	-270 000	0	0	0	0	-270 000
Vaikutus nettoinvestointeihin	-270 000	0	0	0	0	-270 000

Uuden kaupunkimaisen saunan rakentamiseen, 100 k-m². kokonaiskustannusarvio 300 000 € Vuonna 2004 käytetty noin 20 000 € Toteutus 2013.

Pääterveysaseman ulkoerhokset ja vesikatto

	Projektin kulut	Tilivelvollinen		Tekninen lautakunta		
		2010 ta	2011 hke	Tekninen johtaja Jyrki Lappi		
				Vastuuhenkilö Tilakeskuksen päällikkö Tapani Mellanen		
		2010 ta	2011 hke	2011 ta	2012 ts	2013 ts
Projektin tuotot	0	0	0	0	0	0
Projektin kulut	-250 000	-125 000	-125 000	-125 000	-125 000	0
Vaikutus nettoinvestointeihin	-250 000	-125 000	-125 000	-125 000	-125 000	0

Piikkiön paloaseman peruskorjaus tai uudisrakennus

	Projektin kulut	Tilivelvollinen		Tekninen lautakunta		
		2010 ta	2011 hke	Tekninen johtaja Jyrki Lappi		
				Vastuuhenkilö Tilakeskuksen päällikkö Tapani Mellanen		
		2010 ta	2011 hke	2011 ta	2012 ts	2013 ts
Projektin tuotot	0	0	0	0	0	0
Projektin kulut	-300 000	0	0	0	-30 000	-270 000
Vaikutus nettoinvestointeihin	-300 000	0	0	0	-30 000	-270 000

Hankesuunnitelma tehdään vuoden 2011 aikana, jossa otetaan kantaa kannattaako peruskorjata vai rakentaa uusi rakennus ja kannanotto paloaseman paikasta

Piikkiön liikuntahallin peruskorjaus ja alakerta

	Projektin kulut	Tilivelvollinen		Tekninen lautakunta		
		2010 ta	2011 hke	Tekninen johtaja Jyrki Lappi		
				Vastuuhenkilö Tilakeskuksen päällikkö Tapani Mellanen		
		2010 ta	2011 hke	2011 ta	2012 ts	2013 ts
Projektin tuotot	0	0	0	0	0	0
Projektin kulut	-130 000	-30 000	-100 000	0	0	0
Vaikutus nettoinvestointeihin	-130 000	-30 000	-100 000	0	0	0

Hankkeen suunnittelu 2010.

Pääterveysaseman A-siiven peruskorjaus

	Projektin kulut	Tilivelvollinen		Tekninen lautakunta		
		2010 ta	2011 hke	Tekninen johtaja Jyrki Lappi		
				Vastuuhenkilö Tilakeskuksen päällikkö Tapani Mellanen		
		2010 ta	2011 hke	2011 ta	2012 ts	2013 ts
Projektin tuotot	0	0	0	0	0	0
Projektin kulut	-1 000 000	0	-50 000	-50 000	-950 000	0
Vaikutus nettoinvestointeihin	-1 000 000	0	-50 000	-50 000	-950 000	0

96017 Rakennuskannan peruskorjaus

	Projektin kulut	Tilivelvollinen		Tekninen lautakunta		
		2010 ta	2011 hke	Tekninen johtaja Jyrki Lappi		
				Vastuuhenkilö Tilakeskuksen päällikkö Tapani Mellanen		
		2010 ta	2011 hke	2011 ta	2012 ts	2013 ts
Projektin tuotot	0	0	0	0	0	0
Projektin kulut	-4 157 000	-860 000	-1 297 000	-1 297 000	-1 000 000	-1 000 000
Vaikutus nettoinvestointeihin	-4 157 000	-835 000	-1 297 000	-1 297 000	-1 000 000	-1 000 000

Kohteet:	€
Auranlaakson koulun pääviemäri	70 000
Auranlaakson koulun piha-alueen asfaltointi	10 000
Hovirinnan koulun akustointi ja piha-alueen korjaus	60 000
Hovirinnan koulun ulkoseinät	50 000
Kaarinakodin asuinhuoneet	25 000
Kaarinakodin pihan liikennejärjestelyt ja aidat	30 000
Kameravalvonta, Rauvolan ja Hovirinnan pk	20 000
Keskurin ulkovarasto	35 000
Kiinteistövalvonnan hälytysten siirto kaupungin verkkoon	35 000
Kirjaston tilamuutokset	15 000
Kirkkomäen pk, IV ja sisäkorjaus	35 000
Kotimäen koulun keittiön varastotila	10 000
Kotitalousluokan korjauksen suunnittelu (Salvela)	5 000
Lukion pihan asfaltointi	10 000
Monitoimitalon katon ja julkisivun korjaus	75 000
Monitoimitalon keittiötilojen peruskorjaus	25 000
Monitoimihalli (Wihurihalli)	10 000
Palo- ja poliisiaseman, vesikatko ja ulkoseinät	60 000
Piikkiön koulukeskuksen IV - ja rakennusautomaatio	60 000
Piikkiön koulukeskuksen seinät	50 000
Pontelan IV, peruskorjaus	27 000
Rakennusten purku	30 000
Rauvolan, Silvolan, Pihlajamarjan ja Rungon koulun aidat	50 000
Rungon koulun rakennusautomaatio	20 000
Rungon koulun IP-kerho, IV ja poistumistie	30 000
Silvolan ja Rauvolan pk, ikkunat	50 000
Sipilänmäen kesäteatteri	50 000
TK, hydraulihissien korjaus	20 000
TK parkkialue	25 000
TK, paloturvallisuuden parantamisen ja varavoimalan suunnittelu	10 000
Uimahallin kuntosalin ikkunat	15 000
Uimahallin suodatinhiekat ja suuttimet	20 000
Valmakodin kuntokartoitus	10 000
Muut kohteet:	
- Energiansäästöinvestoinnit	20 000
- Kone- ja laitekorjaukset	80 000
- Muut yllätyskorjaukset	70 000
- Pihakalusteet ja leikkivälineet	50 000
- Keittiöiden peruskorjaussuunnittelu	10 000
- Rakennus- ja hankesuunnitelmat	10 000
- Piirustusten yhdenmukaistaminen	10 000
Yhteensä	1 297 000

96601 Satamat

	Projektin kulut	Tilivelvollinen		Tekninen lautakunta		
		2010 ta	2011 hke	Tekninen johtaja Jyrki Lappi		
				Kaupungininsinööri Risto Saari		
				2011 ta	2012 ts	2013 ts
Projektin tuotot	0	0	0	0	0	0
Projektin kulut	-145 000	-120 000	-25 000	-25 000	0	0
Vaikutus nettoinvestointeihin	-145 000	-120 000	-25 000	-25 000	0	0

Linnanraunion laiturit 25 000 euroa. Toteutus yhteistyössä museoviraston kanssa.

96501 Lämpölaitoksen verkosto

Tilivelvollinen Tekninen lautakunta
Tekninen johtaja Jyrki Lappi

	Projektin kulut	2010 ta	Vastuuhenkilö	Kaupungininsinööri Risto Saari		
			2011 hke	2011 ta	2012 ts	2013 ts
Projektin tuotot	0	0	0	0	0	0
Projektin kulut	-1 810 000	-500 000	-520 000	-520 000	-440 000	-350 000
Vaikutus nettoinvestointeihin	-1 810 000	-500 000	-520 000	-520 000	-440 000	-350 000

Kohteet:

	€
- Kuovinkadun linjan uusiminen	200 000
- Kaukoluenta	100 000
- Taloliitokset	80 000
- Arvaamattomat korjaukset	140 000
Yhteensä	520 000

Kaukolämmön liittymismaksutuotoiksi arvioidaan 100 000 €

96301 Vesilaitos, muut hankkeet

	Projektin kulut	2010 ta	Tilivelvollinen	Tekninen lautakunta		
			2011 hke	2011 ta	2012 ts	2013 ts
Projektin tuotot	0	0	0	0	0	0
Projektin kulut	-4 542 000	-835 000	-1 375 000	-1 375 000	-1 432 000	-900 000
Vaikutus nettoinvestointeihin	-4 542 000	-835 000	-1 375 000	-1 375 000	-1 432 000	-900 000

Vesijohtoverkosto on vanhimmilta osiltaan noin 40 vuotta vanhaa ja kaipaa peruskorjausta

Uusia asuinalueita ovat Voivalan ja Pohjanpellon alueet.

Vesijohtoverkostoa korjataan laaditun kunnossapitosuunitelman mukaisesti.

Vesilaitoksen liittymismaksutuotoiksi arvioidaan 300 000 €

Kohteet:

	€
- Voivala	200 000
- TSV:n linjasiirrot	450 000
- Pohjanpelto	130 000
- Hiiskanmäki, peruskorjaus	200 000
- Muut kohteet	150 000
- Toiminta-alueen täydennykset	80 000
- Vesijohtoverkoston saneeraus	150 000
- Suunnittelut	15 000
Yhteensä	1 375 000

96401 Viemärilaitos, muut hankkeet

	Projektin kulut	2010 ta	Tilivelvollinen	Tekninen lautakunta		
			2011 hke	2011 ta	2012 ts	2013 ts
Projektin tuotot	0	0	0	0	0	0
Projektin kulut	-6 833 000	-1 375 000	-2 105 000	-2 105 000	-1 953 000	-1 400 000
Vaikutus nettoinvestointeihin	-6 833 000	-1 375 000	-2 105 000	-2 105 000	-1 953 000	-1 400 000

Viemäriverkosto on vanhimmilta osiltaan noin 40 vuotta vanhaa ja kaipaa peruskorjausta vuotovesien vähentämiseksi.

Vuotovesien määrä nousee jo pienehköillä sateilla moninkertaiseksi aiheuttaen turhia puhdistuskustannuksia.

Vanhoja vuotavia jätevesiviemäriinjoja uusitaan vanhojen alueiden saneerauskohteiden yhteydessä.

Katujen kuivatukseen liittyvät sadevesiviemärijärjestelmien rakentamiset ja korjaukset kuuluvat viemärlaitoksen toimintaan.

Uusia asuinalueita ovat Voivalan ja Pohjanpellon alueet.

Jätevesiviemäriverkosta korjataan laadittavan kunnossapitosuunitelman mukaisesti.

Viemärlaitoksen liittymismaksutuotoiksi arvioidaan 350 000 €

Kohteet:

	€
- Voivala	280 000
- Pohjanpelto	350 000
- Puistotien sadevesilinja	130 000
- Hiiskanmäki, peruskorjaus	400 000
- Muut kohteet	150 000
- Toiminta-alueen täydennykset	100 000
- Kuivatusjärjestelmien parant. (Littoisten uuden keskustan hulevedet)	80 000
- Viemäriverkoston saneeraus	400 000
- Kilosportin alitusputken korjaus	200 000
- Suunnittelut	15 000

Yhteensä**2 105 000****96901 Autot ja työkoneet (ympäristöpalvelut)***Tilivelvollinen**Tekninen lautakunta**Tekninen johtaja Jyrki Lappi**Vastuuhenkilö**Työpäällikkö Tarmo Mäkeläinen*

	Projektin kulut	2010 ta	2011 hke	2011 ta	2012 ts	2013 ts
Projektin tuotot	0	0	0	0	0	0
Projektin kulut	-264 000	-32 000	-100 000	-100 000	-32 000	-100 000
Vaikutus nettoinvestointeihin	-264 000	-32 000	-100 000	-100 000	-32 000	-100 000

Auto- ja konekaluston uusintaa päättyvien leasing-sopimuksien takia.
Sähköauto puistojen hoitoon 20.000

91002 Tietohallinnon laitteet*Tilivelvollinen**Kaupunginhallitus**Hallintojohtaja Päivi Antola**Vastuuhenkilö**Tietohallintopäällikkö Kari Hölsö*

	Projektin kulut	2010 ta	2011 hke	2011 ta	2012 ts	2013 ts
Projektin tuotot	0	0	0	0	0	0
Projektin kulut	-100 000	-40 000	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Vaikutus nettoinvestointeihin	-100 000	-40 000	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000

91003 Ruokapalvelujen irtaimisto*Tilivelvollinen**Kaupunginhallitus**Hallintojohtaja Päivi Antola**Vastuuhenkilö**Ruokapalvelupäällikkö Heidi Paju*

	Projektin kulut	2010 ta	2011 hke	2011 ta	2012 ts	2013 ts
Projektin tuotot	0	0	0	0	0	0
Projektin kulut	-389 000	-80 000	-109 000	-109 000	-100 000	-100 000
Vaikutus nettoinvestointeihin	-389 000	-80 000	-109 000	-109 000	-100 000	-100 000

Kohteet

Piispanlähteen koulun laite- ja kalusto hankinnat 71.000 €

Äkilliset laitehankinnat 38.000 €

92001 Sivistyslautakunta*Tilivelvollinen**Sivistyslautakunta**Sivistysjohtaja Esko Poikela**Vastuuhenkilö**Sivistysjohtaja Esko Poikela*

	Projektin kulut	2010 ta	2011 hke	2011 ta	2012 ts	2013 ts
Projektin tuotot	0	80 000	0	0	0	0
Projektin kulut	-752 000	-192 000	-110 000	-110 000	-450 000	0
Vaikutus nettoinvestointeihin	-752 000	-112 000	-110 000	-110 000	-450 000	0

Piispanlähteen koulun kalustus 2011 50.000 € ja 2012 450.000 €

Kirjastojärjestelmä, Vaski-konversio ja palautusautomaatti 60.000 €

94001 Perusturvalautakunta

	<i>Tilivelvollinen</i>		<i>Perusturvalautakunta</i>			
			<i>Hyvinvointipalveluiden johtaja Antti Parpo</i>			
	<i>Vastuuhenkilö</i>		<i>Hyvinvointipalveluiden johtaja Antti Parpo</i>			
	Projektin kulut	2010 ta	2011 hke	2011 ta	2012 ts	2013 ts
Projektin tuotot	0	0	0	0	0	0
Projektin kulut	-396 000	-101 000	-95 000	-95 000	-100 000	-100 000
Vaikutus nettoinvestointeihin	-396 000	-101 000	-95 000	-95 000	-100 000	-100 000

Kohteet

- Hammasunitit 2 kpl	56 000
- Kotihoidon autot, kolmen auton lunastus tai uusien hankinta	39 000
	95 000

Kansalaistoiminnanlautakunta

	<i>Tilivelvollinen</i>		<i>Kansalaistoiminnanlautakunta</i>			
			<i>Hyvinvointipalveluiden johtaja Antti Parpo</i>			
	<i>Vastuuhenkilö</i>		<i>Liikuntatoimenjohtaja Tapio Svärd</i>			
	Projektin kulut	2010 ta	2011 hke	2011 ta	2012 ts	2013 ts
Projektin tuotot	0	0	0	0	0	0
Projektin kulut	-60 000	0	0	0	-60 000	0
Vaikutus nettoinvestointeihin	-60 000	0	0	0	-60 000	0

Monitoimikaukalon hankinta 2012.

Yhteenveto**92110 Aineettomat oikeudet**

	Projektin kulut	2010 ta	2011 hke	2011 ta	2012 ts	2013 ts
Projektin tuotot	0	0	0	0	0	0
Projektin kulut	-964 100	-250 500	-369 800	-369 800	-168 800	-175 000
Vaikutus nettoinvestointeihin	-964 100	-250 500	-369 800	-369 800	-168 800	-175 000

92110 Kiinteä omaisuus

	Projektin kulut	2010 ta	2011 hke	2011 ta	2012 ts	2013 ts
Projektin tuotot	0	0	0	0	0	0
Projektin kulut	-600 000	-150 000	-150 000	-1 000 000	-150 000	-150 000
Vaikutus nettoinvestointeihin	-600 000	-150 000	-150 000	-1 000 000	-150 000	-150 000

92130 Tiet ja kadut

	Projektin kulut	2010 ta	2011 hke	2011 ta	2012 ts	2013 ts
Projektin tuotot	2 422 000	722 000	500 000	500 000	600 000	600 000
Projektin kulut	-9 115 000	-1 755 000	-2 525 000	-2 525 000	-1 835 000	-2 500 000
Vaikutus nettoinvestointeihin	-6 693 000	-1 033 000	-2 025 000	-2 025 000	-1 235 000	-1 900 000

92150 Puistot ja torit

	Projektin kulut	2010 ta	2011 hke	2011 ta	2012 ts	2013 ts
Projektin tuotot	0	0	0	0	0	0
Projektin kulut	-835 000	-465 000	-550 000	-550 000	-540 000	-500 000
Vaikutus nettoinvestointeihin	-835 000	-465 000	-550 000	-550 000	-540 000	-500 000

92170 Urheilu- ja ulkoilualueet

	Projektin kulut	2010 ta	2011 hke	2011 ta	2012 ts	2013 ts
Projektin tuotot	0	0	0	0	0	0
Projektin kulut	-350 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-50 000
Vaikutus nettoinvestointeihin	-350 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-50 000

92200 Rakennukset

	Projektin kulut	2010 ta	2011 hke	2011 ta	2012 ts	2013 ts
Projektin tuotot	0	1 300 000	0	0	0	0
Projektin kulut	-29 149 000	-5 910 000	-4 842 000	-4 742 000	-6 775 000	-4 960 000
Vaikutus nettoinvestointeihin	-29 149 000	-4 585 000	-4 842 000	-4 742 000	-6 775 000	-4 960 000

92310 Maa- ja vesirakenteet: kaatopaikat, johtoverkosto ja laitteet

	Projektin kulut	2010 ta	2011 hke	2011 ta	2012 ts	2013 ts
Projektin tuotot	0	0	0	0	0	0
Projektin kulut	-13 330 000	-2 830 000	-4 025 000	-4 025 000	-3 825 000	-2 650 000
Vaikutus nettoinvestointeihin	-13 330 000	-2 830 000	-4 025 000	-4 025 000	-3 825 000	-2 650 000

92411 Autot ja työkonet

	Projektin kulut	2010 ta	2011 hke	2011 ta	2012 ts	2013 ts
Projektin tuotot	0	0	0	0	0	0
Projektin kulut	-264 000	-32 000	-100 000	-100 000	-32 000	-100 000
Vaikutus nettoinvestointeihin	-264 000	-32 000	-100 000	-100 000	-32 000	-100 000

92520 Muu irtaimisto

	Projektin kulut	2010 ta	2011 hke	2011 ta	2012 ts	2013 ts
Projektin tuotot	0	80 000	0	0	0	0
Projektin kulut	-1 697 000	-413 000	-334 000	-334 000	-730 000	-220 000
Vaikutus nettoinvestointeihin	-1 697 000	-333 000	-334 000	-334 000	-730 000	-220 000

92520 Osakkeet ja osuudet

	Projektin kulut	2010 ta	2011 hke	2011 ta	2012 ts	2013 ts
Projektin tuotot	0	0	0	0	0	0
Projektin kulut	0	0	0	0	0	0
Vaikutus nettoinvestointeihin	0	0	0	0	0	0

Investoinnit yhteensä

	Projektin kulut	2010 ta	2011 hke	2011 ta	2012 ts	2013 ts
Projektin tuotot	2 422 000	2 102 000	500 000	500 000	600 000	600 000
Projektin kulut	-57 154 100	-11 905 500	-12 995 800	-13 745 800	-14 155 800	-11 305 000
Vaikutus nettoinvestointeihin	-54 732 100	-9 803 500	-12 495 800	-13 245 800	-13 555 800	-10 705 000
Liittymismaksut		740 000	720 000	720 000	720 000	720 000
Yhteensä		-9 063 500	-11 775 800	-12 525 800	-12 835 800	-9 985 000